

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

309959

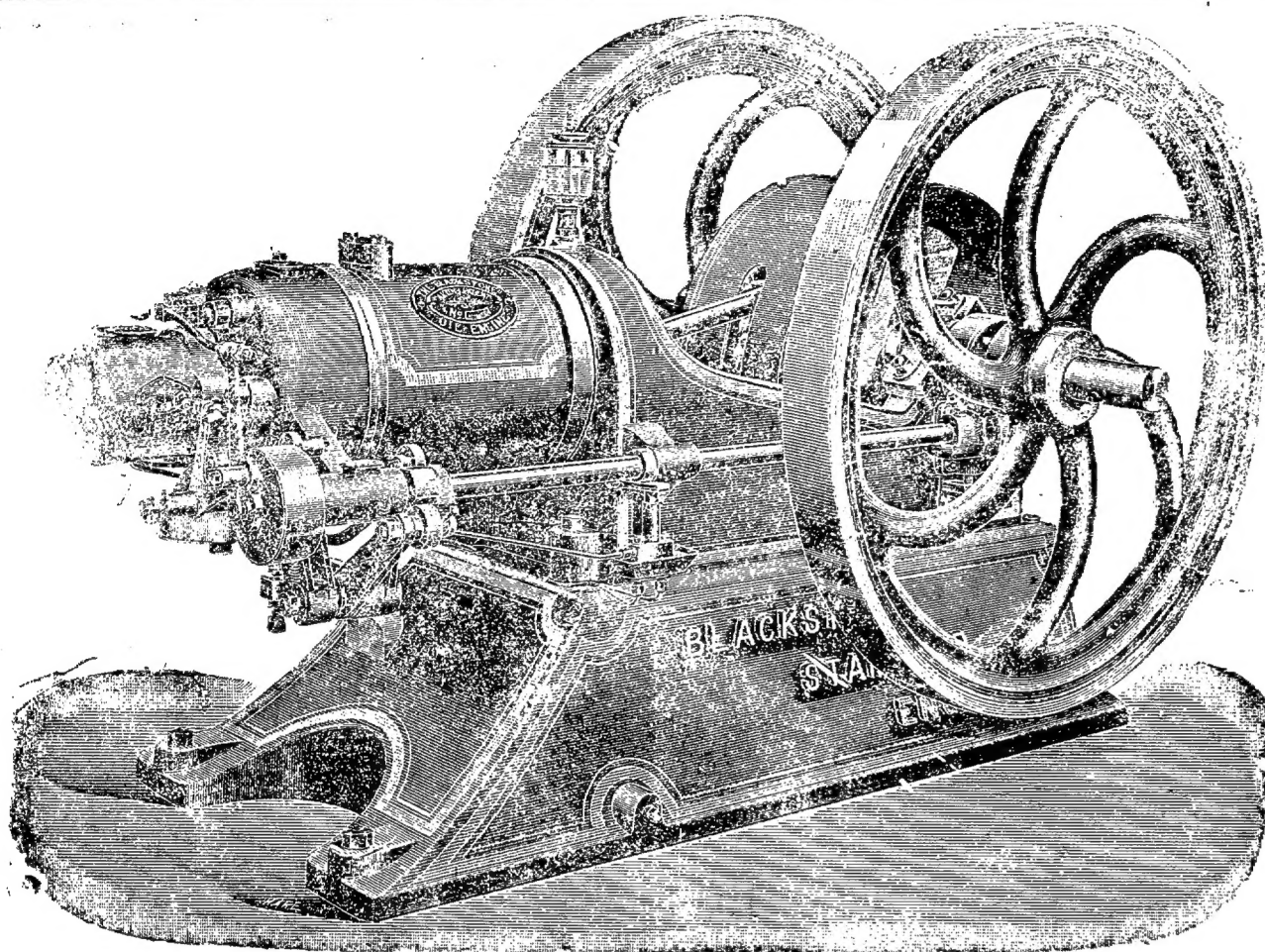
Vol. 7.

సంపుటము. 2

{ చెన్నపట్టణము 1920 వ సం॥రం అక్టోబరు నెల 9 తేది శనివారము
రాత్రి నా మ సం వ త్స ర భా ద్ర ప ద బ హు శ ద్వా ద శి ౧౨.

No. 159

{ సంచిక ౧౫౯

బాకు స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

జెనరేటరులు, క్రూడు తయారు చేయుటకు చమురును నువ్వించుచు కనిపెట్టెనట్లు తయారు చేయుట.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బాకు స్టోను ఇంజనులు కనిపెట్టెనట్లు. యజమానులకు ముందుగా వ్యక్తిగతముగా, పూర్తియైన వివరములను భరణమున నేడే మాకు వ్రాయుట.

సోలు సెంటర్లు:

మార్షలు నన్ను డి కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

1890

ఇంజనీరు

నెం. 9, నెకండ్లైను బీచ్, మద్రాసు.

జొంజాయి, బెజవాడ, లాహోరు, తంజావూరు.

గొప్ప పట్టు వర్తకశాల.

నెం. 9, 10, 11,

రటన్ బజార్ రోడ్,

మదరాసు.

చల్లారాం

గైయాన్ చందుగారి

వట్టు వాయిలు,

వట్టు వర్తింగులు,

వట్టు కోటింగులు,

వట్టు చీరలు,

వట్టు దోవతులు,

వట్టు రిబ్బన్లు,

వట్టు శాటిన్లు,

వట్టు చేరుమాట్లు,

వట్టు డైయిలు,

వట్టు క్రీపులు

నాణ్యమునకును, ధరలకును

25 సం॥లకు పైగానే

ప్రఖ్యాతి గడించినది.

దయచేసి గవనింపుడు:

బేరములేదు. ఒకేమాట

ఒకే క్రమమైన ధర

1890 వ సం॥రమున స్థాపితము.

టెలిఫోను నెం 776

టి. సి. యస్.

710

పరిమళానంద నస్యము.

నెం కర్మ 1-1 ను 0-4-0 ని. పి. చార్జి ను 0-2-0

12 కర్మలకు ను 2-2-0 ,, ,, 0-2-0

మేలైన మద్రాసు సాదానస్యము.

నెం 1 కేరళ (24 కు) 0-14-0, ని. పి. ఖర్చు 0-5-0

నెం 1 కేరళ (120 కు) 2-2-0, ని. పి. ఖర్చు 1-0-0

టి. సి. నాగలింగప్ప అండు కంపెనీ,

4 కెంకల్ గోవి, పాడూరుపుట్ పోస్టు, మద్రాసు.

మీ వైద్యునికి

హోరోటోనును (2140)

గురించి బాగుగా తెలియును. లెక్కలేని వురుగులు, స్త్రీలు అవాగ్రతచే పోగొట్టుకొనిన జంతువును శీఘ్రముననే పొందవచ్చును. తక్కువ డీనిని నాడుడు.

ప్రతి మందులపాపులోను ఇది వెలకు దొరకును.

మీ వైద్యునికి

ట్రైపు సోజను అను దివ్యావధము

అతిమూలమునకు పేరుపోయిన దని తెలియును. ఇది మిక్కిలి శాస్త్రోక్తముగా రయారు చేయబడినందున ఈవ్యాధిగలవారికి మంచిగుణము నిచ్చును, మీ వైద్యుని నలనా అడుగుడు.

అన్ని మందులపాపులో దొరకును.

G. W. Carnrick Co., NEWYORK,

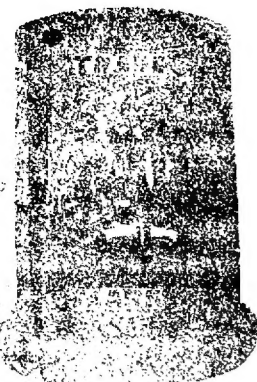
అమృతాంజనం దీపోవారి కేషు ధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరములగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

(579)

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

(1979)

1000 పాపముల బహుమాన మియ్యబడును.

మీరు బలహీనులుగా నున్నారో అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారైన లోక ప్రసిద్ధమైన 'సాలామిసిరి మురబ్బా'ను తీసివేసి తీసివేసిన యెడల భాతువు, రక్తపుష్టి, విశేషబలము, ఆకలియెక్కువ మొదలైనవి కలుగును. స్వచ్ఛమైన, భాతువు మూత్రముతో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమూత్రాధి మొదలగునవి మానును. దీనివలన మంచుగుణము పొందిన అనేకులు రంగోన్, పిశాంగ్, సింగపూర్, సిలోన్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్ ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానవత్తికలు విశేషముగా పంపియ్యబడును. కావున నీవారు అర్థశాస్త్రాంత్రము బంపినవో, బహుమానవత్తికలు కాపి పంపుదును. ఇది అబద్ధమని దుబావుపరచువారికి నై కనుకలయియుండు బహుమానము ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినవో శోధ్యములుగా పొందవచ్చును. పొరబడునపుడు 'డి. మన్నాలాల్' అనియుండుట చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానవత్తిక పొరబడునాడ గుంతుబడును.

15 తులాల దబ్బివల రూ. 2-0-0.

వసంతులు కావలసియున్నది.

తపాల భద్రులు 1-8 0-8-0, 2-8 0-12-0.

డి. మన్నాలాల్, డిల్లీవెయ్యలు, సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగుళూరుసిటీ.
D. Mannalal, Salamisri Depot, Bangalore City.

హనుమాన్ బోరక్కు నబ్బు

దీనియందు గుంజి తుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి. చెల్లి న బంధమును వుండు, రుద్ర, గజ్జ, పాదము.

మొదలగు, చర్మ వ్యాధులు ఆత్మకృత్యకరముగా బాగును, చర్మమున నబ్బునకర్మమును, నునువును, నానెమును ఇచ్చును.

అన్నివోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతి విశ్లేష మానుమాన్ గుర్తు బాగ్రతగా గమనింపును.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్స్, మదరాస్

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అత్యంత గంభీరముగా జర్మనీ గారనీ, మూగవృత్తి, మాన్యుమనము, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము, ముద్రకాస్త్రము, భూతాస్త్రము, యంత్రములు, అమెరికానాటి చీట్లచేత తయారు చేయబడినదిగల్గులు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, ముద్దిచెట్టును పుట్టించుట, దీక్షముతో సమాధియగుట, శరీరములని తలకాయలపై మాటులాడించుట, భూమిపై గలవస్తువులను గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విశిష్టములు అనేకములున్నవి. ఈ గంభీరము చదివిన అత్యద్భుతముగా మేకేలే యెగలగని గాఢరహస్యములున్నవి. దీనివల 4-0-0 మాత్రము. (2116) 688

డి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, సింగోలు, గుంటూరు జిల్లా

649 నవ్వుకము 1842

బంగారు, వెండి, రత్నముల

సగలును, ఇతర వస్తువులును

వాటిను యిచ్చిన పుచ్చుకొని నైకము ఇవ్వబడును.

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, వైవాజబాదురోడ్డు, మదరాసు.

సగలు వాణ్యముగాను, పూచీరోడను నడియైన యి అతల తయారచేసి నిక్రయించుట దురుదము. తయారుచేసిన వేణువేణి అతిశ్రద్ధాగా అర్పణ చేసిన తయారు చేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి అర్పణచెట్టి సగలు తయారు చేసికొన్న వారి వలన మా సమృద్ధి తెలిసికొనవచ్చును.

మరియు చందనము

గంధము అను తెగకొరమునకు

తయారుచేసిన రాజనంద్రాసగలులో నుక యొగించుటకు దీర్ఘమునకుచేసినది; గాఢవనీ శక్తియులేదు. విశిష్టరచయ నక్కులలేదు. ఎటువైపు, తెలుపు, తమిళు అను మూడు రంగుల తెగ

కొరము ఎంత శీఘ్రముగా నుండినను మూతలకరము గుంజునా నొప్పించును. శ్రీల దనుచు వ్యాధికికూడ నిది ఫిరంగివెళ్ళు. పోటీలలో జయించినది. చాలా మెచ్చబడెనది. దబ్బి 2-4-0

2. చందనము - మలయచందనమునకు అనుపానము. ఒక

డబ్బికి నదికము చందనీ సీసా (సీబుడి) 1-2-0

నరేచనకటి (మూతకొక విశేషవస్తువు) సీసా 0-8-0

అమృతగుడికలు (100 తాంబూల మూతలు) 0-4-0

నాగరఖండము (అతి రుచి శీఘ్రము) డబ్బా 2-0-0

గంధర్వభార్యసీ, రామవరం, (గోదావరి)

గమనింపుడు ! గమనింపుడు !!

శివభక్తా గ్రే సరులారా

సాగనైన న్నటిక

లింగమూర్తులు

కాశీనుండి డైరెక్టుగా తెప్పించబడినది.

మూల్యము 2-8-0, పోస్టేజీ భహ 4-0-0.

అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు.

మిక్కిలి పుష్టతేజమును యుండియో శక్తియును మొదలగునవి చూడగలగుటకు నీ మురబ్బము వలెనుచున్నది. ఇది కేవలం పొరబడునది తలచెందకులు పరిశుభముగ నిగ్గిలానుచుండుటకును ప్రతి ప్రయత్నమును చేయవలెను.

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్)

ఈ ఆయిలుగల మూతల సౌందర్యమును కలిగించి వానిని బాగుగా మెయిలకునది కేవలం తలచునానెందు కలవు. చుండును పోగొట్టును. శిరోముఖమున వట్టుకుంటే మెల్లదనము నిచ్చును. మొదలగునవి చాలవట్టుకునను కలిగించును. తన మొదలగునవి కలెదల కలుగు మాత్రమే మును పోగొట్టి మూతల కాంతిని కలిగించును.

కామినియా ఆయిలు తలచునా అన్నిటిలోకీ శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలంకను పురము అనేక మెచ్చుచుండిన మహావీరవరము మొదలగునవి.

తేజు దీని నుకయొగించుచుండును.

తల ఒకబుడ్డి 1-0-0 2. డి. చార్జీ 0-5-0 అనాము.

చూడుము 2-10-0 3. డి. చార్జీ 0-12-0 అనాము.

పోస్టేజీనెంట్లు: అంగ్లో-యిండియన్ డ్రగ్ అండు తెమికలు కంపెనీ, 155, నామ్మకుడి, బొంబాయి.

D 126 W 190)

కేశవకాంత్ తలనూనె (వైట్ ఆయిల్ ఇందులో కలుపుటలేదు.)

(కృతము మార్కెట్టులోయుండు వాటి కన్నీటికంటె చాకయైనది. మంచి వాసనగలది.)

(దీనియొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి గానియోర్ ప్రదర్శనములో ఒక యొగ్యతావత్తమును మెహారు ప్రదర్శనములో ఒక బ్రాంజువత్తమును కమిటీవారు ఇచ్చి యున్నారు.) కేశవకాంత్ తలనూనె ప్రత్యేకముగా శ్రేష్ఠమైన చెట్టకాయల నూనెతోను పరిమళమైన పువ్వుముల నుండియు తయారుచేయబడినది. ఇది అన్ని తెగల జనులకును రుచి నది. తలచెందకు లూడిపోవుటను నిలిపి మెల్లదనము మృదువుగాను నల్లగాను వెరుగునట్లు చేయును. ఇరవైయి గాక కేశవ కాంత్ తలనూనె బహుదనుండు తలనూనె అన్నిటి కంటెను మిక్కిలి చవుకయైనది. మలయు బీదలకు భాగ్యకంఠులకు రుచి నది.

కేశవకాంత్ తలనూనెలో మెదడునకు చెరువు చేయునట్టి వైట్ ఆయిల్

కలిపినదని రుజువుచేయువారికి రూ. 1000 లు ఇవ్వగాగా నియ్యబడును. ఒకసారి తెప్పించి చూచిన మీకే తెలియును. ప్యాకింగు పాస్టు భద్రులు కలసి 1 బుడ్డి వల రూ. 0-15-0, ముఖ్యగమనింపు:— కేశవకాంత్ తలనూనె బుడ్డినీటితోను బహుమతి టిక్కెట్టుండును.

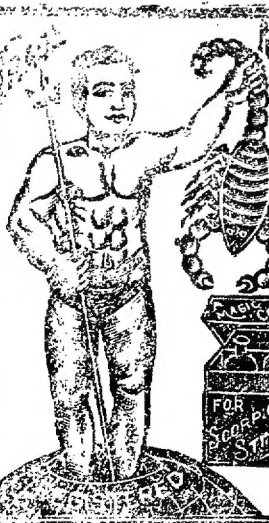
The Keshav Perfumery Works,

Proprietors:—Dwarkanadas Jagamohandas & Co.,

Sole Agents:—Muljibhoy Harishchandrarao & Co.,

147, Abdul Rahiman Street, Bombay. No. 3.

Sub-Agents For Madras Presidency & the Island of Ceylon
The Indo-British Trading Corporation No. 65 Appollo Street, Fort, Bombay.

(586) సర్వవృశ్చిక విష నంజీవిని (రిజిస్టర్)

గుణములేదని రుజువు చేయువారిలకు రూ. 100 ఇవ్వం.

బిక్కి యెమ్మవారు - వికవిక నగుదురు, గుణములేదనివోలె - గొనుడి తెలుసు తుండవలయు మందు-బిక్కి-కొక్క యెండును, గుణము మాత్రము తెప్పించినమున్ను ఎలక పాములు తెప్ప దుక్కలు - వివిధయైన నీకనక XలXc పోవలెను మందు తెట్టుడు - గాంతు రెంతయు తెగవలెను భరిభరి మన తెచ్చునైనను - బర్హమైన మహావీరవరం ఇలను Xంటి తె యెట్టి కంతును - బూని ప్రాంతము శేయరే. ఇది ప్రతితుంటుంబునం దుండవలసిన మహోష్ఠవధము. అంగ్ల, యూరూపి, దేశీయద్రవ్యులచే పొగడ్తగాంచబడి యున్నది. ఎన్ని దినములు అంజీవిని మందు గుణము మాత్రము. తెలుసకు మాత్రమేగాక ఎలక, బిక్కి, పాము, జడ్డి తెలుస అని విషజంతువుల కాటులకు నుకయొగించవచ్చును. ఒకసారి తరీకించును.

వల ప్యాకెట్ 1-8 0-8-0. పోస్టేజీ 0-3-0; ఒకసారి

2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజీ ఇవ్వం. 1 డబ్బా ప్యాకెట్ల వల 5-0-0 పోస్టేజీ లేదు.

చిరునామా:—ధనలక్ష్మి కంపెనీ, బెంకటేశ మేస్త్రి వీధి, మదరాసు. ఈ.

1913-వ సంవత్సరము 7-వ ఆక్టోబరు 92 (2) నెక్స్టు ననుసరించి ప్రాసెక్యూషన్ కమిటీ నొకటి జాయింటు స్టాఫ్ కమిటీని రిజిస్ట్రారుగారి వద్ద పైలు చేయబడియున్నది.

ది కృష్ణా నీమెంటు కంపెనీ, (లిమిటెడ్).

(1913-వ సంవత్సరము ఇండియాన్ కంపెనీల ఆక్టు ననుసరించి ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

మూలధనము : : : రూప 25,00,000

వాటా ఒకటింటికి రూప 10 లు వంతున 2,50,000 వాటాలుగా విభక్తమై యున్నవి.

ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము చెల్లించవలయును :—

రూప 2 లు దరఖాస్తుతోను, రూప 2 మంజూరైనప్పుడును, తక్కినది కోరినప్పుడు దఫాతు రూప 2 లు వంతున ఇవ్వవలెను.
ప్రతి రెండు దఫాలకు మధ్య 3 నెలలకంటె తక్కువకానివ్యవధి యుండును.

చెల్లెత్తురులు

- (1) దివాను బహదూర్ గోవిందాచార్యులవాడు, వర్తమాన, బ్యాంకర్, మదరాసు. శేర్మన్.
- (2) ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్., సి. వి. ఇ. ప్రొఫెసర్, మదరాసు.
- (3) ఏ. నాదమూరి శెట్టిగారు, వర్తమాన, మదరాసు.
- (4) వాళ్లం శ్రీనివాసరావుగారు, వర్తమాన, మదరాసు.
- (5) నూదూర లక్ష్మణరావుగారు, బి. ఏ., భూస్వామి, బెజవాడ.
- (6) కోటా లక్ష్మణరావుగారు, వర్తమాన, గుంటూరు.
- (7) బి. రాజగోపాలాచార్యుగారు, వర్తమాన, మదరాసు.

బ్యాంకర్లు

- మదరాసు బ్యాంక్, మదరాసు, (బాంబే).
2. తాతా ఇండస్ట్రీయల్ బ్యాంక్ (లిమిటెడ్) మదరాసు, బాంబాయి.
ఆ డి టు రు
మెగర్నా ఫ్రీజర్ అండు రాన్,
చార్టర్డ్ అకౌంటెంట్స్, ఆఫీసియల్ సిడి, మదరాసు.
మానేజింగు ఏజెంట్లు
మెగన్ రాజగోపాల్ అండు కో.,
నెం 16, కారల్ మర్చంటు సిడి, మదరాసు.

ప్రాసెక్యూషన్

ఈ కంపెనీవారు బెజవాడలో ఒక సిమెంటు ఫ్యాక్టరీని నిర్మించుటకు నిశ్చయించియున్నారు. దీనికి తగిన పరిశరము లన్నియు ఇక్కడ దొరకుటచే పెద్ద స్కీములమీద నిర్మించినవో ఎత్తుక సిమెంటు ఇక్కడ దొరకగలదు. గతర్న సిమెంటువారికి కావలసిన సిమెంటు సప్లయచేయుటకు ఈ స్థలమునందు తగు ఏర్పాటు త్వరలోచేయబడును. బెజవాడ చుట్టుప్రక్కల నున్న రాయి నిపుణులగు రసాయనశాస్త్రజ్ఞులచే పరిశోధించబడి నిశ్చయించబడినది. విజయ గిరిని సిమెంటు తయారచేయుటకు ఈ రాయి పనికివచ్చు నని అనేకులు నమ్మచియున్నారు. ఇంగ్లీషువారు తయారచేయు దానికంటె ఇదిభాగముగా నుండునని నిశ్చయించబడినది.
కృష్ణామండలములో అనేక లావులలో రాయి దొరికినది కృష్ణానదికి దాపున బెజవాడకు 62 మైళ్లదూరములో నున్న మాల్వాల వద్ద (నామమలలో దొరకు రాళ్లు చాల మేలైనవి. కావలసిన ఒకదెబడికి నిశ్చయమైనది. రాయి ప్రత్యుత్పత్తి శ్రేణునకు కూడ సర్కారువారికి దరఖాస్తు పెట్టబడి యున్నది.
సంవత్సరమునకు 40,000 టన్నుల సిమెంటు తయారచేయుటకై ఫ్యాక్టరీ కట్టుటకు రూ.20,00,000 లు కావలెను. ఒకటన్న (6 పీసాలు) సిమెంటు తయార చేయుటకు 80 లు అగుచున్నది. ఒకటన్న సిమెంటు రూ. 100 లకు అమ్మబడుచున్నది. గనుక కంపెనీవలన చాల లాభము పొందవచ్చును. ఈ కంపెనీ (ప్రాసెక్యూషన్, దరఖాస్తు ఫారములు కావలసినవారు మదరాసు, కారల్ మర్చంటుసిడి, 16-వ నెంబరు, భవనమున నుండు మానేజింగు ఏజెంట్లుగారికి వ్రాసిన పత్రమును.

Williams'

లగ్జరి పేవింగు క్రీమ్

తొరము చేసికొనునపుడెల్లను సుఖముగ నుండుటకు విల్లియంసగారి లగ్జరి పేవింగు క్రీమును వాడుదు. 1 సారి తొరముచేసికొనిన తరువాత, నీమూఖ మెంత చల్లగాను, నునుపుగా నుండునది నీకే తెలియును. దాని కమ్మని అత్రువాసన చాల ఆరోగ్యకరముగ నుండును. మీగడ అంతయు ఒకే రీతిగాను, కలిశుభ్రముగా నుండుటవలన ప్రతిదినము తొరము చేసుకొనవచ్చును.

(1)

అన్ని మందులపావులలోను, దుకాణములలోను విక్రయించబడుచున్నది.

జె. బి. విల్లియమ్స్ కో, స్టాఫ్ ఫాబ్రి, కాకా, యునైటెడ్ ప్రేట్సు, అమెరికా.

ఏజెంట్లు:— ముల్లర్, ఫిప్స్, (ఇండియా) లిమిటెడ్,

కలకత్తా, బాంబాయి, మద్రాసు, కరాచీ, రంగూను.

J. B. Williams Co., Glastonbury, Conn, U.S.A.

Agents: Muller and Phipps (India) Ltd,

Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon.

బ్రెజిల్ నివాసితుల డా. పి. డి.

సావంతుని వనాషధి సారసవరిల్లా

అనెకుభ్రతు రక్తమునకు ఇదియు వాడ్యములకు కలిపిమామిడి మందు. మెరుపులకు మచ్చలకు, గండములకు, పుండ్లకు, ప్రాకనోత్పలకు అన్ని విధములకును గలగు చర్మ రోగములకు పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తి వంతులైన రక్తము భారినే

వనాషధిసారసవరిల్లా నును మిక్కిలి సన్నుతమును, సహజమున, మెరుపులకు అన్ని విధములైన రోగములకు పోగొట్టును. కఠినమునందలి పాదరసదోషములకు, మలబద్ధి మాను కాల్చగలగలమును పోగొట్టును. రక్తమునకు కుభ్రజరచును. కఠినరోగమున గలగు కేరమును. 16 రోజులకు మందులకు 1 బోటుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తి:— పి. డి. సావంత్,

గజక, పననవాడి, నెం 2, బాంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT,

Panaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

తామర తైలము

డబ్బు 1-3 0-6-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు లేక బాంబాయి

ఇండియన్ కామర్స అండ్ ఇండస్ట్రీ సేకంవెని, 40 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

పాక్యమన్ స్టీం, రాబ్బన్ ఆయిల్, గ్యాస్ యింజనులు, బాయిలర్లు, నీటిపంపులు, మీటర్లు, లేతులు, బెల్లింగులు, హల్లర్లు, డాంకిపంపులు, రైస్, దూది ప్యాక్టరీ వగైరా సామానులు యావత్తు విరివిగా నిలవచేయబడును. మీకు కావలసిన సామానులకై మమ్ములను విచారించగోరెదము.

ఆల్ ఇండియా స్టోర్స్ లిమిటెడ్.

ALL INDIA STORES Ltd.

ఉద్దేశ్యములు : హిందూ దేశము విద్య, వర్తకములు వృద్ధి చేయుట.

మూల ధనము రూ 20,00,000 లు, వాటా ఒకటికి రూ 50 లు,

రూ 10 లు దరఖాస్తుతోను, తక్కినది దఫాలువారిగాను చెల్లించవలెను.

మహాత్మా గాంధీ గారి కొమారుని యొక్క

నిర్వాహకత్వము క్రింద కలకత్తాలోను, ఇతరస్థలములలోను తెలుపబడును.

ప్రాప్తియగునట్లు, వివరములకు దయచేసి ఈదిగువ చిరునామమున ప్రాప్తవలెను.

మెసర్స్: హెచ్. ఎమ్. గాంధీ అండ్ కో,

మేనేజింగు ఏజెంట్లు,

నెం 22, అమర్తల్లా వీధి, కలకత్తా.

Messrs H. M. GANDHI & Co,

Managing Agents,

No. 22, Amartalla Street, Calcutta.

Telephone : No. 291.

Tel. Address : "ALL SILKS"

ESTD., 1860.

Dhanamal Chellaram.

Silk House.

WHOLESALE AND RETAIL.

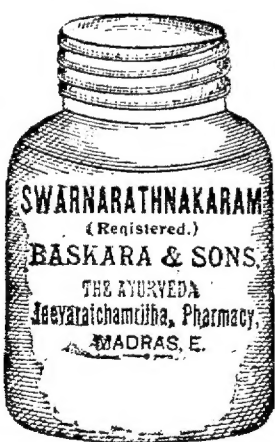
DEALER IN

Japanese, Chinese, Indian & English, Silks, for Saris, Peticots, Jackets Etc. Etc.

Gent's Silk, Suiting, also English Woollen and Cotton Goods.

No. 46, Rattan Bazaar Road, G. T. Madras.

స్వర్ణరత్నాకరము! స్వర్ణరత్నాకరము!! స్వర్ణరత్నాకరము!!!

ఆయుర్వేదభాస్కర సుబ్రహ్మణ్య వండితుల కుమారులైన ఆరుముఖ వండితులవారిచే తయారుచేయబడినది. ఈ క్రింద తెలుగు బడిన వ్యాధులకు ఇది అమోఘమైనబోషధము. కోరికనే వేస వేయ యోగ్యతాకర్తలు యివ్వబడియున్నవి.

ఈ బోషధము తుయ, ఉబ్బసము, అలిమూతము, కుష్మము, చిట్టభిరంగి, మూలము, హృద్రోగము, సకలవారములు, సంజ, పిత్త కోశ, గర్భాశయవ్యాధులు, చర్మవ్యాధులు, అజీర్ణము మొదలగునట్టి వ్యాధులకు సంజీవినిగా వనిచేయును. సకలవిధములైన తీరని కంటి వ్యాధులు మా వలన తప్పక బాగుచేయబడును.

భాస్కర అండ్ సన్స్,

195, టంకశాలవీధి, పోస్టుబాక్సు నెం. 131, మద్రాసు.

తండ్రి లాభము "భాస్కర" మదరాసు.

Make a Note it.

NOT ON SCAPS OF PAPER

But on the Tablet of Your

Memory

THAT

The Erectruss, manufactured by Messrs. Huston Bros. Co.-of Chicago, U.S.A.; and priced at Rupees Fifteen only only, P. and P. Charges extra, is the only best cure in the world for Impotency, Functional weakness and lack of virility. It is a purely Nature cure, and does away with all internal and external Medicines, and aphrodisiacs, which to say the least, are all bores, but not cures. It is a specialist in it self, and worth it weight in gold. The world renowned Dr. Bier's Hyparaemic Treatment is its basic principle. Detailed Booklet, "Life After Death", telling all about it, free on application for Erectruss (A.P.) Sole Agency in the East, Bataia (India).

వియ్యపు ధర.

ప్రచురణసంఘము గతవారము రాజధాని యంతటను, ధరలో చూపులేదు. ఈ క్రింది వారిగా వెల్లడించు.

(కొలక మదరాసుకడి)

	25-9-20 వో	2-10-20 వో	4-10-20 వో
జిల్లా	నంతమగువారము	నంతమగువారము	నంతమగువారము
గంజాం	2.54	2.54	2.61
విశాఖపట్టణము	2.48	2.42	2.48
కృష్ణ	2.78	2.78	2.48
కర్నూలు	2.54	2.54	2.42
బళ్లారి	2.48	2.42	2.18
నెల్లూరు	2.97	2.97	2.79
మదరాసు	2.78	2.78	2.48
సకలము రాజ			
ధాని మొత్తము	2.76	2.77	2.58

ఇండియన్ బ్యాంకు

(నెల్లూరు నెల జమాఖర్చులు)

ఆ ఖర్చు

చెల్లించిన వాటాబధనము	10,00,00-0-0
డేచురి	4,00,772-8-0
డిపాజిట్లు	5,58,804-6-8
బిల్లులు	59,649-12-7
ఇతర	1,76,706-9-4

మొత్తము 72,18,418-4-2

ఆస్తి

అనుమతిమీదదాచిన సొమ్ము	62,88,844-11-2
బ్యాంకుధనము	1,19,155-14-9
నిలువనరకు	18,184-15-5
రావలసినసొమ్ము	59,629-12-7
ఇతర	44,041-12-11
చేతిలో నిల్వసొమ్ము	7,89,108-1-0

మొత్తము 72,18,418-4-2

కర్ణికోట కొలువుకు సంఘము. — కర్ణి కోటలో వాడ రేరి మేజిస్ట్రేటుగానున్న కర్తవ్యము కాస్తామరుకోయి సా చాలుగాగల కాసనసభ కర్ణికోట నిలయముచేసరకును అతనిని ప్రాత్యహరణ 20 మంది సామలూకు నింపియున్నారు. అతడు వెంటనే అధ్యక్షిత్వమును వదులుకొని తానొక్కొక్క తప్పిదమునకు తుమాతనను కోరవలెను. మనామ్యుదీయులందఱును దొరతనమువారిలో గలసంబంధము సంరక్ష వదులుకొని చూడగా నితడిట్లు చేయగూడదని ఖిలాఫతు కార్యదర్శి ప్రకటించెను.

(కర్ణికోట ప్రకటన: — రాష్ట్రీయ కృతసాహసపు కా ఖతు నేతనముల రేట్లు నిర్ణయింపబడినవి. రు 250-25-750 లుండును. రు 550 లకు వచ్చిన కరుణావ్రత ప్రత్యేక ప్రజ్ఞ చూపినవో నెట్లకు రేట్లుబడును. ప్రభుత్వమునే రాష్ట్రీయ కాఖతో బ్రవేశించువారు నెలకు రు 200 ల చొప్పున 8 కర్నరములు ప్రాతేవన్లో నుండురు. అప్పుర సర్కార్ల నేలు కాఖవారు రాష్ట్రీయ కాఖయొక్క కనీసపు జీతము, నెలకు రు 250 లు నుండును. ఒక సంవత్సరము కర్ణికోట గావందగా, ప్రాతేవన్లో నుండురు. ఖాతామరుకుకు ముందు వారు, 2336 రు. ఒ.లో నిర్ణయింపబడిన భావలలో రెంటిలో కృతార్థము కావలెను. ఈ స్కేలునుబట్టి జీతములు 1920 మార్చి 1 క తేది నుండియివ్వబడును. (కొత్త వార్త కొన్నింటలుగానే, ప్రాతవాక్యకు నుడ నిర్వచనము. రాష్ట్రీయ కాఖలొకన్న యుద్ధోగి యనకు ఖాతామైన తేదీనుండి ఒక వత్సరము గడిచిన తరువాత నుండి, యెట్లక నేతన ముముఖానికి వచ్చును.

మదరాసు కార్పొరేషన్ అధ్యక్షునికి నోటీసు నిచ్చుట: — ఈ క్రిందివాడు, యాక్రిండి సిస్టాముతో నొక నోటీసును, మదరాసు కార్పొరేషన్ అధ్యక్షుల కిచ్చిరి. తాను, తన సహాయ సభ్యులను 'హిరీతెము' అని దూషించుటచే దానిని తాతము సంహరించు కొనవలెననియు, యామాటనే సందర్భములో నుడయోగించికో తద్బాగుము, కార్పొరేషన్, కార్పొరేషన్ కృతములలోనుండి తీసివేయవలయుననియు, అధ్యక్షులకు నర్. పి. త్యాగరాజుచెట్టిగారిని, యాసభవారు కోరుచున్నార. ఇట్లు, సి. పి. రామస్వామి అయ్యక, డి. మాజన్, మహమ్మద్ ఇబ్రహీంసాహెబు, కె.సి. జనీకాచార్యర్, జి. పి. సతేశన్, కె. జ్యోసారావు, జి. జ్యోకాచార్యర్ ఘాన్ భాన్, వాసుదేవపిళ్ళ, వారాయణదాసు గిధరదాసుగార్లు ప్రతిష్టామును రావోపు కార్పొరేషన్ సభలో నుడసా జింకబడును.

የገንዘብ

ప్రకటనము

ఈనెల 11-వ తేది సోమవారము మహాలయ
అమావాస్య యగుటచే, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వెలువడదు.
సంపాదకుడు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1920-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 9-వ తేది
శనివారము.

ద్వైపాగీతము

తంజావూరు మండల బ్రాహ్మణేశ్వర సభ
నేటిదినమున నాగపట్నమున రావు బహదూరు
కూర్మా వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారి అధ్యక్షతక్రింద
సమావేశ మగుచున్నది. అధ్యక్షకోపన్యాసము,
బ్రాహ్మణులపై నిష్ఠుల గ్రక్కుచున్నది. మద్రాసు
బ్రాహ్మణులు ప్రజాస్వామ్యము గూర్చి మాట
లాడుట కొరమాలిన పనియట. తరతరముల
నుండియు, మిగిలిన జాతులను పీడించిన పిప్పికేసిన
బ్రాహ్మణజాతికి జేసిన శ్రీనివాసయ్యంగారి వంటి
వారు ప్రజాపరిపాలనము గూర్చి ముచ్చటించుట
యసభ్యమని అధ్యక్షుల యభిప్రాయము. బ్రాహ్మ
ణులకును బ్రాహ్మణేశ్వరులకును తోడ్పాటు గురుర
వలెననిన, బ్రాహ్మణులనేకతరముల నుండియు
జేసిన ఘోరపాపములకు వారు ప్రాయశ్చిత్తము
జేసికొన వలయునట. గ్రామములోని రయితు,
పట్టణమందలి వర్తకుడు, ఆఫీసులోని గుమాస్తా,
పాఠశాలలోని యుపాధ్యాయుడు,
కోర్టులలో ప్రాక్టీసు జేసే న్యాయ
వాది, వైద్యాలయములలో రోగి, సర్రములలోని
ప్రయాణికుడు, మొదలగువారందరును బ్రాహ్మ
ణుల బాధ ననుభవించుచునే యున్నారు. బ్రాహ్మ
ణేశ్వరేశ్వరమము బ్రాహ్మణేశ్వర హిందువు
లను, పంచములను, క్రైస్తవులను, మహమ్మ
దీయులను, జేర్చుకొనినదట. త్యాగరాయ శెట్టి
గారి యభిప్రాయములను వారి పక్షమువారంద
రును అంగీకరించుచున్నారు. కాంగ్రెసుపక్షము
నందువలె అనుచరులు నాయకులను నడిపించు
టకు బదులుగ, త్యాగరాయ శెట్టిగారి ఇష్టము
ననుసరించియే, బ్రాహ్మణేశ్వరసభ లన్నియు తీర్మా
నించుచున్నవట. త్యాగరాయ శెట్టిగారి రిటీవలనే,
డయగు ప్రభుత్వము కంజాబులో జరిపిన దురంత
ములను సమర్థించి యుండిరి. అధ్యక్షుల యుప
న్యాసమును చదివిరో లేదో తెలియదు. కాని
అధ్యక్షు లిందుకు భిన్నాభిప్రాయమున తమ
ప్రస్తుతోపన్యాసమున వెల్లెబ్బిచ్చిరి. పంజాబులో
ప్రజలకు జరిగిన అన్యాయములకు తగిన ప్రతి
కారము జరుగలేదనియు, పంజాబు దురంతకారకు
లందరును శిక్షింపబడువరకును, బాధ నొందిన
ప్రజలకు నష్టపరిహారము గావింపబడు వరకును,
ఇట్టి ఘోరకృత్యము లికముం దెన్నడును జరుగకుండ
శాసనము కావింపబడువరకును, సక్రమాందోశ
నము జరిపితిరవలయు నని, అధ్యక్షులు నుడివిరి.

ఇందు విషయమై త్యాగరాయ శెట్టిగారి యభి
ప్రాయములకు భిన్నముగ సభ్యులు ప్రసంగించి
యుండ, బ్రాహ్మణేశ్వరులందరును వారి యడుగు
జాడల నడచిపోవుచున్నారని నాయుడుగారు

జెప్పట, మిగుల సాహసము. ఇక సహాయనిరాకర
ణోద్యమము విషయమై అధ్యక్షుని యభిప్రాయ
మెటు లుండునో జెప్ప నవసరము లేదు. ప్రపంచ
ములో నిట్టి యుద్ధముమొదలైనపుడయినను స్వా
తంత్ర్య మభ్యేనాయని యడుగుచు, ఇదియంతయు,
ఉన్నాదప్రేరిత మని నాయుడుగారు నూచించిరి.
ప్రపంచములో ముప్పది మూడు కోట్లు ప్రజ
లేదేమునం దయినను కొలది మంది
విదేశీయులచే పరిపాలింప బడుచు, స్వాతం
త్ర్యసంపాదనము కొరకై వెనుక ప్రయత్నించి
యుండిరా? హిందూదేశ స్థితియే వేరు. ఆ దేశ
మవలంబించెడి పద్ధతులను వేరే. సహాయ నిరా
కరణోద్యమపు మూలసూత్రము, అధ్యక్షుల కర్థ
మగుట కష్టసాధ్యము. ఖలాఫాత్ విషయమై
ఆంగ్ల దేశముపై బాధ్యతమోపుట యక్రమమని,
అధ్యక్షులు చెలుపుచున్నారు. లాయుడుగారు
మహమ్మదీయుల కోర్కెలను సఫలపరుప దలచి
నచో, ఇటలీ ఫ్రెంచిదేశముల మంత్రుల డ్డగించెడి
వారు గారని, మహమ్మదాలీగారు జెప్పియుండిరి.
ఈవిషయమై సక్రమాందోశన మింకను గావింపవల
యునని, నాయుడుగారు హెచ్చరించు చున్నారు.
మామూలుగ జరిపెడి ఆందోళనపద్ధతుల నన్నిటిని
పూర్తిగనవలంబించి, జయము గాంచజాలక విసిగి
వేసారి మహమ్మదాలీప్రభుత్వ లీదేశమునకు తిరి
గివచ్చిన విషయము, నాయుడుగారు గమనించి
నటుల దోచదు. ఎన్నికల విషయమై ముచ్చ
టించుచు, బ్రాహ్మణులనుక్కరిని శాసనసభాభవన
మున అడుగుపెట్ట నీయవద్దని నాయుడుగారు హెచ్చ
రించుచున్నారు. బ్రాహ్మణులచేతులలోనికి అధి
కారము బోయినచో, బ్రాహ్మణేశ్వరులను మాడ్చి
వైచెదరట. నూతన శాసనసభకు మద్రాసు
బ్రాహ్మణుని అధ్యక్షులుగ నియమించు సూచనలు
గానించుచున్నవి. బ్రాహ్మణుని కన్న యూరపి
యను డాపదవి నధిష్ఠించుట మంచిదే యని,
నాయుడుగారి యుద్దేశము.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ మంతయు బ్రా
హ్మణమయమై యున్నదనియు, దానిని బ్రాహ్మ
ణేశ్వరమయముజేయవలయు ననియు, నాయుడు
గారు ఉద్బోధించిరి. ఉపన్యాసాంతమున అధ్యక్షు
లీ రీతి నవచించిరి.

“బ్రాహ్మణేశ్వరుల పౌరుషము మంట గలిసి
నదా? లేదు. అటుల జరుగదు. శూరులును,
సామ్రాజ్య నిర్మాణకులును, న్యాయముకొరకై
పోరాడిన వారును, అగు పూర్వుల రక్తము
మన రక్తనాళములలో నింకను ప్రవహించుచునే
యున్నది. ఈదేశము మనది. మన యుత్సాహమే
నూతన యుగమునకు వన్నె జేవలయును. దేశము,
సంఘము, మానవకోటి, భగవంతుని నామము
లతో, మీరు కండ్లను తెరిచి, భావిసాధాగ్యమును
పరికించి, హృదయములను తెరచి రాబోవు కీర్తి
నంతను స్వీకరించి, బ్రాహ్మణేశ్వరులందరిని శాంతి,
అభివృద్ధి, సత్యము, న్యాయము, ప్రేమ, ఆనంద
వర్గమున జేర్పవలెనని, మిమ్ముల ప్రార్థించెను.
కవిశ్వరు లొకరు జెప్పినటుల, జయింప వీలులేని
సంఖ్యలతో సింహములవలె నిద్రనుండి లేండు.
నిద్రలో మీ పై విధింపబడిన బంధనములను
త్రెంపుకొనుడు. మీ రధిక సంఖ్యాకులు. వారు
కొలదిమంది మాత్రమే.”

అధ్యక్షుని యుత్సాహపూరిత వాక్యములను
విని పిమ్మట, సభ్యులు నిదురనుండి మేల్కొని,
బ్రాహ్మణుల మదమడుచుటకు వీరుల పగిది సన్నిధి
లయ్యెదరని యూహించెదము.

ఇంతకాలము నుండియు, బ్రాహ్మణేశ్వరులలో
క్షత్రియులు రాజ్యముచేయుటకు గాని, వైశ్యులు

ధనము సంపాదించి కు బేరులగుటకు గాని,
శూద్రులు భూస్వాములై, జమిందారులై అట్టై
శ్వర్యములతో తులదూగుటకు గాని, తరతరముల
నుండియు బ్రాహ్మణుల డ్డ పడి యుండలేదు.
బ్రాహ్మణునికి అక్షయపాత్రయు పంచాంగముకట్ట
యు దప్పలేదు. పంచములు బాధల ననుభవించి
నది బ్రాహ్మణుల హస్తములలో గాదు. పంచ
ములు కార్మికులు. వారిని బాధపెట్టునది భూస్వా
ములు గాని, సెంటుపాలమయినను లేని బ్రాహ్మ
ణుడు గాదు. ఆంగ్లప్రభుత్వము వచ్చి నపిమ్మట,
హిందూదేశ సాంఘికస్థితి యంతయు తారుమారయి
నది. అన్ని జాతులును తమతమ వృత్తులను విడిచి
పెట్టెను. అందరితో బాటు, బ్రాహ్మణులును హూణ
విద్యాభ్యాసమునకు గడంగిరి. బ్రాహ్మణుల దుర
దృష్టమో యన, వారికి హూణవిద్య త్వరలో పట్టు
బడెను. ఇందుకుఫలిత మేమయినది? సేవకావృత్తి
యందు వారు కాలము గడుపవలసినవైనను. వారి
తెలివి తేటలు స్తంభించెను. ఉన్నతోద్యోగములు
యూరపియనుల హస్తగత మగుటచే, వారు
కొలది జీతములతో భుక్తికయినను చాలక బాధ
పడుచుండిరి. వీరికన్న భూస్వాములును, వర్తకు
లును, స్వతంత్ర జీవనముజేయుచు అనేకమడుం
గులు సుఖముగ కాలము గడుపుచుండిరి. ప్రస్తుత
విద్యావిధానమువలన ఆముష్మికసుఖములేకుండగ,
విహిక సుఖమయినను లేకుండనందులకు గుడుచు,
బ్రాహ్మణులు నూతనమార్గముల ద్రొక్కుటకు
ప్రయత్నించుచున్నారు. విద్యావిధాన మింతవర
కును బ్రీటీషువారి హస్తములందే యున్నది.
బ్రాహ్మణులకు విద్యలబ్బుటకు, అధికారులు
ప్రత్యేక సౌకర్యములను కలిగించి యుండలేదు.
ఇంకను ఆటంకములే ఎక్కుడుగ నున్నవి. ఇతర
జాతులు ఆంగ్లవిద్య నభ్యసించనిచో, ఆలోపము
బ్రాహ్మణునిదని జెప్పట, వెట్టితనము.

బ్రాహ్మణుడు వాణిజ్యవృత్తిగాని, వ్యవసాయ
వృత్తిగాని, అభ్యసించక దారిద్ర్యమున మునిగి
యున్నందులకు, బ్రాహ్మణేశ్వరులు బాధ్యులగుచో,
బ్రాహ్మణేశ్వరు లాంగ్లవిద్య నభ్యసించనందులకు
బ్రాహ్మణులును బాధ్యులని చెప్పవచ్చును. తుంటి
మీదకొట్టిన నోటిపండ్లు రాలినవను సామ్యమున
నున్నది నాయుడుగారి వాదము. హిందూసంఘ
మున కొన్నిలోపము లున్నవనితొచిన, నాయుడు
గారి పంటివారు వానిని సంస్కరించుటకు ప్రయ
త్నింపవచ్చును. బ్రాహ్మణునికన్న బ్రాహ్మణే
శ్వరుడు ఏవిషయమునందయినను క్రిందబడి యున్న
టుల నాయుడుగారు తలంచుచో బ్రాహ్మణేశ్వరులు
జైకలేచుటకు, వారు కృషి సలుపవచ్చును.
అంతియగాని, బ్రాహ్మణుడును బ్రాహ్మణేశ్వరు
డును అనుభవించుచున్న సమానకష్టములకు,
బ్రాహ్మణులను కసిదీర దిట్టుటవలన ఇనుమంత
యయివను ప్రయోజనము గలుగదు. రయితులు
తమ కుమారులను సద్యోఫలితమునిచ్చెడి వ్యవ
సాయమునుండి దప్పించి, ఫలరహితముగ ఆంగ్లవిద్య
నభ్యసించజేయుటకు సామాన్యముగ ప్రయత్నిం
వరు. అటులనే సులభముగ లాభమునొనగడి వాణి
జ్యవృత్తినుండి దప్పించి, వణిక్కులు తమ బాలు
రకు సంవత్సరములతరుబడి అత్యంత ధనవ్యయము
నకు కారణ మయ్యెడి ఆంగ్లవిద్యను జెప్పింపరు.
ఆంగ్లవిద్య ననేకవత్సరములు చదివిన పిమ్మట గలి
గడి ఫలిత మేమి? ఎట్టి వారును ఇరువది రూపాయిల
గుమాస్తాతో ఉద్యోగమును ప్రారంభింపవలయును.
న్యాయవాదవృత్తిలో బ్రవేశించిన, ఎంతవారవ
యున్నవారి కయినను మొదటి సంవత్సరములలో
విశేషదాయము చేసారదు. తాము వెచ్చించిన

ధనమునకు వడ్డీ యయినట్లుక, ఇహపరములకు రెంటిని చెడితిమని వలపోసిడి తలదండ్రు లనే కులుగలరు. నాయుడుగా రిట్టివారిని కలసికొనిరో లేదో తెలియదు. అట్టి దుర్గతి, బ్రాహ్మణేతరు లలో బాగుగ వ్యాపింపలేదని కాబోలు, నాయుడు గారు విచారించుచున్నారు.

నాయుడుగారి యభిప్రాయములతో నేకీభ వించెడి బ్రాహ్మణేతరులు కొలదిమందిమాత్రమే గలరు. ఆంగ్లవిద్య నభ్యసించినవారు, తమకు ఉద్యోగపదవులు లభింపలేదనియు, శాసనసభలో ప్రవేశము గలుగలేదనియు, బ్రాహ్మణులే యీ భాగ్యమునంతను జాజ్ఞుకొను చున్నారనియు, తలచి జన్మిస్తే పక్షములో బ్రవేశించుచున్నారు. అంతియ గాని, ఐశ్వర్యము ననుభవించుచున్న వైశ్యసంఘ మిటుల దలుచుటలేదు. తా మిచ్చెడి ద్రవ్యముతో పొట్టబోసికొనుచున్న అనేక బ్రాహ్మణులస్థితి జూచెడి వైశ్యులుల దలంతురు? ఆంగ్లవిద్య నేర్చిన బ్రాహ్మణులనేకులు, పొట్ట పూడ్చుకొను టకు పడుచున్న తంటాలను జూచుచు, శ్రీమం తులగు రయితులు వారిపదవుల నెన్నటికైన నాశింతురా? బ్రాహ్మణులు, ప్రస్తుతవిద్యవలన తమకుగాని దేశమునకుగాని లాభముగలుగుట లే దని గ్రహించుచున్నారు. తమ దుస్థితి కెంతయు వగచుచున్నారు. తమ కాలము నిదివరకు వ్యర్థ పరచినందులకు పరితపించుచున్నారు. నిజస్థితి నాయుడుగారికిని మరికొందరు బ్రాహ్మణేతర విద్యాధికులకును తెలియలేదేమో గాని, జన సామాన్యము దానిని గ్రహించుచు న్నారు. ఏవిషయమయినను కొందరు స్వానుభవపూర్వక ముగగాని గోచరింపదు. బ్రాహ్మణు లింతవరకును బ్రాహ్మణేతరులను దిగద్రోక్కి లాభమును గడించి రనిదలచుచున్న వారి కే సమాధానము జెప్పినను నచ్చదు. అట్టి బ్రాహ్మణేతరులు, తమ వృత్తులను వీడి ప్రస్తుతవిద్యావిధానము నభ్యసించవలసిన దని యే మామతము. ప్రభుత్వోద్యోగములలో వారు విరివిగ బ్రవేశింపవలయును. న్యాయవాదవృత్తిని చేకొనవలెను. శాసనసభలోజేరి కాలము గడుప వలయును. అందలి ప్రయోజన మంతయు, వారికి అనుభవపూర్వకముగ దెలిసిరావలయును. బ్రాహ్మ ణులును తామును ఒక్కప్రదేశమున నిలువజాల మని నాయుడుగారు జెప్పుచున్నారు. వారిని మోహమింకను బాధించుచున్నది.

నాయుడుగారు గోరిన యవకాశములను బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరుల కిచ్చుట యావశ్యక మని తెలుపుచున్నాము. జన్మిస్తే పక్షమువారికి బ్రాహ్మణు లిటుల జెప్పవచ్చును. గాంధీ యుప దేశానుసారముగ మేము జాతీయవిద్యను మా బాలరకు చెప్పించెదము. పంచాయతి కోర్టులలో మా వివాదములను పరిష్కరించికొనెదము. మా జీవనోపాధికి ఏ స్వతంత్రవృత్తితో అవలంబించె దము. మేము శాసన సభలో బ్రవేశింపము. మీరిక మమ్ములను దూషింపకుడు. యథేచ్ఛగ ఆంగ్లవిద్య నభ్యసించువును. లాయర్లు గండు. సేవకా వృత్తిలో బ్రవేశించువు. శాసనసభలను నిండుడు. మాపై మీకు షగ దీరువరకును, మేము దూర ముగ నుండెదము. మీకును కొంతకాలమునకు నిజము తెలిసిరాగలదు. బ్రాహ్మణు డింత వ ర కనుభవించుచున్న స్వర్గము నరకకూప మని, మీరును గ్రహించి త్వరలో వెనుకటివృత్తుల నభ్య సింపగలరు. జన్మిస్తే పక్షమువారి దూషణములకు బ్రాహ్మణులు గినియక, ఈ మాత్రము త్యాగము నకు సంసిద్ధులుగావలయును. దూరమాలోచించెడి బ్రాహ్మణేతరులు, కాంగ్రెసు తీర్మానానుసార ముగ త్యాగసంసిద్ధులై, ద్వేషవివర్జితులై, దేశ

సేవయెడల తమ యుత్సాహము గను ప ర చు చున్నారు. జన్మిస్తే పక్షమువారి తత్వలృ సంఖ్యా కులు. వారయినను మహమ్మదీయులవలె మిగిలిన వారితో త్వరలో జేతుల గలు ప క మానరు. జాతీయవాదు లిది వర కే శాసనసభ్యత్వమును వదలుకొనుచున్నారు. న్యాయవాదవృత్తిని విస ర్జించి, జాతీయ విద్యా వ్యాపకమునకు బూ ను చున్నారు. బ్రాహ్మణ మితవాదులు గూడ వారి మార్గము నవలంబించుచో, దేశమునకు మహాప కారము జేసిన వారగుదురు. దేశసాభాగ్యమా పెంపొందును. హిందూ మహమ్మదీయ సంయో గమా బలమగును. జన్మిస్తే పక్షమువారి ద్వేషగీత ముల కెడము దప్పి, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సంఘము లేకోదరులవలె మెలంగుటకు పీ లగును. జన్మిస్తే పక్షమువారి ఆందోళనము, బ్రాహ్మణ మితవాదులలో ప్రబోధము గలిగించు గాక!

చోరగుడి వేంకటాద్రి పంతులుగారు

(101)

బాపట్లలో న్యాయవాదవృత్తిని విసర్జించిన ప్రము ఖునినామము నిన్నటి వృత్తాంతమున పొరబాటున జేర్చబడి యుండలేదు. బాపట్లలో, ప్రసిద్ధి కెక్కిన న్యాయవాదులును, దేశహితైకవిషయము లందు చిరకాలము నుండియు శ్రద్ధతో పాటుబడుచున్న ఆంధ్రప్రముఖులు నగు చోరగుడి వేంకటాద్రి పంతులుగారు. తమ న్యాయవాదవృత్తిని వదలి, సహాయనిరాకరణోద్యమాభివృద్ధికి కృషి నలుప నిచ్చియుంట కడు ప్రశంసార్హము. వీరిమార్గము ఆంధ్రన్యాయవాదప్రముఖు లనేకులలో త్యాగ భావమును పురికొల్పు గాక యని కోరెదము.

ప్రాతకథ

యూరపియ నైసికునివలన, భారతీయ సేవ కుడు చనిపోవుట తలస్థించుచో, సేవకుడు తనమరణమునకు తానే కారకు డగును. ఆరెనికి సాధారణ ముగ స్త్రీ హాభివృద్ధి (Enlargement of the spleen) వ్యాధియుండును. అందుచే నేమాత్రము దెబ్బతగి లినను ఆతను చావక తప్పదు. ఇట్టి తీర్పుల గూర్చి ఇదివర కెన్నిమారులో విని యున్నాము. నేటి తంతివార్తలలో అట్టి తీర్పు నింకొకదానిని, ఆగ్రా డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగా రిచ్చినటుల ప్రచురింప బడినది. ఇందుపై వ్యాఖ్యాన మనవసరము.

15 వ విశాఖబృహద మండలసభ:—ఈసభ ఆక్టోబరు 28-24 తేదీలను చెన్న పట్టణంలో బారెన్సుగారున్న మ||రా||శ్రీ|| టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులుగారి అధ్యక్షతక్రిందను, 8 వ వ్యవసాయ పారిశ్రామికసభ (ప్రీవిజయనగరం సమస్థానం బ్రెస్టి మ||రా||శ్రీ|| రావుసాహెబు వి.టి. కృష్ణమాచార్యగారి అధ్యక్షత క్రిందను కొత్తవలసలో జరుగును.

జయపుర సంస్థానములోని మల్లసగిరిగ్రామమున కుత్తర మున“నీలకంఠేశ్వరాలయము”ను దేవాలయమొందుగలదు. ఇదిక గోడలను గట్టించి మీద గడ్డితో బయికప్పు వేయించబడినది. గోడల కట్టడము ఇంకను సంపూర్తి చేయబడనందున ఈశ్వరు నకు నిలువ వీడలేనట్లున్నది. కావున నాలయనిర్మాణమును శివుముగ బూర్తిచేయించి నిత్యభోగమును ఎల్లప్పుడు జరుగు చుండునట్లు సంస్థానపాలకులు శ్రద్ధవహించవలెనని మనవిచేయు చున్నాను. (ఒకరు)

వెదపాలెం శ్రీ కృష్ణశ్రమముయొక్క ద్వితీయవార్షి కోత్సము ఈ నెల 8 వ తేదీన అతివైభవముగా జరిగినది. చుట్టుపట్టుగ్రామములనుండియు, తెనాలి, బెజవాడ, గుంటూరు పట్టుములనుండియు 8, 4 వందలమంది సభకు విచ్చేసిరి. పంచమశాలికలు పాడిన మధురమైనపాటలు విని సభ్యులు అనందపరవశులై ఒకరినిమించి ఒకరు కట్టుములను చదివించిరి. మొత్తము 107 రూపాయలు చదివించిరి. ప్రజలకు పంచముల యెడల కలుగుచున్న అభిమానమునకు ఇదియొక గుఱుకు. — న. హనుమంతరావు.

వృత్తాంతములు

మదరాస్ ప్రొవిన్షియల్ కాంగ్రెస్ కమిటీ:— బాధా తొన్నటిరోజున మహాజనసభయందు నమాజేకమైరి. శ్రీకాశినిధులుగూడ మామూలప్రకారము కల్గియుండిరి. కాని ఏ ల కో అరగంటకాలము శ్రీకాశినిధులు నేతి యొప్పికక నాటిసభ శ్రీకాశినిధులు కుక్షింకబడలేదని కమిటీ అధ్యక్షులగు శ్రీమూక శాన్. కన్నారంగయ్యగారు తెలిపినది.

కుపాన:— గంటామకు 15 మైళ్ల దూరమున కుపా న కేంద్రస్థానమేర్పడిన. దినము (8 వ తేదీ) కుపాన ఉత్తర మాగా పోయి తీరమునకు వాటగలదు.

సింధియా ధూమనాకా సంఘము:—ఈసంఘమువారి “లాంబలిటీ” అను పొగయొడ గత నెల 29 వ తేదీనుండి మార్కెట్టునుండి యిండియాకు బయలుదేరి యా నెల 6 వ తే దీని పోర్టునుకుట వచ్చినది.

ఆహారవదార్థముల ఎగుమతి:— ఈపున హిందూ ధర్మము కలిగియుండ ఆహారవదార్థములను ఎగుమతిచేయుట అక్రమమని తీర్మానించుటకు ఈ నెల 10 వ తేదీని బొంబాయి లోని కనికారాండంకడను నమాజేకమయ్యెదరు.

దెయిలీహరల్బుశ్రీకాశిమామ:—ఈశ్రీకాశి బహిష్కరించుట వ్యాధియొకదాని వానించుటకు బాధిష్టానికి అధ్యక్షతక్రింద బొంబాయినగరమునం దొకసంఘ మేర్పడక బడినది.

బొంబాయి నమ్మకట్టు:—7 వ తేదీ వార్త-నమ్మకట్టు కట్టెనియును తొలగలేదు. బ్రాంకేవనికాండ్రు 2000 మంది నమ్మకట్టు, వారిలో 200 మంది మర్కసాత్రువాడు 600మంది కందక్టరులు డ్రైవరులు. కంచెనీకాడు కొద్దిగా బండ్లను నడపు చున్నాడు.

మ్యాగిషను బోర్డుకను:—ఈవార్తలో ఈనెల 7 వ తేదీని ఈకేవనిచారణకువచ్చినది. ఈకేసులో నుకలూ, కర్నా డి, స్త్రీంజరు, జే. సి. బెర్టీకార్లు ముద్దాయాగా నున్నారు. వీరిలో మొదటి ముద్దాయి సిమ్లాలో జబ్బునీటిలో నున్నందున 15 వ తేదీని తీరగా విచారణ జరుగును.

బొంబాయి నీటిగడ్డయి:—బొంబాయిలో వర్షములు లేనందున నీటిగడ్డయి కల్గినది. దినమునకు 440 లక్షలకాలము లకు బయలు 880 లక్షలు మూత్రమే అందజేయుచును. (వజ లు మిరముగా వాడుకొనవలెను. అందులకు ప్రత్యేకతనిచ్చిం ది ఏర్పరచబడినదని బొంబాయి మ్యాగిసిటలు కమిషనరు ప్రకటించెను.

రబ్బరుతోటలు:—కొచ్చిలోని తోటల సంఘకాళినా డ యా నెల 5 వ తేదీని సభచేసిరి. నకుంబర డిగ్రీలకు నెల లలో 100 కి 25 వంతునను జననకి ఫిబ్రెవరి నెలలలో 100 కి 20 వంతునను కల్గించెదము. రాజన్న రబ్బరు తీరకాలమున మాకు ప్రత్యేక సౌకర్యమును చూపవలెను. మాకు తీరకాలము ను వచ్చుబడియను చాల కొద్ది అని వారు తీర్మానించిరి.

దిదికాలా క్రథకు మహాజనసభ ఘంటకాలగ్రామ ములో కొరవరం గ్రామపాస్త్రవ్యులును, కాంగ్రెసు అభిమాను అను అగు బాబ్బా వడ్డనాథయ్యవాడగారి అధ్యక్షతక్రింద 28-10-20 కనివారము సాయంకాలము 1 గంటనుండి జరు గును. దయచేయువాడు 17-10-20 తేదీలోగా తెలుక (బ్రాధియు. గొరిపాటి వెంకటరత్నం, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు.

ఎం.బెన్టీవక్రసాత్రు పనికాండ్రు:—ఇక్కడున్న జీత మా చాలదు. దీనికదనముగా 100-కి 50 వంతున బత్తానియ్య వలెను. (వకటిరములగు నెంపుదినములలో జీతబత్తెముల నియ్య వలెను. ఉదయము 9 మొదలు సాయంకాలము 5 వరకును పనిని నియమింపవలెను. లేనిచో, 12-వ తేదీనుండి నమ్మకట్టెదమని ఈవనికాండ్రు కలకత్తా కాబ్పోరేషను జనరలుకమిటీ వారికి వీటివను పంపిరి.

పదమూర్తి చనిపోవుట

మొత్తం 250 మంది పనిచేయడం వల్ల కలిగింది.

రాత్రి భాద్రపద, బం, శనివారము

చెరువుదరి

1 సాయంసమయమాయె
సాయంసమయమాయె
జగమంతయును నిండసాగె
నీటికై
సమయమాయెను చెరువుకేగె

2 సాయంత్రముగాలి
పాడుచున్నది లాలి
తమము మెల్లన బారుమండె
బిందెతో
తరుణమాయెను చెరువు నేరె

3 వీధిబోయిడివారు
ఒక్కలైనను లేరు
వెంటవెవ్వరు రారు నాతో
నెంటిగా
వేళ మీరెను నీటికేగె

4 మరలివత్తువో రానో ?
వీడగలమెకో లేనో ?
మరలి వాయించువాడొకడు
ఉన్నాడు
మోహనాంగుడు చెరువుదరినె

సుధాకరుడు.

వర్షము

[వంగనామముల రామచంద్రరావు గారు.]

చ. భువన నొసంగు జీవనము
గల్గినవానికి ముందు వచ్చు భృ
త్యునిగతిఁ జెమ్మటక దడుపు
సుక్క పురోగత మయ్యె నీకుఁ దో
డనె పలు ధృవచుధ్వని వి
డంబిత మా గగనాంతగర్జిత
స్వనమున చీటనాటంగ దె
సోప్రకృతిప్రియ ! వచ్చి తేవునక.

చ. మలమల యెండకాక కొగి
మాడి పదద్వయ మూసనీని భూ
తలమున కీతలేక్షణ వి
తానము నాఁ జెలుచెమ్మటకె మోరల్
పాలయగఁజేసి యూటటను
బుచ్చు గృహసరస్వ మేర్పడక
నిలిచితి వీవు మార్గవళి

నీ ! ప్రకృతిప్రియ వర్ష పూరమా !
గీ. ఆకుమాటున్నఁ జివురాకు రేకలందుఁ
దపనువేడిమివాసన తవిలియింద
కోవణము డిందఁ జినుకు కే ల్గానిపి సానిపి
నేదదేర్చితి వర్షమా ! సాదరమున.

ఉ. త్రొంజిపురావలక గునుమ
గుచ్చునికుంజములందు సస్యభూ
పుంజమునందు ముండెపాద
మొత్తములందు నభేదబుద్ధితో
మంజులరీతిఁ బ్రేమిడి స
మాదరణంబు రచించినావు ధా
త్రిం జెలిమిక్ ఘటించెదవు
తెల్లమ యందఱతోడ వర్షమా !

మ. రవియుక్త నీవును లోకబాంధవులె; సా
భ్రాత్రంబుఁ గోల్పుచ్చి యు
ద్దవిడిక నీసిరి నెండఁజేయఁ గలుపా
త్యక్త బూని కాలాంతరం
బు విలోకించి దినేకుతీక్ష్ణురుదినం
పూర్ణంబుగా మాత నే
ర్తువు నీజన్మకు మూల మాతఁ డయినక
గ్రోధంబుతో నార్పుచుక.

భరతఖండము ?

మీరు భారతీయులొకో ?

[యెటుకూరు సీతారామయ్య గారు]

II

దీనినే చింతించి - భీరులైనట్టి
దేశనాయకులెల్ల - దెగిపోయినారు
'నాకోజి' యంతటి - నాయకు దేగ
'గోపాలకృష్ణుడు' - 'గోలోక'మేగ
'బాలగంగాధర' - పండితు దేగ

—శ్రీల జెందుచు

అనుచు మీరలు చింత - నందంగరాదు
మది నాకృత్య క్రింది - చుటవంగరాదు
హింసకార్యము లాచ - రింపంగరాదు
దేశభిమానంబు - దెగనాడరాదు
జాతిభేదము వృద్ధి - నలుపంగరాదు.

—శ్రీల జెందుచు

అస్పృశ్యజాతంబు - ననలే లే దొకటి
భోగపు జాతంబు - పుట్టలే దొకటి
బాలవిధవ యటంబు - ప్రభవింప దొకటి
అనరాదు ఇటువంటి - యన్యాయ మొకటి
అరసి చూడ స్వతంత్ర - మందఱ కొకటి

—శ్రీల జెందుచు

భారతీయులు మీరు - భాగ్యంబునొంద
పదిమందిలో మీరు - పరువును బొంద
సరవిలోడుత మీరు - స్వారాజ్యమొంద
శ్రీలకు పూర్తిగా - స్వేచ్ఛ గావలయు
జాతీయవిద్యల - జదివింపవలయు

—శ్రీల జెందుచు

పాడియు పంటయు - పరగంగ లక్ష్మి
విశ్వరూపంబు - నమరంగలక్ష్మి
ప్రకృతిసౌందర్యంబు - పరికింప లక్ష్మి
ఉద్యానవనముల - నూహింప లక్ష్మి
దేశమాతను నీవు - దిలకింప లక్ష్మి.

—శ్రీల జెందుచు

కమలంబులోపల - గనిపించులక్ష్మి
పుష్పంబులోపల - పూర్ణంబులక్ష్మి
కడలిలోపల నీకు - గనిపించు లక్ష్మి
సంగీతసాహిత్య - సర్వంబులక్ష్మి
గృహిగృహంబులయందు - గూర్చుండులక్ష్మి

—శ్రీల జెందుచు

అట్టి లక్ష్మిదేవి - నయ్యయ్య మీరు
బాలవిధవ లటంబు - వైదైన నేమె
పడరాని యిక్కట్లు - బాధింపనగునె
శ్రీజెడ శ్రీ నీదు - చెంత నిలిచెడినె
శ్రీచెన్ను పహియింప - శ్రీ చెన్నుమీరు

—శ్రీల జెందుచు

చదు వన మోక్షంబు - సాధించువిద్య
విద్య నేర్పినజాతి - విజ్ఞానమయము
విజ్ఞాన లెంపరు - వీరు వారసులు
సర్వంబుగాంతురు - సర్వేశ్వరునిగ
సత్యంబు కాంతియు - శమమె పహిల్తు

—శ్రీల జెందుచు

భారతీయులజ్ఞాన - భాండారమైన
సంస్కృతంబీనాడు - చదువ రెవ్వారు
దేశభాషననేమె - తెలియనిదయ్యె
అంగ్లేయవిద్యయే - యవసర్గమయ్యె
అదియె మన కింతటి - యన్నంబు బెట్టె.

—శ్రీల జెందుచు

ఇంటిలోపలితిండి - యిరుల పెట్టు
తనతల్లి దయ వెల - తల్లుల దయయు
అమావా తనగుడినె - యద్దెల యింటిసౌఖ్య
మరయ నటువంటిదే - నాంగ్లేయమాతృ
విద్యల భేదంబు - వేరసోదెల

—శ్రీల జెందుచు

విద్యావిధానంబు - వివరింతు వినుడు
భరతఖండమునందు - ప్రతివాడు గూడ
సంస్కృతంబును గొంత - చదువంగవలయు
తరువార జాతివి - ద్యలు నేర్వవలయు
అందులో జ్ఞానంబు - నార్జింపవచ్చు

—శ్రీల జెందుచు

కార్యముల్ తర్కంబు - గణితకాత్రంబు
ప్రకృతికాత్రంబులు - పరమమైనట్టి
జంతుకాత్రంబు వృక్ష - కాత్రంబు గూడ
భూగోళము ఖగోళ - పూర్వపుదేశ
చరిత జెప్పగవలె - జాతివిద్యందు

—శ్రీల జెందుచు

భారతీయులమనో - భావంబు తెలియ
కాంగ్రెసుసభలలో - గలిసి మాట్లాడ
'హిందీ'భాషను మీర - తెలుగంగవలయు
అంత నధ్యాత్మిక - మరసి యింగ్లీషు
ఆవైన జదువుడు - అవసరమైన

—శ్రీల జెందుచు

బాలురేగాదు మీ - బాలికలెల్ల
విధిగ పూర్ణముగ యీ - విద్యలెల్ల
చదివిన నేనుమ్ము - సంసారమెల్ల
జరుగును నెమ్మది - సౌఖ్యంబుగాను
విద్యయె ప్రాణంబు - విబుధులెల్ల

—శ్రీల జెందుచు

ఆర్యసంతతివార - అనిపించుకొనగ
స్వాతంత్ర్య మనుదాని - సాధించుకొనగ
విశ్వరూపును మీర - లార్జించుకొనగ
ధర్మంబు దైర్యంబు - తప్పకబూని
స్వార్థంబు విడువంగ - జనునయ్య నేడె

—శ్రీల జెందుచు

అనుకూలవాయువు - లల్లన పీచె
సంజేహమబ్బులు జనె - పాచువిచ్చి
'గంధీ'మహాత్ముడు - కడలుచున్నాడు
నాయకుల్ వెనువెంట - నడచుచున్నారు.
జనులెల్ల వెంటడి - జనవలెనుమ్ము

—శ్రీల జెందుచు

భయమేల ? పరులను - బాధించుమేల ?
స్వారాజ్యఫలమును - సరుకులైనట్టి
అంగ్లేయు లల్లడే - యందించుచుండ
'గంధీ' మహాబుద్ధి - కర మెత్తుచుండ
భారతీయులు మీరు - బడయుట నిజము.

—శ్రీల జెందుచుండ - చెన్నొందు నిద్ది

భరతఖండము ! మీరు భారతీయులొకో !

సాక్షి యిట్లు పలికెను:

ఈ దినమున నుపన్యాసమేమియు లేదు. సాక్షిసంఘ సభ్యత్వము నపేక్షించి కొందఱు తరములు వ్రాసియున్నారు. అది కాక, చిరకాలమునకు దిరుగ స్థాపించబడిన సాక్షిసంఘ మనకు దీర్ఘాయువు, కార్యవిజయము, యశస్వమ్మి కలుగు గాత యని యాశీర్వదించుచు సంఘమిత్రులు మఱి కొన్ని లేఖల నంపినారు. అవి యెందులకు గాని సభ్యత్వనివేయక లేఖలు కొన్ని మూత్రమే చదివెదను. ఇదిగో- ఇది యొకటి-

సాక్షికి - నమస్కారములు- నేను గంజాముజిల్లావాణ్ణి. ఆబ్రాహ్మణ్ణి. లావుపాటివాణ్ణిగాను. నావయస్సింత అని నిశ్చయంగా చెప్పలేను. కాని అడవాన్ని చూచి లాప్తేయలేనంతటి చిన్నాణ్ణి కాను. హరినామస్మరణకంటే మరేదీ ఆక్కర్లేదనే టంత పెద్దాణ్ణి కాను. ఈ రెండువయస్సుల నడుమనూ మిడుతు తూ వున్నాను. ఈనడిగండవ వయస్సులోనే వున్నాది యెంత ప్రమాదమైనాను. అది జరజర ఒకప్పుడు ఒక్కసెల్లో నాలుగే క్లెక్కుల్ని- ఒక్కపూట్లో పడేస్తుంది-అంతలో యెక్కుల్ని- యింతలోదిగు- అని సందేహించొద్దు-నడివయస్సు గడసాగినంత టిది- ఈవద్దెల- మరిమీకు దేవుడు చాలామేలుచేస్తే- భక్తి చాత-ఉపోన్మాద్యేత-రాత్రిపురాణంచాత- మరగల్గే- పెసర వప్పు పెసాదంతేత- మూడుకోజుల్లో ఆరేళ్ళొక్క-దెబ్బని తెగి కంది- అంతల్లో- ఎక్కణ్ణింపొచ్చిందో- సక్కనిసుక్క- దీని సిగ్గొయ్య- మిలమిలలాడ్తూ- అల్పిప్పుట్లకల్లుకొని - లంగా లట్రికట్టుకొని, రవికర్రట్రు తొడుక్కొని-పూసపుట్రి పెట్టుకొని- పద్దెనిమిదేళ్ళగుంట - బంగారుగంట - గుణాల పెంట - మరేద న్నాగానీ- మకరధ్వజాదిమంట - (ఈమాటమూత్రం మారుపు గారు చెప్పారు) తళుకుతళుకుమంటూ, తస్సల్లియ - రెట్టకా యంత బొట్టెట్టుకొని-మోటారువారేరంత మొఖమెట్టుకొని- కంటబడేటప్పటికి - ఏమని చెప్పనుబాబూ! ఎనకటిభక్తందే- వాని తస్సల్లియ- అది- ముందుకొక్క-చేపాత- ఎనక్కి- మరి నూపునేను- ఆబోగవమ్మారి పెట్టుకొని- ఒహతమాసా కాదు- ఒహచలాకీ కాదు- ఒహమలాసా కాదు- ఒహదిలాసా కాదు- పదికోజులపాటు పట్టపగ్గాలేకుండా- పసందించేటప్పటికి- పదే ళ్ళొక్క-మాటు వయస్సులోదిగిపోయింది-ఏదైనా మంచినక్కా-లచ్చేపనంపుంటే బాగుపడతానని ఆశెచాత నన్ను మీలో సభ్యు డిగా చేర్చుకోవలిగిందని దరఖాస్తుపెట్టాను. మీ జంఘాల కాత్రి వ్రపనానాలు నాకు నచ్చాయి. అని మళ్ళీ నన్ను తెగ దీయగలవని నా నమ్మిక- గోతులోపడ్డాణ్ణి వైకిలేవదీయడం- గంజ- గొప్పపుణ్యము మరి నేను. మా గొలంకలకవిగారు గోదా రి పుష్కరాల్ని రాజపుడ్రడి వెల్లి ఆక్కడ-గోదాల్లో పెన్నుడిగుండాన్ని బడిలేను రొఘునిజుట్టుకొని లాగేసివా-ను. అని కవిత్వంకట్టివాడు- అలాగమూత్రం నన్ను మీరు వైకి రాగేసిపట్టాయనా, మీ నలుగురిలో అయిదోవాణ్ణి ఆవుతాను. ఇట్లు విన్నవించు - న - నుం-

తా|| క|| నేను గ్రామ్యవాది ననుకొంటూ వున్నా రేమా - గ్రామ్యులూగత్రా నాకేమీ తెలుసు - నేనాలాటి వాడినిగాను - మాసవతి అన్న గారిమీ చొచ్చిన వ్యాధ్యై యలో సస్తిమెంటాక్ ప్రతివాదిని- అతగాను వ్యాధ్యైము మద్దెల గోవడంచేత ఆవ్యాధ్యైపుఖ్యుల కిప్పుడు తరవాదిని- న-నుం- డిగో మఱియొక లేఖ - దీనిలో మీకుఁ దెలియని మాటల ర్థము వెంటనే చెప్పమందును. సాక్షివీరికి - (అనగా గారికి) బొప్పిరెడ్డి దండాయి. నేను హైదరాబాదు యిలాకా గామ పేలు(గ్రామపుతనసలు) నాఅప్పయ్య (వినతలెడ్డి)-చూచిన్ని వనగావినతల్లి) వర్ధిమిలో (పాలనలో) వుండాను. నేను సాతె (బావమరిది) జమాయింది (కలిసి) పొక్కసాటు లుబడలేక (ఉరకే కూరుచుండలేక) ఒకసాతె పెట్టి (బడి ట్టి) అండవరనుతో (దారిరాబడితో) భానావగైరాలు మూపుండాను. ఈసాతెమూత్రము అండవాల్లేక నిరుకు (బొప్పి) ఇంకావన్నింపులు కాని (ఇంకను గర్భాధానములు ని) అండవాల్లుండారే- వాండ్లను మూత్రమే తీసికొని- మన మగు బాసలో, పైయ్యలొకొన్ని (పుస్తకములు) అగ్గవర లు (చవుకరకములు) హాసిల్పరచి (సంతోషించి) విద్యై ప్రకృత వుండగా-ఒక కన్యాకమ్మ (కన్య) తాలాకు కుక్క క్లిబట్టడే) గంటిలు (బాకాలు) యాతఁడొయినాడూ-

యారికి గొతులేదు. (తెలియదు) ఎంతలెంతులాడినా (వెడకి నను) యాడను గానము. వీండ్రకు తొర్ర బడాయించిందని (పొగ- రెక్క-నదని) మమిద్దర్న సాతెలో పడాయించి పట్టారి (కరణము) నాల్గుధప్పలుచేకిండు (దెబ్బలుకొట్టినాడు) అడిమంప తెగ మాసాతె పరారి అయిపోయిండు - యాడబోయినాడో అడిబొందపడి- వాకు మీ తరపులకు (వైపులకు) రావోలని కుషీ (ఇచ్చ) వుంది - నన్ను మీ సంఘములో అయిదో సభ్యుడంగా వున్నండి- మాసాతె లంటుకుంటుగా (లావుగా) వుండాడు కాని నే నంత దొబ్బి (లావు) మనిషిని గాను. పరువుబోయిన తరువాత ఊరి అలుగడ్డ (బంగారాదుంప) కంటెవై ఊరిపుంటిమార (గోగుగూర) బెనాతర్ - (మంచిది) మర్తలు- ఇది హైదరాబాదుదేశ సమాపమందలి యాంధ్రము- చూచితిరా- యెట్లున్నదో- ఇదిగో మఱియొక లేఖ-

సాక్షికి - నమస్కారములు నేనబ్రాహ్మణుడను, నాకు నలుబదియైదు వత్సరములు స్థూలశరీరుడనుగాను. మొ దటనుండియు నాంధ్రభాషాయందు విశేషాభిరుచి కలవాడను. భారత భాగవత రామాయణాది గ్రంథములే గాక మను వసు చరిత్రాది ప్రబంధములనుగూడ విమర్శనపూర్వకముగా జదివి నాడను. ఈ దినములలో గవిత్వము చెప్పనంతటి తెలివి తక్కువవని లేదని నమృతముగలవాడను. కవిత్వ మెన్నివిధ ములక జెప్పవలయునో యన్నివిధముల గూడ సమగ్రముగా బూర్వలే చెప్పియున్నాను. వారిగ్రంథములు మనము శ్రద్ధతో జదివి తెలిసికొని యామోదించి బాగుపడిన యెడల నంతే చాలును. పూర్వుల కున్న కల్పనాచమత్కృతి భావగాంభీ ర్యము శబ్దగుంధము శయ్యామార్దము మొదలగునవి యిప్పటి వారికి లేవు. నేర్చుకొన్నయెడల నవి యలవడునవి కావు. అందుచే గవిత్వమున గాలము వృధవోనీయక, గ్రంథపఠనము నందే వినియోగపఱచితిని. ఆధునిక గ్రంథములను జూడలేదు. చూడడలమకొనలేదు. వానిలో జూడవలసిన యంతము లేవియు నుండవు- ఉండవని నీ కల్లు తెలియునందులేమా- అది వేరే తెలియనక్కరలేదు. ఇప్పటివారు పూర్వులు కాక పోవుటయే కారణము. పూర్వులకు (బ్రత్యేక మంతతెలివి లేటలకు గారణమేమని యడుగుదురేమా? పూర్వు లిప్పటి వారు కాకపోవుటయే యందుకు బ్రధానకారణము. మీరు సంఘ మేదో స్థాపించినట్లు వింటిని- కాని మీ వెనుకటి యుపన్యాసములుగాని యిప్పటి యుపన్యాసములుగాని చదున లేదు-చదువడలచుకొనలేదు. చదివినవా రెవరో నాయెద్దకు వచ్చి బాగుగనే యున్న వనుచున్నారు. కాని నాబుద్ధి యంతమూత్రమున దిరుగుననికాదు. నా కిప్పుడు జబ్బుగా నున్నది.

కం. "అధునాతనకవినిరసన ।
వృధగాఁజేయుటనె నీకుఁ బృథులవ్యాధి ।
వృధ సిద్ధించెనురా యో ।
విధవయా కొట్టుకూటి వెంకటరాయా."

అని యొక నిర్భాగ్యపురంగవి నావై నొక్కపద్యముచెప్పినాడు- ఈకాలపురంగవిత్వము బాగుగ నుండదని నేననగ నేడైనదు. కాని యాపద్య మే మంతబాగుగానున్నది? 'అధునాతన' యను నప్పుడు చతుర్థవర్ణము- వృధాయనునప్పుడు ద్వితీయ వర్ణము- రెంటికిని బ్రాసయా? ఈజోలి నాకేల? నాకిప్పుడు జబ్బెక్కువగా నున్నది- మీకు సమాపమున నున్న తాటిపత్రి గ్రామములో నొక్క గొప్ప వైద్యుడగున్నాడట- మందుకై యాతనియెద్దకు రావలయునని యున్నది. అందుచే నన్ను గొన్నిమాసములు మీసంఘమున సభ్యునిగాఁ జేర్చుకొనవల యును. జబ్బుతో నుండుటచేత నెటుపోయి యెటువచ్చునో యని మీ చేపట్టు నపేక్షించుచున్నాను. చిత్రించకలేను.

సభ్యత్వమును గూర్చి వచ్చినలేఖ లిదియే-ఎవ్వరిని జేర్చు కొనుట మీకిష్టము?
జంఘా: పూర్వమున దరఖాస్తుపెట్టిన డబ్బులేని సెట్టి తిరుగ నేల (వ్రాయలేదో) మీకుఁ దెలియువా?
సాక్షి: తెలియదు.
వాణి: వీరిలో నెవ్వరిని జేర్చుకొనుటకును నేను సమ్మతించను.
కాలా: నేను జంఘాలకాత్రి యేమిచెప్పడలచెనో దానతో నేకీభవించును.
జంఘా: నేను వాణిదానుని యభిప్రాయముతో నేకీభవించి తిని. అయినవవాడు తగినవాఁడగుదొరకనప్పుడు మాచు కోవచ్చును. ఇప్పుడు తొందరయేల? కాని నాకొక్క చిన్న యూహ యున్నది. మనశేల్లిచిర M. S. S. అను నక్షరములు విరుదమురితిగాఁ దగిల్చినయెడలఁ దప్పేమి?

చిన్న కథ

హిందూగృహిణి.

[పానుగంటి లక్ష్మీవరసింహారావు గారు.]

వారు తెలివాటి నియోగులు. వారి నే గోలకొం నేపారులందురు. వారు నూతనముగా వైష్ణవ మత స్వీకరణ మొనర్చిన వారు. మిగుల వృద్ధులు. భర్తకు దెబ్బదయైదు వత్సరములు. భార్య కలువది తొమ్మిది. వారు పరమదర్శియు వారి కొక్క పుత్రుడు. ఆతని కేబదివత్సరము అందెను ఆతనికి బుత్రిపుత్రికా సంతాన మేమియులేదు భార్య యందు బద్ధానురాగుడై వర్తింతుమందును. నలువదిరెండు సంవత్సరములు దాటిన పిదప నామె గర్భము ధరించెను. కాక గర్భవతీయైన కాలతయం దాకాంతన కంత యను రాగ ముండెనో యాతనికే తెలియదగినది. నేటికి శ్రాతదర్శన మగును గదా యని, వృద్ధ దంపతులుపొంగిపోయిరి. కోడలికి బ్రసవవేదన యారంభమయ్యెను. కొడుకు గలుగునని వారు సంతసించుచుండగా గూతురు జన్మించెను. వైవకటాక్షమున నికముందు బుత్రికిడు కలుగఁగూడదాయని వారు తల్లపడు చున్న చిత్తములను సమాధానపఱచుకొనిరి. పుట్టిన మూడవ నాఁడాల్దిడ చనిపోయెను. అతననాడు మూతకా జ్వరమున బాలెంతరాలు తన తనవు విడిచెను. సంసారవృద్ధి కాలేదని వారిదివఱ కేడుచుండఁ గ నిష్క డిట్లయ్యెను. ఆహ భగవదను గ్రనాను!

అన్నము తినక, నీలైసవ్రావక, సంతత భార్యాదుఃఖ సంతప్తుడై, యామెపోయిన మూడవమాసమున భర్తకూడఁ బోయెను. అయ్యో! ఇంక నేమున్నది. మనుమరాజులేదు. కోడలులేదు. ఉన్న యొక్క కొడుకు కూడ నెగిరి పోయెను. అయ్యో! ఇంక నేమున్నది? కొడుకా కొడుకా యని యేడ్చుచున్న వృద్ధదంపతులు మూత్రము మిగిలిరి. ఏమియో వైదిక వృత్తి చేసికొని దినమునకొక్కరూపాయ తెచ్చి కుటుంబమునకు జూచుబాధ లేమండఁ గాపాడుచున్న యొక్క కొడుకుగూడ మన్నయినాడు. ఓ భగవానుడా! ఆతుంటుంబము గతి యొక నేమి?

ఏమగుట కేమున్నది. దెబ్బదియైదు వత్సరముల యా యపుత్రుడు నడుమున కంగవత్త్రమును జుట్టఁబెట్టుకొని కట్టి చేతఁబట్టుకొని యింటిలోనున్న నిలువు బోడి రాగిచెంబును జేతబుచ్చుకొని గ్రామమున భిక్షాటన మారంభించెను. నాలు గిండ్లుతిరిగి తివ్వెడు నూకలుతేఁగఁ బుత్రకోకముచే జోగులు చున్న గృహిణి యింత గంజకాచుచుండెను. అది యొక్క పూట వ్రావి కృష్ణ నామస్మరణ మొనర్చుకొనుచు దాటాటల పంచపాళిలో బడి వారు కాలముఁ గడపుచుండిరి.

వాణి: M. S. S. అనగ నేమి?
జంఘా: Member of the Sakshi Sangham.
సాక్షి: M. S. S. అనగా Manu Scripts, అని తప్పుటర్థ మగునేమా-
జంఘా: అటులైన M. S. S. S. అను విరుదమును జేర్చి కొందము.
వాణి: అనగ-
జంఘా: Member of the Satyapura Sakshi Sangham.
కాలా: ఇంగ్లీషువిరుదములు నాకుఁబనికరావు-సభ్యులు తెలుఁ గువారు. దేశము తెలుఁగు. భాష తెలుఁగు. విరుద మింగ్లీషునండేల? జంఘాలకాత్రి- ససాసన- వాణి దానకవి ససాసన- అని విలపవరతన.
వాణి: సత్యపుర- సాక్షి-సంఘ- సభ్యుడనియా-వృద్ధవివాహ నాటకములోని? సాంబయ్య సతసానా- (సహజ పండిత సాతానిసాంబయ్య) అని విరుదము వహించి నట్లుండును.
సాక్షి: మీ కేవిరుదమైన పాసగియుండునుగాని నా కేవిరుదము పాసగియుండును? నాయనలారా విరుదములువలదు బహుమతులు వలదు. మన కేవలని జేయుటకుఁ జూ నుకొని యుంటిమీ దానిని నిశ్చలదీక్షతోఁ జేయు నుము. వారియెడల వైష్ణవక్రూపలేదు వీరియెడల భయమక్రూపలేదు. వారి బహుమానములతోఁ బని లేదు- వీరి శరాభములతోఁ బనిలేదు, వారిస్తుతుల తోఁ బనిలేదు. వీరినిదలతోఁ బనిలేదు. జైదమును సమ్మ ప్రవర్తింతుము.
ఓం కాంతి కృంతి కృంతి.

ఈ స్పష్ట యొక్క విశ్లేషణ నాను అర్థమయినానుచున్నది.
దో యట్లే యీ విశ్లేషణం చనునందలి ఉండవలయు ఉండ

శాస్త్రీకమహానిరంతర జగు శ్రీకవ్రామాక్షణము
 శ్రీరామచంద్రుని నిర్వృతకరాక్రమమునకు భయము జెం
 కముద్రుడు అంతాపురికి మార్చి మిచ్చినను; నిమ్మలంకవ
 త్రయం, నావపృథ్వీహామియు నగు నీతామహాపాధ్య
 మృతము గావించుకొని లోకకంటకంకన రాక్షసేవ్యంక
 గొనిపోయినప్పుడు శ్రీరామచంద్రుడు శ్రోతయై దెన్నున దె
 లింక మహారణ్యమభ్యుజ్జవ వింపించు చున్నప్పు డాతని క
 త్రప్రేమ తత్త్వకథాకమునకు పరిభూతము అగుచు కనమృగ
 ములు కరుణారసత్రపుష్టము అగు శవాపసౌందర్య పీఠ
 ములతో నామహావీరుని మార్చమును జూపించినను; కా
 దానుని యభిజ్ఞానకావంతలమున నిర్మలనదీజలముల బోసి
 యు దోహద్యులంకనీయు దయ్యులెండి పెద్దలంకన నన్న
 విశ్వాసముతో గద్యాక్రమమునందలి ఫలప్రమథరిము అను
 కృపారతరులతాదులు, పరిగృహభిగమన యగుచున్న కమం
 తల వియోగమును పహించెనట క్రతుకణము లొలికించు నెవ
 మనఁ దమకంఠుటాటల రాల్పుదుండినను; దివ్యమగు మేఘ
 సంకేత మహాకావ్యమునఁ బ్రియావియోగసంతప్రన్నాదముం
 దగుచున్న యథోచన దశప్రేయసికి మేఘునిలే సంకేతమంపి
 నను; మనోహరాంభుకణంభరచనామరంభతంద్రు నూర
 శాశ్వతి ప్రభాతీ ప్రయ్యమ్మ మహాకావ్యమున కుదాహరణ
 నామకహంసిక్రేస్తులు తత్కావ్యరాజమునందలి పృథాన
 పాక్షిగ నుండి రాజ్యంతరించులంకించు మృతిగన, కవి
 తాక్షియం దుత్తమ కలయితిగన, శ్రీయనంతకా
 పహరణము న దూత గ ను, సమయానుకూల
 వ్యాపారమున వైజ్ఞానిక కాస్త్రు కేత్ర గ ను, కార్య
 భారము పహించి సమస్తకాస్త్రశర్మశర్మముల నుపదేశించు
 చుండినను నాయా కాలములందుండి కవిప్రతిభా చాఢిరిము
 నందలి, విచిత్రికల్పనా పృథావప్రకరణములను మనము గృ
 హించెదగలము చున్నారము. పృత్యూషకాలమున నుభయద్వి
 నుండిలేది కార్యోత్సాహముతో “నే నీరసమున జేకాంతర
 ముల జేగి కొర్రకరికరములను సమకూర్చెదను. నేను వృత్తు
 కాస్త్రరహస్యముల గనిపెట్టెదను. మానవోపయోగకరము
 అగు నామరకవార్తములను గల్పించెదను.” అని చెప్పుచుం
 దు సూర్యుని మానవ కృత్తులకలఁ గాంక్షించు పక్షులకలయే
 శుభావకరంకర లన్నియు మహాకవిభావప్రభావమున నభి
 ప్రాయములుగా మాటి సమకాలికుల సామర్థ్యసాహసముల
 కుఁ జేరవలంబును గల్గించుచుఁ గార్యోత్సాహమునకు
 బురికింపు చుండును. మానవమహాజనుల పితృవరంధర

ఈ కాల విశ్రేయనందలి శ్రీయ, పుణ్యము, గాఢ
మనః, చిత్రమస్తునిర్మాణములు, మహావిభుతములు నానవి కావ్య
రచనాకలాపమునందఁ బరిరక్షణలగును, నాని కవిత్వవిశేష
యందు చువిరికిని దోడ్పడుచుండును. మహావి యెల్లప్పు
దంధకయ్యములయందు నైకము దీక్షలికతలఁ బ్రకాశించుచు
నవతనమై, యంధకారముల నుయియున్న సామాన్యమాన
క్రకృతికి దవతేజోవీరిమచే నూతనరేజును, నూతనజీవము
నొసంగుచుండును. పురాణేతిహాసము మూలమున వయినను,
బహిర్యససామర్థ్యముచే వయినను, ఈ దశావతరవల మూల
ములైనను దవకావ్యపాఠములకు రసానభూతిని గలిగించుచు
దవ భావభావమునఁ బుష్పకటలములకలఁ జేర్చినైయు,
నక్షత్రబలములచే గొట్టివేయుచుండును. కొన్ని కరుణకుల
యందు దీక్షావ్యక్తల కావ్యరచనయందలి భావస్వల్పమును
ప్రహింతుఁడాలక యీ యావ్యక్తప్రలాపము లొకప్పు దామ
దార్శములుగ నుండిన నుండవచ్చును. కాని మేమిప్పుడు వాని
సంగీతకలకాలమును కూడఁ గొందఱు చెప్పుచుండును. కాని
ప్రకాశకంఠములకు కను మయ్యాభావరక్తములను బహిం
భేదములనుబట్టి కను కావ్యభూషణములలో నెక్కడెక్కడ
సూర్యులెనో మహావృత్తియొగనివారలుకారు. మహావృత్తి
కను రచనా కలాపములయందు దమ కావ్యపాఠములయెడలఁ
గొన్నియొట్ల సానభూతిని వాపియు, గొన్నియెడల సానభావ
మునువాపియుఁ గొందఱియెడల నిరంకుశముగ భర్తృకమృతం
ములై క్రతికేతుఁ బూనియె, మానవకృతరచనావ్యములయి
ందలి వివిధాంతములను యథార్థకృత్యములతోఁ బ్రదర్శించు
చుండును. కొందఱు కవులు బాహ్యరీతిద్వారా బల్యము
కులన నసంతమును కావ్యకే వాయాభావమునందఱిప్రహిం
శ్యబాతీయనవ్యమానములుగను, బాతీయ సాంప్రదాయ
ములుగను బహిర్యస మొనరించి, యుపామ్యుల పదాననా
బలమును గలగఁగేయుచుండును. కొందఱు కవులు విశేషసార
స్వత సాంప్రదాయానుభవజహీనులయ్యుఁ గేరలము నసంత
మనోభావప్రభావప్రాబల్యమున నూతన మాన్యులతో, నూతన
భావములతోఁ బాతక మహాకముల నానందమాన్యులముగ
నొనర్చుచున్నారు. కొందఱు కవిత్వకలును మఱికొందఱు
కవిత్వకలును; కొందఱు క్రాంతిమును మఱికొందఱు
ప్రజాకరులును; కొందఱు దాతలును మఱికొందఱు ధార్మి
కులును; కొందఱు పాపకరులును, మఱికొందఱు అపాపకరులును
వయు యెల్లరుచుండును. బహిర్యసలకు కవిత్వలభావకలిభ
సంకీర్ణబాతీయే యయి నున్నను వారి భావకాలము యథేష్ట
యేగా నసంకలిభముల మృదబిరుదుఁ దట్టుచు నక్షరకృ
మొందుచుండును. కవిత్వములకు మహావృత్తిలభావకలిభ కేవ
లము శ్రవణంభవకర్యమును బొంది, యిరువమీయము ననుభవ
శీర్ఘము నగుచుండును. మహావి శిష్యమును భావములు కలిభా
రములగుచుండునుగాని భావములకాఁగఁ బ్రత్యేకుగా నుండఁ
జాలదు. అందుకులననే యాకేళు భావవిర్లుల మొనరిం
కుమయోజితముగఁ జెలుపగఁగెలి యెన్నుడు. సంకీర్ణ భావ
ము లొకప్పు దుపయోగ నందర్భకున వికారస్వరూపముల
తో గోచరించు చుండినను వానివలన మనదఁ బయోజనము
గలిగినప్పుడు శ్రవణములగనే పరిణమించు చుండును.
కావుననే సంకసాహిత్య మహావృత్త చంద్రుఁడగు బంకియ
చంద్రుఁడు సంకీర్ణ భావములకు బాతీయ శ్రవణములఁ
గల్పించి శ్రవణ సారస్వతమున నుపయోగగౌరవము నాపా
నించి యెన్నుడు. ఆంధ్రసారస్వతప్రపంచమునకు నవకళ
కర్తగ నొప్పించుచున్న మన నూరనాథ్యుఁడు శ్రవణాతీయ
విషయ శుల్కమా కరాణములై జనోదార రసభావ మును
మకు నక్షర ప్రపంచమున నిరాకరించుటగాఁ బ్రకాశించు
చున్నాడు. బంకిచంద్రుఁడు చాక; నూరనాథ్యుఁడు ధార్మి
కుడు. ఆకేళు కలికాళికుఁడు, ఈకేళు క్రాంతకేళు. కావు
ననే మహావృత్తి మూసత్వములు దమ కరణ్యములకింద నుండి
నట్లు కను కావ్యపాతీయను రాగరసభూతములుగా నొనర్చి
భావపరంపరలతోఁ బోషించిన నదవించుచున్నాడు. ఈయనంత
కాల మహాకముదగ్గియన నగ్గిగామిని యెరుచున్న యఖండ
జీవన సృజంతికి మధ్యమున నసంతకమానము లగు మానవరస
నొకానొక మూ నా మూ లును, వానిబట్టి విలాస
పాతకములను నదవించుచు, నాగభీర జీవన

ఏ యనంతకేత్రీ క్రభావమునఁ బ్రత్యక్షమనవశాంతురము
లబ్ధమైన వీరునుఁ బ్రవేశింపఁ న్నానందమునందఁ మోసరించు
చుండునో; ఏ యఖండకేత్రీ క్రభావమునఁ బాలభావమునఁ గో
మలాభావక్రభావమునఁ వెలయుండఁజేయుచు నేతరంతక మో
సరించుచుండునో; ఏ యనంతకేత్రీ క్రభావమునఁ కేవలం శం
కతో లభ్యక్రమధురగీతికా కలావములచే త్రోతానంద మోస
రించుచుండునో; ఏ నిగూఢ కేత్రీ క్రభావమునఁ బశ్చిమ
విక్రాంత సౌందర్య సంధ్యారాగ శ్రీలతే భువనరంజక మోస
రించుచుండునో; ఏ యనంతకేత్రీ క్రభావమునఁ స్వాతంత్ర్య
విక్రమతాతే నిదమేఘాత్మిక భావాకాశ చంద్రులపుష్ప
మున మహావేగముతో రటూలనఁ బ్రత్యక్షమగుచు, సంకలో
నద్యత్య మగుచు, శాశ్వదిరాశిలను, సంకల్ప నికల్పములను,
శానంద దుఃఖములను దోషఁజేయుచుండునో యే యగోచర
కేత్రీ క్రభావమునఁ సరళ సౌందర్య వీరుని శ్రీలతే నలరాజు తని
బానిఁడు కల్పింపఁబులువులను దక్షిణాతమగు పదజాలముతో;
సంగీతకాన్త్రమునలేని గానకళతో బండితులను, బామరులను
నత్యక్తానందక్రవాచమున నోలబాడించుచుండునో; ఏ య
ద్భుతవిద్యకేత్రీ క్రభావమునఁ సదేశన మగు నకలజీవకోటియు
ధర్మక్షేత్రమున విజయమురంభముతో స్వాతంత్ర్య సామ్ర
జ్యానుభవప్రాప్తికిఁ బ్రవేశించుచు నత్యవినయము క్రభావ
మున కెదురువాచుచుండునో యట్టి యనంతమును, అచాన్ద్ర
మును, అగోచరమును, అగాఢమును నగు మహాకేత్రీ కరణా
నిశేషమున మహాకవి నిఖిలదాదానిలయంబును, భావానంద
జనకము నగు శాశ్వతపంచమును సృష్టి యొనర్చుచుండును.
మహాకవికవిబానిశన మిట్టియే!

Railways in India.

A Committee of Inquiry.

General Outline Given.

(ASSOCIATED PRESS.)

SIMLA, October 8.

In conformity with the announcements made in the Indian Legislative Council on 25th February and 2nd September, a Committee will shortly be appointed to consider and advise the Government on certain matters connected with the administration of railways in India. An announcement will be made in due course of the constitution and the place of assembly of the Committee. In the meantime to enable the interested parties to formulate their views, it is considered desirable to publish for general information the terms of reference which have been formed in consultation with the Secretary of State for India. They are as follows.

(1) To consider as regards railways owned by State, relative advantages financial and administrative in special circumstances of India of the following methods of management.

(2) Direct State management (B) Management through company domiciled in England and with a Board sitting in London. (C) and advise as to the policy to be adopted as to when the existing contracts with several railway companies can be determined in considering the question of East Indian Railway. (D) The Committee will take note of the decision to remove the management of that railway to India which was arrived at when the contract with the present Company was extended on amended terms in 1919.

(2) To examine the functions, status and constitution of Railway Board and system of control exercised by the Government of India over railway administration and to recommend such modification, if any, as are necessary for adequate disposal of railway business of Government.

(3) To consider the arrangements for financing of railways in India and in particular the feasibility of greater utilisation of private enterprise and capital in construction of new lines.

(4) To report whether the present system of control by Government of rates and fares and machinery for deciding disputes between railways and traders are satisfactory and if not to advise what modifications are desirable and

(5) to make recommendations that may seem germane to enquiry pending further announcement referred to in paragraph two of this resolution and institution of enquiries by committees itself and expression of opinion which it may by desired to offer upon the subject matter of the Committee. Investigation may be addressed to the Secretary, Railway Committee C/D Railway Board, Simla for communication in due course to the Committee.

Colonel His Highness the Prince Amorphat of Siam, Major J. Carruthers and Captain Lauang Songkram Bakd arrived Simla on 8th and are staying at the Viceregal Lodge as guests of Their Excellencies.

BANGALORE, October 8.

From an interview with an Indian passenger holding responsible position it would appear that only 13 died and 22 injured, an engine and tender derailed followed by the capsizing of a third class carriage and brakevan and a composite second and third class telescoped into another third class carriages. It was in the latter third class severe casualties occurred and passengers in the first third class carriage had only a severe shaking. All European passengers ladies and gentlemen, rendered every help. No one employed in the railway had been injured and casualties were only among the third class passengers. Five of whom among those dead were pilgrims returning from Tirupathi. Only a single rail was removed and the scene of accident was just near a jungle where mischief makers might have taken cover. Accident took place at 10 p. m. Relief came from Arkonam. The duplicate train left Arkonam at 9 a. m. this morning, the passengers being transhipped between Arkonam and Minnal. (Delayed in Transmission).

Failure of Monsoon.

Supply Water Curtailed.

BOMBAY, October 7.

The Municipal Commissioner, Bombay Corporation, notifies the public that owing to the failure of monsoon it will be necessary to reduce the daily supply of water to the city by about six million gallons per day. It estimated that the total supply will be only 38 million gallons daily as against the usual 44 million gallons. The public has been requested to economise and special staff appointed for the purpose.

Export of Food Stuffs.

A public meeting of Bombay workers have been called for October 10th to protest against the export of foodstuffs from India in view of famines, scarcities and high prices.

Proscription of Daily Herald.

Strikes Continue.

A provisional committee has been formed called the "Daily Herald Support Committee" with Mr. Baptista as President as a protest against the proscription of *Daily Herald*.

The tramway, gas, post and telegraph strikes continue. The tramway strikers number about 2,000 including over 200 men of workshops and 600 of traffic staff and the company are maintaining restricted tram service.

Non-Co-operation.

Bombay Merchant Chambers Support.

BOMBAY, October 8.

The following resolution is to be moved in the Indian Merchants Chamber and Bureau:—In view and in virtue of the resolution of the special Congress and All-India Moslem League we being voters in the electorate of Indian Merchants Chamber and Bureau for election to reformed councils hereby place on record that we do not wish to be represented at Provincial Councils and Legislative Assembly and request all those who desire to seek election through the Chamber to these councils to withdraw their candidature and if they do not do so we inform them hereby they will not be our representatives. We do not desire to be represented till our great grievances are redressed and we get the right of self determination.

Russo-Polish Armistice.

Great Polish Triumph.

Terms Accepted by Reds.

(REUTER'S.)

LONDON, October 7.

The reported signature of the Russo-Polish armistice with which is associated, preliminary peace signifies, great Polish triumph. One account, declares that M. Dumbalski, Chairman of the Polish delegation at Riga has been dictating terms with almost breathless rapidity. His points as far as he submitted them being accepted by the Soviet delegates headed by M. Joffe. This birds eye view of the proceedings tallies with the recent reports from Moscow, that the Soviet had instructed M. Joffe to accept any terms however harsh. It is stated that the terms include Russian's recognition of the Polish claim for substantial participation in Russian gold reserve although the amount is not fixed.

The frontier arranged starts slightly east of Dvinski runs South to Molodetchao hence East through Baranowice Sarny and Rovno and then South to Zbrucz.

The Russians agreed to omit references to east Galicia, White Russia and Ukraine. The new frontier compared with the Russian proposals gives Poland an additional 15,000 square kilometres of territory populated by four and half millions.

The armistice is for twentyfive days and may be broken at thirty-six hours notice, while it is stated that the sub-clauses of the armistice prevent the Reds from carrying out threatened transfer of troops to crush General Wrangel.

Meanwhile it is confirmed that the Red armies are fast collapsing and the process of self-demobilisation has set in over the whole northern front. All White Russia and Smolensk area, are being overrun with fleeing deserters.

Situation on Armenian Border.

Turkish Captures.

LONDON, October 7.

A Constantinople message to the Times says that the situation on the Armenian border is unquestionably serious. The Turks have captured Serykamish and Soghanli and Armenians are being simultaneously attacked on the Eastern Border with a view to stopping reinforcements going to west.

March on Batum Abandoned.

A Nationalist communique from Trebizand declares, that the march on Batum has been abandoned and that troops consisting of Turkish regulars who are advancing in three columns intend to wipe out Armenia within a month, so as to open the road to Azerbaijan. The Armenians have protested to President Wilson and also it is believed to the Entente.

(Associated Press)

Calcutta Gas Strike.

CALCUTTA, October 9.

The men of the Oriental Gas Company who went on strike on Thursday were still holding out (last night) Yesterday, the second day of cessation of work, Calcutta was again on *half rations* as far as her street lighting was concerned, and the lamps burnt with a much dimmer light last night than they did the night previous. The strikers had apparently well calculated the period to *down tools* as the nights are at present dark and the heavy clouds on Thursday night and last night shut the light from the stars. A large police force was detailed last night to guard the gas company's workshops at Narculdanga where they remained on duty all night.

Bangalore Mill Strike.

BANGALORE, October 9.

Bangalore mill strike continues and to-day is the fourth day on which mill is closed and there is no indication of immediate settlement. Both strikers and non-strikers are being paid to-day their last months wages. Now that the men are in possession of some money it is likely the strike will be prolonged on their part. No change in the situation as regards the strike in Government Press.

Old Persian Manuscripts.

Prof. Jadunath Sircar's Research.

CALCUTTA, October 9.

Prof. Jadunath Sircar, M.A., F.R.S., officiating Principal of the Ravenshaw College has just unearthed an old Persian manuscript from the National Library at Paris. It was written by a Mahomedan writer about the year 1625. It throws new light on the history of Pratapaditya, the last hero of Bengal. The popular conception of his history is that he was imprisoned by Raja Mansingha, the famous general of Akbar, and he died inside a cage, but the manuscript makes it quite clear that Pratapaditya lived and ruled long after the death of Mansingha. He was vanquished during the Subadarship of Islam Khan in the beginning of Jehangir's reign. Prof. Sircar by the way believes in the cage story, but Raja Mansingha had nothing to do with it. The research was embodied in a paper which Prof. Sircar read out to a meeting of the Bangiya Sahitya Parisad at Cuttack.

"Muslim Outlook" Forfeited.

DELHI, October 9.

The Chief Commissioner, Delhi, declares forfeited to His Majesty all copies of a weekly newspaper entitled the *Muslim Outlook* published by the Islamic Information Bureau, London, and all copies of all documents representing the subject matter of the same.

Non-cooperation in Andhra Desa.

Active Propaganda in Guntur District.

Extensive Tour Programme.

(From a correspondent.)

GUNTUR, October 9.

The following Non-co-operation Programme in Guntur District has been arranged. Mr. G. Sitarama Sastry to go to Tenali on 12th, Duggirala on 13th, Chunduru on 14th, Inturu on 15th. Mr. M. Narasimbachari to go to China Ganjam on 12th, Vealapalem on 13th, Chirala on 14th, Appikalla on 15th. Both of them to visit Ponnuru on the 16th instant, Chebrolu on 17th. Mr. Nadimpalli Narasimha Row visits Ponnakallu on 12th, Todikonda 13th, Karlapudi 14th, Amaravati 15th, Mandadam 16th, Tadepalli 17th. Mr. Kondavenkatappaiah to go to Phirangipuram on 12th, Talluru on 13th, Samuru on 14th, Narasa-raopet on 15th, Santamaguluru on 16th, Vinukonda on 17th.

Mahatma's Birthday Celebration.

Yesterday Mahatma Gandhi's birthday was celebrated here with great elect. In the morning a big procession despite rain went round the important streets with Mahatma's painting. Harthies were offered in several places. At noon a meeting of noncooperation workers was held at Mr. Konda Venkatappaiah's residence and definite programme of work was decided. In the evening a monster open air meeting, the largest after Tilak's Memorial meeting, was held in Rajah's grounds. Several Muslims attended, greatest enthusiasm prevailed throughout. Several people from villages came. String speeches were made by Mr. Venkatappaiah Pantulu and Mr. C.H. Bhaviah.

విర్రండు దుప్పటి.

తల్లి నేలను చంపుట.

లండను, ఆక్టోబరు 6.— బాల్కన్ సమీపము దుండిన మహాకాళి తల్లి నేలను చంపుట కు నాకొత్త కార్య చర్య. 15 రోజులక్రితము క్రైస్తవుల చేతులతో కడిసిన తల్లి నేలను, మొట్టమొదట కదావ్యాన్ని చూపేటలో మరల విడుదలచేసి. వారి వెంటనే తగులబెడు.

దర్శన పోర్టు కమ్యూకల్లు.

సమాధులు కనిపించును, బొద్దుచేసేవారును నమ్మకల్లు కుటలన వార్తన చేసినంతి దర్శన పోర్టులోని కనిపించును వారిలోనుండి. వినిపిస్తేనే చేతలు కంపిస్తే లోని కనిపించును చిరమైనవలసిన దని కోరి అందుచేసేమ్య కల్లి. త్వరలో నడిచుకొను వ్యాపించినది. ఇప్పటికి ఒకటి మంది నమ్మకల్లి దుండరు. యజమానులు, కనిపించునూడ స్థితి చాలినదనునగు మాత్రము విచారమునూడు. 2-వేల కరువులు, 10-వేల గొట్టెలు, ఎన్నియాలకులను అపార పానుగ్రులును నిజాయితీ చాలబోధనానున్నది.

సిసిల్ కార్మికులు అల్లరి

లండను, ఆక్టోబరు 7.— మిలవాన్ కంబీ వార్తలందు దిట్లు వుడి-సిసిల్లో కనిపించు ఇంకను భూములు వాళ్ళిమించు కొనుచున్నార. మధ్యకర్త తరహా తేకంద తామె స్వయముగ భూములను సేవ్యము చేసికొనవలయు నని వారికోరిక కాని భూస్వాముల క్రితనిభులును కర్మకుల క్రితనిభులును, కుటలననుభవము వుకయోగించుకొన వారి క్రితనిభులును కల కర్మకులు యజమానుల కెంతిస్తును చెల్లించవలయు నని నిర్ణయించిన అంతిస్తును చెల్లించుటకు కనిపించు భూచితులు కంగిలించిరి. కార్మికులు భూములను కట్టుకొనుచుండగా వారి సేవ్యము వాడుకను చెల్లుకొనుచున్నార. (అనానుంద లమన 15 వేల యకరముల భూమిని వారి స్వాధీనము చేసి కొనిరి. ఈ మధ్యన మార్గక సంబంధిస్తుంది. భూమి కాదుం దులలో మార్పుకలగ విచ్చునేమోనాది ఈ యల్లరులకులను పోరాటమును మాత్రము సంధించువు.

గాంధీమహాత్ముని జన్మదినోత్సవము

నంబూరు

నిన్నను శుక్రవారము గాంధీమహాత్ముని జన్మదినోత్సవము వారు గా జరిగెను. (వారి) కాలమునే గొప్పముత్సవము పురములోని నాభ్యుదయమంటు బయలుదేరి. మహాత్ముని భార్య పడుతుంటే నూరేసిరి. అనేక పోట వారకు లానంగబడిన. మధ్యాహ్నము, క్రీ. శ. 1908 నాటి పుష్యమంతులు గారి ధీమతముతో, సహాయకారణోద్ధృత ప్రచారకుల సభ జరిగెను. సామంతులను, గొప్పవిచారంగసభ, కానాగారి తోటలో జరిగెను. ఇంతి పెద్దకళ, తినుకాక, నిర్మాణములును దక్క మర్చియు జరిగియుండలేదు. అనేకమంది మమమ్య దీయము సభసలంకరించిరి. అత్యుత్సాహమువలెను. అనేక గాగ్రములనుండి, క్రిత అధికముగా వచ్చిరి. క. కంకలపు య్య పంతులు గారును, తిరుమనే భారత్యు గారును మహాత్ముని సూర్య గంధీరోకావ్యానుమతి విచ్చిరి. (తండ్రివార్లు.)

మూకురుడి కాలాలో బొద్దు కర్మకు నమ్మకొను అధికారిమించు కొంత కాల విశ్రమించెను ప్రభులును సంభూను వారు దేవులున్నార.

బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వే పనివాండ్ల సమ్మెకట్టు.

పదివేల మంది సమ్మెకట్టుట

స్థితి భయావహముగ నుండుట

బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వే ఏజెంటుగారికి రైలు పనివాండ్లు గావించిన నిధి కట్టక తలపెట్టినవారితో ఈ క్రింది వరుసలకు రైల్వే కంపెనీ బారంగీకరించినచో పనివాండ్లందరూ సమ్మెకట్టేదని తంతివార్త సంపిరని తెలియజేస్తుంది. వరకు లీ క్రింది విధముగ నున్నది.

- (1) భారతీయ దళ సేవ పనివాని కొరై పని పుట్టింపుగానే కీర్తించబడినందున నింకొక స్టేషనుకు మార్పు బడిన యూరోపియన్ బ్రాఫ్ ఇన్స్పెక్టర్ యొక్క (బ్రాస్) 5 రెడ్డు కేసునలెను (2) అనుభవ లేకుండా పూర్వ పీడిపోయినందులకు, తీరణిగాని ప్యాసుగాని లేకుండా ప్రయాణము చేసినందులకు, తనతోనూడ నింకొకని తీసికొనిపోయి నందులకు, వాగ్దేవ ప్రమాదము చెడగొట్టినందులకు తనతోనుండి తొలగించబడిన యార్డు ఫార్ముకు తిరిగి పని యిచ్చాలెను.
- (3) తెలుపునైన పోయిన ఫార్ముకు బదులుగ ఫార్ముకు పనిచేయుట మొదటి యెడలు తెలుపు నుగి నీ స ర య వా త క చ్చి న క్కు డు త న పై మి గి లి స త ని వాం డ్ర ను పురికొల్పినందుకు తనలోనుండి తొలగించబడిన ఆక్టింగ్ ఫార్ముకు తిరిగి పనియివ్వాలెను (4) 'తనదేయనందుకు తగ్గించబడిన డ్రైవరుకు వ్యాజ్యము గావించవలెను (5) ఏప్రిల్ 1919 నుండి నూటికి 75 వంతున జీతము తగ్గువడేయవలెను.
- (6) కరగూర్కడకు సామెలనుండి పెద్ద ముద్యోగియు సోని, ఫార్ముకు సోని తీసివేయవలెను." సమ్మెకట్టవలెను నుడైక మిదివర కుండినటుల తెలియదు కాని కరగూర్కనుండి విరోధియులు భారతీయులును కలసి తనివాండ్లందరూ సేటి యు డ య ము స సమ్మెకట్టిన రై లి యు డ న్ను డి . కొ డ్డి యు డి డ్రై వ రు లు మాత్రము పనిమానలెను. ప్రయాణికుల బండ్లయినను నడుపుటకు అవసరములగు ప్రయాణికులు గావించబడుచున్నది. కాని సమ్మెకట్టవలెనులకు వ్యాపించుచున్నది. రైల్వేదళంబున జేయబడు ప్రత్తియందున్నాడు. బెంగాల్ నాగపూర్ రైలు ఏజెంటుకు, బ్రాస్ ఇన్స్పెక్టర్ మాతరింబెండేరటు గావన మధ్యన్నాడు కరగూర్కన కేగి. వరకులకు కట్టిచూచిన సమ్మెకట్ట అవ్యాజ్యమున కొడగొట్టుచున్నారని సుప్తిచుచున్నది.

* * * * *

కరగూర్క డి.ప్రొఫ్యూర్ గార్డులు, (తేతు సేతులు, పోర్టర్లు, కేలియ మేనులు, డ్రైవరులు, మంటరులు, వైరు మేనులు, లోలో మేనులు) నిరంతరము సామెలనుండి తనివాండ్లునుగూడ కి-క తేది ఉదయము 6 గంటల నుండి సమ్మెకట్టిరి. కలకత్తా, మదరాసు బొంబాయిల నుండి వచ్చిన మెయిలు బండ్లు నిలిచిపోయినవి. ఆ రెండుబండ్లకు కలిపి ఒక యాన స్పెక్టర్ కలకత్తాకు తీసికొని పోయెను. తక్కిన లోకలు పొంబాయిబండ్లు చెన్నై నేమనుల యద్ద కక్క బాటలలో నిలిచిన విడరావూరుబండ్లు కిరిపేతు బడిన. జగన్మోహను ఉత్సవమున కేగివచ్చినవారి ప్రత్యేకపు బండి గూడ కరగూర్కనుండి కడలేదు. కరగూర్కను ప్రయాణికులు, కి క తేది ఉదయమున మిదునావూరునుండి కిరగూర్క పోలీసు దళము వచ్చెను. అదళము నూకర్నెంటును రైల్వేపోలీసు నూకర్నెంటును జరివారముతో గూడ కరగూర్క వూరుండున్నాడు. అల్లరులేమియును జరిగలేదు.

* * * * *

కరగూర్కను 10 వేలనుండి సమ్మెకట్టినందున కి క తేదీని కలకత్తాను ఉదయము 10¹/₂, 11¹/₂ గంటలకు రావలసిన మదరాసు, బొంబాయి రైలుబండ్లు సుభాష్ము 8-40 కి వచ్చెను. కరగూర్కను ఈ బండ్లకు కొనివచ్చిన యుద్యోగి గుంబండు సచట నిలిచిపోయిరి.

* * * * *

బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వే ఏజెంటు కి క తేదీని నిట్లుకు రైల్వే పాస్ పోర్టుకు కట్టడముచేసె. అతని స్పెషలు బండిని ఈ. ఇ. ఆర్. రైలుకు రైల్వే పంబాయిబండికి తగిలించుటకు డ్రైవరులు నిరాకరించిరి. చెన్నై పురికి వెళ్లుబండి కి క తేదీని సకాలమునకే కలకత్తాలో బయలుదేరెను గాని తగ్గియూ డి కల

దారిలో నిలిచిపోవలసి వచ్చిన కంపెనీవారు బాధ్యులుగారని చూరాస్తే మనలోనిది. ఎన్. రైల్వే యుద్యోగులు ప్రకటించిరి. అబండిని సులభముగా నిలిపివేసెదనని తెలియజేస్తుంది. కరగూర్క వారు సమ్మెకట్టుట వ్యాజ్యముగాదు. మిత్త కావలసిన సహాయమును మేము చేసెదమని ఆద్రాకాళి రైలు తని వాండ్ల సంఘమువారు ఏజెంటుకు తంతివార్త సంపిరి. 1919 ఏప్రిల్ 100 కి 5 వంతున యద్ద భారణమున జీతమును హెచ్చించబడిన. మరల 100-కి 20-85 వంతున జీతము హెచ్చించబడిన. 80 రూపాయలు లోపుజీత గాండ్లకు ఏప్రిల్ నెల 1 వ తేది నుండి 1-2 రూపాయల చొప్పున హెచ్చు జీతము గత నెలలో మొత్తముగా నీయబడిన. 15 రోజులక్రిత ఈ వ్యవస్థలకు తప్ప కక్కినవారి కందకం హెచ్చుజీత మామూలంబడిన. 81-8-19-వ తేది నియ్య బడిన జీతముమీద 100-కి 50-60 వంతు హెచ్చించబడినది. ఆద్రాకరము 1-4-20-వ తేది నుండియు వెనుకటి నెలల జీతము కూడ నిచ్చుటకు కరగూర్క యేర్పాటు చేయబడిన. ఇది ప్రకటించబడలేదు గాని చాలకాళువారికి తెలియబడిన.

బెంగాల్ రైలుబండి ప్రమాదము.

ఒక ప్రయాణికునకు చేయి విరిగినది. అతడే మొదట నొక మూడవ తరగతిబండి కిటికీలోనుండి వెలుపలికి వచ్చెను. అట్లు నవ్వుటలో గాజుతలుపు పగిలినందున అతని మొగ మంత యును గిమకొనిపోయినది. ఇంజను వెనుక నున్న మూడు బండ్ల లోను దీపములు అరిపోయినవి. బండ్లలో నిరుకుకొని పోయిన వారి కొందఱుభయము వివరబడుచుండెను. గాడంధకారముగా నుండెను. అప్పుడు కొన్ని మామలను ఆబండ్లకు రెండవతరగతిను పేర్చి నెగడిమంటలు చేసితిమి. ఒకడు భార్యతోను పిల్లతోను వెళ్లుచుండెను. భార్యయు పిల్లయునుగూడ చనిపోయిరి. అతనికాలు నొక్కుకొనిపోయినది. అతని భార్య బిడ్డల శవము లాతనికాలికొందపడి యుండెను. అతని కాలికి బలమైన దెబ్బలు తగిలెను. కొంతసేపటి కాలేదు వెలికిరాగలిగెను. మరియొక పిల్ల మూడేండ్ల వయసుండును. ఆపిల్ల తలిదండ్రు లిద్దరును గూడ పైబండిలో చని పోయిరి. సోదా బుడ్లు మం చు గల బండి కి డి ల వ మ్మ గుటచే బాధితులకేమియు దానము దొరకలేదు. ఓక్కుకంపెనీ యింజనీ రింగు కంపెనీల మేనేజింగు డైరెక్టరులగు గోవిల్లునగార్ల ట్రెయినులోనుండి వారు బండికి బాధితులకు తమచెంత నున్న బ్రాంధి విస్కీ సోదాల నిచ్చిరి. ఈవిషయములను విల్లు నగారు మెయిలుపత్రిక ప్రవర్తినిధి కెరిగించిరి. సో. పి. రాజ గోపాలాచారిగార్ల ట్రెయినులో వెళ్లుచుండిరి. వారి సాలా ను ఆబండి కొనను తగిలించబడిన.

దీనివారుబహదరు గోవిందదాసు చతుర్ముఖదాసుగార్ల ట్రెయినులో మొదటి తరగతిబండిలో వెళ్లుచుండిరి. వారి బండి యింజనుకు సమీపమున వాలుగవబండి. అతడు నిడించుచుండెను. గుమారు 11 గంటలవేళ పెద్దధ్వని వివబడినది. ఆ తని కిరికంతుయును కదలబారెను. తరువాత నాతడు బండి దిగి వెళ్లిచూచెను. విగతజీవులైనవారిని గుమారు 20 మందిని రైలుకోడ్డుప్రక్కను రెచ్చియుంచిరి. మొత్తము 40 మంది చనిపోయి యుండురు. గుమారు 100 మందికి గాయములు తగిలియుండును. రాత్రి 2¹/₂ గంటలవేళ మిగిలినబండ్లన్నీ టిని ఆర్క్సానునకు గొనివచ్చిరి. అటునుండి బొంబాయి మెయిలులో నేను చెన్నై పురి కేగితిని దివానుబహదరుగారు నుడివరిని న్యాయుండియా పత్రిక ప్రాసినది.

బెంగాల్ రైల్వే కంపెనీ వి. ఎన్. కుప్పరావుగారు కోర్టుపని మీద రాజీపేటకు వెళ్లి సాయంత్రము ఆర్క్సానునకు వచ్చి స్టేషను మెయిటింగు రూములో పరుండిరి. బెంగాల్ రైలుబండి వెళ్లుటను వారుచూచిరి. మరికొంతసేపటికి స్టేషనులో నలబడి కలుగగా వారులేచి స్టేషను యుద్యోగులతో గూడ చీకటిలో 2 మైళ్లునడచి అపాయస్థలమును చేరిరి. కొన్ని హాకేసులాం తరులను రెచ్చిరి. ఇంజను మట్టిలో కూరుకొనిపోయెను. వెంటనే గాయములతగినవారిని చెన్నై పురికి పంపుదని నేను చెప్పితిని ఇప్పుడే ఆంబ్యులెన్సు బండి వచ్చునని రైలుయుద్యోగులనిరి గాని ఆబండి రాలేదు. మూడుగంటలవేళ గాయములతగిలిన వారు తడినేలను చి ను కల లో పడి యుం డ వలసినవెచ్చెను. పిమ్మట వారిని నెలకలుస్తేషనుకు తీసుకొని వెళ్లిరి. ఒక స్త్రీ యొకగంట సేపు పడి వరకు బాగుగానే యుండెనుగాని తరువాత చలివలన గజగజవడక సాగెను అంతలో సచటనే చనిపోయెను. వెంటనే వారిని చెన్నై పురికి పంపియుండినచో నామెయొక్కరెయిన జీవించియుండెడిది ఒక బాలుడు బండి లో చిక్కుకొని బొబ్బలిడగా గ్రంథముతో కర్రలను కొని వానిని వెలికి తీసిరి. ఇద్దరు బాలికలకు కంటి వెంటను ముక్కు వెంటను మాంసముపైకి వచ్చియుండెను గాయములు తగిలిన వారిలో నరసింహయ్యగారి బండుగు దొకడుండెను. సాశ్వా త్యులును భారతీయులును గూడ గాయములు తగిలినవారికి చాల సహాయము చేసినది కుప్పరావుగారు తెలిపిన హిందూ పత్రిక ప్రాసెను.

మేరాసామేము గాననభ్య:—ఈ గాయకుని పాట నేటి రాత్రి 9-80 గంటలకు, రేపు సాయంత్రము 5 గంటలకు గోకల్ భవనములో జరుగును.

మదరాసు రాష్ట్రీయ కిలాఫతు సంఘము.

ఈ సంఘకార్యాలోచనసభవారు నిన్న సాయంత్రము యాదలు మాన్వేనుగా రంగినవాధిపతులగు, సమాజేకమైరి. ఈ సంఘమునందు శత్యత్యమునకును, అధ్యక్ష పదవికిని రాజీ నామా నొనంగును కుదుర్చుకొనా హాయి గారు వచ్చిన యు తరమును శత్యవారు చుడి రాజీగామా సంగీకరించిరి. ఈక్రింది తీర్మానముకు గూడ సభకా రామోదించిరి. జమీందారు వ్రతి కా సంపాదకులగు మోల్విజభు అలిఖాన్, మాంస లిఖాన్ కుల్లాసా హాయి ఉస్మాన్, కేమాఫిల్వూ ఆహమ్మదు అహ్మద్, మోల్విజభులు ముల్కా, అలీనిసారు వ్రతికా సంపాదకుడు మొదలగు కిలాఫతు ప్రచారకలను బంధిక్కుట గావించినందుల కి సభవారు తమ విమోదమును తెలుపుచు, వీరి స్వార్థ త్యాగమునకును, ధైర్యత్యైర్యమునకును పరిశ్రంతల మగు నీ యుద్యమమును ఆదుకొనినందులకు వారిసభిగండించుచున్నాడు.

ఆంధ్రదేశము- సహాయనిరాకరణము.

కలకత్తాకు వాయిబండికి యుండకల్లి, కొర్ర పాడు లపూపురం, ఆచకరం, వింజరం, క్యామలాంబా పురం, గ్రామ ములవోటర్లు, ఆయా గ్రామములందు సభల జరిపి, కాననశత్య యుటకు వోటుల పేనుకుండుటకును, వారిసభ్యుల త్యమును వదల వలసినదని ప్రార్థించుచున్నాడు. అటులనడచి వారికి కందనము లర్పించుటకన్నా, తీర్మానములు గావించిరి. వీ రెల్లడకు శక్తి యనుహజనభా తీర్మానమును అంగీకరించు, రావత్తు జంత్ జరిగిన తాలూకాభా తీర్మానమునకు బద్ధురై తీర్మా నించిరి.

* * * * * గుంటూరు

సహాయ నిరాకరణోద్యమ కార్యక్రమము.

గుంటూరుమండలమున ప్రజోభయ నిమిత్తము పర్యట నము జరిపిటకు, యాక్రింది యేర్పాటులు గావించబడినవి. గల్లపూడి కిరారాను కార్తీకారు తెనాలికి 12 వ తేదీ, యగ్గిరాలకు 18 వ తేదీ, చుండూరుకు 14 వ తేదీ, పోవు టకును, మాదభూపి వేదాంత నిరసింహాచార్యులుగారు తన గంటాంట 12 వ తేదీ, నేటపాలెంకు 18 వ తేదీ, వీరా లకు 14 వ తేదీ ని ఆ పి ప కట్టుకు 15 వ తేదీ ని పోవుటకును ఉభయములపని పొన్నునకు 16 వ తేదీని జ్యోతిసకు 17 వ తేదీని పోవుటకును జిడిశెల్లి సరకింసా రావుగారు పొన్నకల్లుకు 12 వ తేదీని రాడికొండకు 18 వ తేదీని కర్రపూడికి 14 వ తేదీని అనురాధికి 15 వ తేదీని మండదంకు 16 వ తేదీని రాడేకల్లికి 17 వ తేదీని పోవుటకును కొండ వెంకటప్పయ్యగారు ఫిరంగిపురమునకు 12 వ తేదీని తాల్లూకకు 18 వ తేదీని పాతులూకుకు 14 వ తేదీని సరక రావుపేటకు 15 వ తేదీని శంకరానుయారుకు 15 వ తేదీని విజకొండకు 17-వ తేదీని పోవుటకులు యేర్పాటు చేయబ డెను (తంతివార్త)

సంయుక్త రాష్ట్రముల కాననభ్య:— అక్కి సగరమున కానింగు కళాకాల మందిరమున రెట్ట నెండు గన్నురుగారి అధ్యక్షతక్రింద యా నెల కి క తేదీని కాననభ్య జరిగినది. గ్రామతంతాంతిల చట్ట మామోదించబడినది. చాలయంది శ భ్యులును ప్రేక్షకులును వచ్చిరి. చాలకరణ అవకాశించ బడిన, లోకీద్యవిద్యాలకు చట్టమును అగ్రాపిట్ట చట్ట మును చర్చింక బడుచున్నది.

కావలెను

భూములనుండి సంపత్నమునకు 5000 మొ ధలు 6000 రూప్యములు వలకు వరుంబడి వచ్చు నట్టియు, 26 సంవత్సరముల వయస్సు గలిగినట్టియు సాందర్యవంతుడగు నొక యువకుని వివాహము చేసికొనుటకు సుమారు 12 సం వత్సరముల వయస్సుగలిగిన యొక ఆంధ్రనియోగ. బ్రాహ్మణ బాలిక కావలెను. ఆ కన్యక చక్కని శరీర కాంతియు, సంపూర్ణారోగ్యమును కలిగియుండ వలెను. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల నాంగ్ల భాషలో ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను. వాచా స్థితి C/o ఆంధ్రపత్రిక, మదరాసు.

విదేశ తంతివార్తలు

(వైబుల వజ్రస్థి)

బర్లందు దుస్థితి.

ప్రభుత్వమువారి నూతనవిధానము

లండను, అక్టోబరు 6. - ఇంగ్లాండు పోలిసువారు, సైనికులు కనీసముగా నందరూ తగిన ప్రశిక్షణను తాము తీరవలసివచ్చును, గతము మొదలు నాటి యధికారము మాత్రము హెచ్చించబడునని తెలియజేసిరి. ఇదివరకు సైనికులు పోలిసువారు నీర్ను ఫెయిసరుల కొరతను అంతగా భావించుచుండెడివారు. ఇప్పుడు వారు వాటివైబుల కొరత గొట్టుచున్నారు. వానానునందలి "నీర్ను ఫెయిసరు క్వార్టర్స్" విచారణనందలిని పొదుననీ పిచ్చుట నైపుణ్యము కల్గినవారినియే పంపిరి. అందువలననే మొదలుగాని కాననవిధమున కేసులను విచారించు తీరులను మార్చునన్నారు. సైనికులు మొదటగాని నిర్బంధించి, కొత్త నేర్పరచుటకు తండ్రికారము గలవని యెరుగు పొందినారు. కాని కార్యములేకపోయెను. సైనికులనిరి కల్గిన ఉద్యోగములను వెయ్యిలలో పెట్టిరి. నీర్ను ఫెయిసరువాడుల సంఖ్యను ముగిసిన వెంటనే మార్చునన్నారు. ఈ కార్యక్రమము 19 వ తేదీకి ముందు పూర్తయితిని నూతనవిధానము చాల విశేషముగా ఆచరణయందు దురుసుని అందఱును విశ్వసించుచున్నారు.

స్కూలు బారకాను కలనావికరములు.

స్కూలులకు సమావేశమయి వారకానులను కట్టుకొనుటకు గూర్చి సంకల్పించుటకును తెలుపుచున్నది. అధికారియు స్కూలు ప్రధానాధికారి బారకానులకు జరిగిన కలనావికరములను గూడ తెలియజేసిరి. పాఠశాలల నుండియు చాలమంది ఆయాధికారులు ఆచారకానులను ముట్టించిరి. బారకానులకు రెండు ప్రక్కలను వారు అధికారికరకు పెట్టవలసియు పెట్టిరి. మూడు 200 మంది ఈవారిలో కనీసమున్నది. వారిలో చాలమంది మోటారు బండ్లలో నుండిరి. చీకటి పడుచుండగా వారాకలనావికరము చేయకొనిరి. వారకానుల రెండు అంతస్తుల మీదను. పెద్దకొండమీద నుండెను. పోలిసువారు చాచిదాడలు నాలుగు గంటలవరకు దగ్గరకు రావలసి చేసిరి. కాని నికరము నీర్ను ఫెయిసరులసంఖ్య చాల హెచ్చునందుకువలన వారకలెరై. దక్షిణమున కచ్చుర మొక్క నన్నిటిని అని సైనికులు వాటిని పరిక్షించి పిచ్చుట పోవనిచ్చిరి.

నీర్ను ఫెయిసరులను, కర్మాగారములను సైనికులు ఒండొరులవై విశేషముగా గుహముల గావించిరి.

అర్మీనియాస్థితి

లండను, అక్టోబరు 6. - కన్స్టాంటినోపొలునందలి ప్రభుత్వమునకు క్రిందివారము వచ్చెను. - అర్మీనియా నది పార్శ్వ ప్రదేశమున స్థితిగతులు బాగుగ తెలియజేసినది. అర్మీనియా సైనికాధికారులు పీల్చగరమును మరలి పట్టుకొంటిమనుచున్నారు. ఈచిహ్నము పొరిపోవుచున్నారనుచున్నారు. పోలిసువారు ప్రక్క పోలీసు వచ్చుటకుగూర్చి ఏమియు చెప్పలేదు. భోపానగరమునందలి బాహుమిదవదోలయనని నేనుకలియు తలచుచున్నాను. క్రైతివాండునందలి భోపాకు ప్రభుత్వము కచ్చిపట్టుచును. ఎవ్వరు పోలిసువారు బాహుమిదీ మాస్కో కలిగిపట్టు తెలియజేసినది. అరబ్బుల వొనోపి పుగారునాడ పోయిరి.

అల సల రాష్ట్రములు; కేసదా ప్రాతినిధ్యము.

లండను, అక్టోబరు 6. - అమెరికా అసెంబ్లీయేసు ప్రెస్టువారు తెలియజేసినవార్తకు విరుద్ధముగా, మార్షింగు పోర్టు ఒట్టవా విలేజుకు దిట్టు తెలుపుచున్నారు. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో కేసదా ప్రతినిధి నొకని తెలకొట్టుటకు సర్ అక్టండు గడ్డిగా రాటంకము చెప్పుటకులన ఆసియాకు ముగిసినదనుటకు అబద్ధమని అధికారులు తెలియజేసిరి. ఆసియాగూర్చి ఎవరను ఆచరణ నొందకుండుటకులన అది అగిపోయినది. క్రొత్త ప్రెసిడెంటు ఎన్నుకొనబడువరకును ఈ విషయము దెయ్యకు ప్రధానమంత్రి. సర్ రాబర్టు బోర్డువారు బహుశా ఆయాద్యోగమునకు నమ్మించివచ్చును.

ఇటలీకార్మికుల కాననము

లండను, అక్టోబరు 6. - ఇటీవల బోనాను కనీసము కలనావికరములను గలిగిన కొత్తకర్మానులనుగూర్చి ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు పోలిసువారి నొకనూతన కాననమును ప్రకటించెను. ఎవరొకరికీ వార్తకలనములనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారి, కార్మికుల ఉన్నతభవన సంస్కారములను, ప్రభుత్వమునకు కలనములను మంచి పొందికలను గలవారు 150 ను లొక నభగ నేర్పడుటకును ఆనభగ కార్మికుల ప్రతినిధులను యజమానుల ప్రతినిధులను సమానముగా నుండుటకును ఫ్యాక్టరీలలో పనియట్టుచునగుటకును నొకనూతన తీర్పును పరిశీలించుట కెట్టి ఏర్పాటులను చేయవలసి నని విధించుటకును, ఈ నభగ కార్మికులనుగూర్చు. వాటివైబు, పోలిసువారు, వ్యవసాయములందు కనీసముగాని యజమానులకు సంబంధించిన అంశముల నన్నిటిని ఈ నభగ వారి కరివ్వరించెదరు. కార్మిక కానన విధానములన్నియు ప్రభుత్వము జరుగునట్లు చూచుట కొక కార్యకర్త సంఘము నేర్పరచుటకును.

యూరొపొలందుల సందర్భము.

వార్షిక అక్టోబరు 6. - రీగా కల్త్రాక్షరములను నిర్మించుట కొరకు కార్మికులకు సుధికరములను సంకల్పము జరిగినది. అక్టోబరు 8 వ తేదీ వరకును యుద్ధము నాపివేయవలసివచ్చి దానిలో నుండెను.

స్కాట్లాండు వరదలు.

లండను, అక్టోబరు 6. - 1822-వ సంవత్సరములో సంభవించిన మోరేకరద లక్షమందియును నింకరములకును కల్త్రాక్షరము వరదలు సంభవించెను. ఈ వరదలవలన ఎంతవఱకు గలిగినదో చెప్పటకష్టము. కాని టే, స్పె, డి, దాను నదులు చాలవిశేషముగా పొగి, పొరలుచున్నది. బాల్కానియ ప్రదేశములను కర్మవని ఇటలీలో నందఱును నీటిలో మునిగిపోవలసియును నుండిరి. అంతలో నెంకర యొక వృక్షము వై నొక మోటారు కడవ నమోకమున కరిగిరి. వారి నుంకరినది. అయిట్లు కల్త్రాక్షర మెట్లుండు గట్టియు మందనొక వరదకొట్టుకొనిపోయెను. దీనివలన భాగమున గొట్టెను, గడ్డిమొత్తము, చెట్లు మొదలగునవి కొట్టుకొనిపోయినవి అప్పుడీవలన పీడ విశేషముగా చెడిపోయినది. 1 వదలముల రెండు స్త్రీయొకడు ఒడ్డుపట్టిపోయినది. మూడు 50 కల పావరముల వృక్షము గలిగిపట్టు మురింపు చేయుచున్నార.

తెలియములో ప్రతిమల కనీసమును, తిను ముల కనీసమును వారములో అయిదుగంటల పొన్నుననే పుచ్చెను నిర్ణయించుకొనిరి.

ఈజిప్టులో కనీ సీక్యూరిటీకుల కేర్పడిన సుఖ నభ్యులలో నలుగురు నిర్బంధముల విడుదలయిరి. కల్త్రాక్షరము వంద నాల్గవకు కరిగిపోయినది. ఇటుల విధించబడును.

కల్త్రాక్షరములను తెలుసుకొనగల్గిన స్వాతంత్ర్యము: - అంగ్లేయులనుండి యండియాకు వచ్చుచున్న కల్త్రాక్షరము, తెలుసుకొనగల్గిన స్వాతంత్ర్యము మొదలుకుట బొంబాయిలో జరిగిన స్థాయిసంఘ సభయందు తీర్మానించబడినది.

కర్మాగారములలో 7 గామములలో ముదానుకీసర తేర్చుటకును నని ప్రతిమరణమును గూడ వెల్పుచున్నారు.

పండిత మదనమోహనమహర్షివారు: - పండితమదన మోహన మహర్షివారు మరాఠావారులలో జరుగు రాష్ట్రీయ నభగ అలహాబాదునందలి పోవుచు. అచ్చటినుండి కండితులు కిల్లీ, లాహోరు, కరాచీ, బొంబాయి, మద్రాస్, విశాఖ పట్టును, కలకత్తా, పాట్నా, నాగపూరులకు చని కాలగెనున గర్వనభ్యుత్థము తెలయజేయు కాలగెనునభావము మార్పించుటకును, అధికారులను సంపూర్ణ బాధ్యతానుకూలతనుపొవనము లభించు తేయు మార్గము లాలోచించుటకు పెద్దలలో సంప్రదిండుటకును వేరయ్యర గానింతురు.

తెలియ రంగులి: - మిషనరీ కళాశాలలలోను పాఠశాలలలోను విద్యార్థులందఱును తెలియ రంగులినిర్బంధముగా పెల్లకలనను నియమము కలదు. ఆసియానును రద్దుతరచవలెనని ప్రెస్సిఫానున కొరకు బొంబాయి విల్యున కళాశాల విద్యార్థులు సభవన తీర్మానించిరి. నడుపాను మొయియను జరుగలేదు. ఆ విద్యార్థులందఱును పీఠముగా నున్నది.

కలకత్తా ప్రకటన: - బోర్డును, మిషన్ లోను భగ్గ జరిగిన, రైలు ప్రయాణములకు, రైలుగూ, మంగళూరు, మెట్టపాలెను రిపాటు నిన్నున కళాశాలనుకు రాలేదు. అక్కడనుండ జరిగిన ప్రయాణములకు, యా దినమున కొన్ని రైలు యాత్రించి కాలములలో మదరాసుకు వదలెను. మెట్టపాలెను మొయి 18 గంటలకు, మంగళూరు 14 గంటలకు 14 గంటలకు బొంబాయి 15 గంటలకు మదరాసుకు వచ్చు మొట్టమొదట వచ్చునో చెప్ప వలెను.

వైష్ణవ బ్రాహ్మణులు మహమ్మదీయుల మరమును స్వీకరించుట: - మదరాసు క్రైస్తవ కళాశాల ఇంటర్మీడియటు విద్యార్థి కృష్ణమోహన ఇస్లామీక్ వామ్యునును నేర్చుకొనుటకై స్వీకరణమును త్యజించి మహమ్మదీయ మతమును స్వీకరించి. ఈయన తీవ్రవర్ణాంతర కళానిటరీ ఇన్స్ పెక్టరు గోపాలాచారి మహానుభావు. గతమాసము 21 తేదీకి అన్యాయమును స్వీకరించి. ఈయన ప్రస్తుత అనామ్యును నామమును భరించి.

కీ. కీ. వైద్యరత్న కండిక డి. గోపాలాచారియవారి ఆశయ మరణమునకు వగచుచు ఆయనమరణములకు ఆంధ్ర ప్రదేశమునకేగాక భారత ప్రదేశమునకు ఆయనరేద ప్రపంచమునకు రీటనికొలెంక గెల్గెనని విచారించుచు, ఆచార్యులవారి కుటుంబమునకు తమనాడుభూమిని తెలుపుచు నిన్నటి సాయం కాలము క్రిష్టికేసులో కలకల కల్లెక్ట్రాక్షరము ఉత్తర ఆయుర్యేద వైద్యులయిన నొకనభగ గానించి. ఆచార్యులవారి యందు తమకుల గౌరవమును బావకులనున్న ఆయన స్థాపించిన ఆయుర్యేద కళాశాల విరస్థానుగనుండి ఆయుర్యేదము ముఖ్యస్థానము నలంకరించునట్లు ఆయనరేద నిరంతర కృషివల్ల ఆయుర్యేద వైద్యవలందఱును నమావేక మై ఈకార్యము వెల్లు సాధించ గలమో యోచించవలయునని. వారిచాయాకులమును గూడ నొకనానిని బ్రావకార్యము క్రతిస్తాక కే. కలకలము నని తీర్మానించబడినది.

విద్యార్థిభాధికారియగు వైద్యరత్న గాని నలవలె నకు కరించి ప్రభుత్వమువారు, యేర్పల దిన కొన్ని సాధముగ బోధనాభ్యసన పాఠశాలలలో, యుపాధ్యాయులకు (పాఠశాల తరగతులు తెలుసునకు, 108 నైపుడు తిచ్చుటకు నిర్ణయించిరి. మాసమునకు 10-8-0 చొప్పున నియ్యవలసి ప్రయోజన సంఘమువారు వెల్పుచున్నారు.

దొరకనమువారు వేరకలయకొనుట: - 1 వదలములకు వారికి బహిరంగ లేఖ (కలియచున్నది) నునుకు స్వగతి నునుకాపాడవలెను. వేపుకు తీర్పుచెప్పునమున నన్నుంతునాత్మచేతికినని నన్ను కేగవలెను. అను ఆరంభ అంశములకు కలిపి 2 వైకకార్యములకు ప్రాయశ్చియను భార్యకవిభావము 3 భూభరదైవపాఠము. 4 ఇండియాలో క్రిటియవారివారు 5 ఇండియాలో కార్మికుల తిరుగుబాటు 6 వెలేరా గాని యంతవ్యాసము, 7 హిందూస్థానము విర్రండు, ఆను కర కరములకు వారి భాషాకరీరణములను గూడ దొరకనము వారు వేరకలయకొనిరి.

కలకత్తా వార్తలు.

అంగ్లేయులు.

1919 లో 87889 మంది కలకత్తా నగరమున చనిపోయిరి. వారిలో 1900 మంది ప్లేగువలన చనిపోయిరి. 1000 కి 58 వంతున మరణములు తేలివని. ఇంక మెచ్చుగా నెచ్చుకును చనిపోలేదు. అప్పుడు కలకత్తా, మహానీ, ప్లేగు, విష వ్యవహారము గూడ మెచ్చుగానందెనని యాద్యోగము ప్రకటించిరి. గానుననివాండ్రు: - నమ్మ 7 వ తేదీన దీక్షములు పూర్తిగా తెలుగలేదు. 10 కల దీక్షములలోను మూడు 6 కల మూర్తము తెలిగినవి. నమ్మకట్టు తగ్గినవో దీక్షముల సంఖ్య యుంకను తగ్గును. మోటారుబండ్లు పెద్దదీక్షములకు భరించి మెచ్చుచి. లూక్సీ బండ్లవారు కేగమును తగ్గించి నడుపుచున్నారు. 8 వ తేదీ సాయంకాలము గానుసంఘమువారు నమావేక మై ఎక్స్ ప్రిక్టు దీక్షములను గానుగములను కూడ గల పి ధులలో ఎలక్ట్రిక్ దీక్షములను మూర్తమై తెలిగించుటకు గానులెట్లు మూర్తమెచ్చునని పిధులలో ఒకదానినిదక్షిణ రైవదదానికుంకున తెలిగించుటకును నందులలో మూర్తమెచ్చు యిష్టానుసారము తెలిగించుటకును ఎట్లులెన చీకటిసంధ్య గదాయని దుర్మాయ విస్తృతమునంద విస్తృతములకును సుఖమువారు తీర్మానించిరి. దీనిగూర్చి కార్మికులను నమావేక కార్యదర్శి ప్రకటించెను. 8-వ తేదీన దీక్షములన్ని తగ్గించబడినది. మేక జువకు తంతివార్త సంవత్సరము 8-వ తేదీ కలకత్తాకు వచ్చెను.

ಪುರಗೊಳು.

Post Box

Situation in Ireland.**Lieutenant Shot Dead.****Strike of Sea Men.**

(REUTER'S.)

LONDON, October 7.

A Lieutenant stationed at the aerodrome near Dublin has been shot dead in the aerodrome grounds. Captain Collis, pensions official and Maclean who were kidnapped fortnight ago have been returned to their hotel at Lisdoonvarna. They were not injured.

Congestion at Dublin Port.

The strike of the Seamen and Firemen has created a complete deadlock in the Port of Dublin since 4th. The strike began among the men working for the Irish Steam Packet Company, who demanded increased wages and rapidly spread. Tenthousand men are likely to be involved. The employers and workers regard the situation as serious. Two thousand cattle, ten thousand sheep and great quantities of foodstuffs are causing congestion in the port.

London Tea, Market.**Active Competition for Fine Teas.**

LONDON, October 4.

Messrs. W. J. and H. Thompson report as follows:—This week's public auctions have consisted of 41,000 packages of Indian tea, 37,000 packages of Ceylon tea and 3,000 packages of Java tea.

The market is following quality closely, improved character has been readily appreciated, and has been reflected in higher prices while teas showing a falling off have not maintained previous quotations.

For all attractive kinds a keen market has existed and fine teas have met active competition and have realised very full rates.

Demand is less for common qualities generally at and under 7d.—*Statesman*.

Italian Labour Legislation.**Government's Proposals.**

LONDON, October 4.

The Italian Government Bill regulating industrial relations arising from the recent metalworkers' dispute, will shortly be introduced into the Chamber. According to the *Epoca*, it provides for the reform of the Supreme Labour Council, it creates a special technical council of a hundred and fifty members, equally composed of representatives of employers and workers, with legislative as well as consultative powers with regard to disciplinary measures and working conditions in factories. The Council will adjudicate on all questions involving the relations between employer and worker in commerce, industry, and agriculture, and a permanent committee will be selected to prepare and supervise the enforcement of labour legislation.

(Associated Press.)

Bombay Beggar Nuisance.**Suggested Preventive Measures.**

BOMBAY, October 6.

A Committee of leading non-officials including Messrs P.C. Sethna, V.J. Patel R. P. Paranjpye, Ambalal Sarabhai and others appointed by the Government of Bombay to consider and formulate proposal for the purpose of preventing professional beggary in the Bombay Presidency have presented their reports. The Committee after the a detailed survey of the question recommended that to give effect to the foregoing proposals we commend for the consideration of the Government the introduction of a bill for the prevention of professional beggary at the earliest opportunity, the outline of which may be laid down as under. The Act should be made applicable to the whole Presidency. If it is applied to a portion or portions only of the Presidency the mischief will be accentuated in other parts and the objects of the proposed measure will be frustrated. The Act should provide for the following:—Begging in a public street or place should be made a cognizable offence. Magistrates in the Presidency town and Magistrates not below the rank of second class Magistrates in the mofussil should be empowered to commit for detention an able bodied beggar to a recognized work house or settlement, an infirm beggar to a recognized infirmary, and a child beggar to a recognized home for children. In areas where village ranchayats may be established the power of passing detention orders may be vested in these bodies. The Magistrate should be empowered to give the option to an able-bodied beggar on the first conviction, not belonging to the locality where he is tried, to return to his native place, and in the event of his refusal to do so, to commit him for detention to a recognized work house or settlement. Similarly, in the case of a decrepit beggar, the Magistrate should have power to deport him on a first conviction to his native place, provided there is an infirmary at the place, otherwise he should be sent to a local infirmary.

The term *professional beggar* should be so defined as to include any persons begging in a public street or public place (including railway premises, etc.) Any beggar found begging in public streets or places posing as a Sadhu or Fakir shall be treated as non-sadhu, non-fakir unless he proves to the contrary before the Magistrate, and that he is justified in begging in public streets and places according to the canons of his sect or denomination. In other respects sadhus and fakirs are not to be interfered with. In the case of habitual offenders the Magistrate should have power to order convicts on their release from a jail or penal settlement to notify their place of residence or change of residence for a period not exceeding two years. Power should be taken of recognizing and utilising Sadavatis and other charitable institutions for the admission of beggars with the consent of their managers. The cost of work houses, settlements and infirmaries should be borne equally by the Government and local authorities. There should be in the initial stage a central board, consisting of officials and non-officials, for the smooth working of the special enactment, through local officers and local authorities.

Japanese Troops.**Attack on the Frontier.****Situation Serious.**

(REUTER'S.)

LONDON, October 7.

TOKIO.—A mixed band of the Russian Bolsheviks Koreans and Chinese twice attacked the town of Hunchun near the frontier and engaged the Japanese troops. The situation is declared to be serious.

Obscure Situation in Armenia.**Nationalist Turks' Intention.**

LONDON, October 6.

The *Times* learns from Constantinople that the situation on the Armenian border is not clear. The Armenian military *communiqué* claiming the recapture of Olty and that the Turks are retreating, does not mention the thrust towards Sarykamish. There is further evidence that the Nationalists are contemplating a raid on Batum from Khopa where troops and irregulars have arrived from Trebizond. Enver Pasha is reliably reported to have left Baku for Moscow in an armoured train accompanied by Zonovieff.

Anti-Profiteering Movement.

LONDON, October 6.

The Central Profiteering Committee is co-operating with trades with a view to reducing the cost of living, and as a result of the investigation it is anticipated that large supplies of guaranteed good clothing will be placed on the market, also the standard price for men's suits should be five pounds sterling. West End tailors are at present charging fifteen to eighteen guineas.

Floods in Scotland.**Worst Since 1829.**

LONDON, October 6.

The Highlands of Scotland have experienced the worst floods since the historic overflowing of the Meray in 1829. It is impossible to gauge the extent of the disaster, but the rivers Tay, Spey, Dee, and Don are raging torrents. A farmer's household in the Balmoral area were isolated and were rescued with difficulty by a motor boat. Hereabouts a herd of Shetland ponies was swept away. In the lower reaches of the Dee sheep, hayricks, trees, and poultry were swept to the sea. Shipping in Aberdeen suffered severely. Five drifters and two small steamers were wrecked on the shore. A big watch dog fastened to a kennel was swept into the Dee, but the dog was rescued. Wooden storehouses floated along the Dee like numbers of Noah's Arks. The damage is estimated at £10,000.

Obituary.

LONDON, October 6.

The death is announced of the novelist C. N. Williamson.

(Associated Press.)

The Motor Car Theft.**Accused Convicted.**

COIMBATORE, October 8.

The case against the two Sappers, Huxley and Forter, who were tried at the Sessions Court by Mr. J. J. Cotton, M. A. I. C. S., for charges of house breaking by night, and the theft, on the 27th August last, of a motor car belonging to Mrs. Abbot of Ootacamund, concluded yesterday. The accused pleaded that they did not commit intentional theft, but did it with the object of obtaining a discharge from the Army. The jury, three of whom were Europeans and two Indians, returned a verdict of guilty of both charges, but added a rider recommending them to the court's leniency. The Sessions Judge accepted the verdict and sentenced them on both counts to one year's rigorous imprisonment, the sentences to run concurrently.

Alleged Manslaughter.**Accused Acquitted.**

AGRA, October 8.

Mr. R. B. Smith, District Magistrate of Agra, to-day disposed of a case in which Gunner Chapman, Eighth Battery, R. G. A. stood charged under section 304 (a). Indian Penal Code (culpable homicide not amounting to murder in connection with the death of a punkha cooly. The last witness, Captain Tilliard, deposed that he was thirsty, and sent the punkha cooly downstairs to get some ice for him. The man went, but never returned. Hearing from another cooly that his punkha cooly was being beaten by some one, witness went down and saw the deceased groaning. He was sent to the hospital, where he died in five minutes. The public prosecutor said there was no direct evidence but there was circumstantial evidence to convict the accused on a charge of grievous hurt. Counsel for the accused submitted that the deceased was taken for a burglar, and the accused caught hold of him, but no force was used. Medical evidence showed that there was no mark of violence, but the deceased was anaemic, and his spleen was eight or nine times larger than the normal size. The Jury returned a verdict of not guilty, and the Magistrate accepted that verdict and acquitted the accused.

Calcutta Health Statistics.

CALCUTTA, October 8.

A blue book issued by the Health Department of the Calcutta Corporation states that the number of deaths registered during the last year was 37,839, or 42.2 per thousand. With the exception of 1900, when owing to a severe outbreak of plague the death-rate rose to 52.7 per thousand, this is the highest death-rate ever recorded in Calcutta. Cholera, small pox and influenza were all prevalent in epidemic form and were largely responsible for the heavy rise in the general mortality.

Land Leizures in Sicily.**Movement Continues.****Great Enthusiasm.**

(REUTER'S.)

LONDON, October 7.

A telegram from Milan says, that the seizures of land in Sicily continue. They are aimed at the direct cultivation of land without intermediaries but the workers will guarantee to landlords rents fixed by commissions comprising peasants, landlords experts and consumers. The seizures are evoking great enthusiasm and generally meet with no opposition. In the province of Trapani fifteen thousand acres have already been seized. The movement is economic, and not likely to cause conflicts though it is likely to lead to complete transformation of land tenure in the whole island.

Industrial Crisis in Belgium.

LONDON, October 6.

GHENT.—The crises in the cotton and linen industries here has become more acute. Cotton mills are restricting work to five days a week in October.

Conspiracy Trial.**4 Accused Acquitted.**

LONDON, October 6.

CAIRO.—Four of the accused in the conspiracy trial in connection with the Vengeance Society have been acquitted. The remainder, including Abdul Rahman, have been found guilty. Sentences will be promulgated.

(Associated Press.)

Bengal Nagpur Railway Strike.

CALCUTTA, October 8.

Owing to the strike of about ten thousand men employed by the Bengal Nagpur Railway at Kharagpur, the Madras Mail and the Bombay Mail, which were due at Howrah at 10-30 and 11-30 respectively this morning, arrived at 3-40 in the evening. At Kharagpur the staff of both these trains are normally relieved, but to-day the reliefs refused duty. The two trains were then amalgamated, and were run down to Howrah by an Inspector. The Agent of the Railway was to have left for Simla to-night to attend the Railway Conference, and his saloon carriage was to have been attached to the Punjab Mail. The drivers, however, refused to bring the saloon carriage on to the East Indian Railway in order to couple it to the Punjab Mail. It was arranged that the Madras Mail would leave Howrah as usual, but the Bengal Nagpur Railway men at Howrah were asked to inform intending passengers that they would travel at their own risk. It was feared that the Madras Mail will be held up at Santragachi.

The Agent received the following telegram from the Secretary, Adra Branch of the Railway Workmen's Association: Adra Branch of Railway Workmen's Association strongly disapproves Kharagpur's action, assure you that this branch will make every endeavour to keep down any unnecessary agitation.

Regarding the wage question it is stated that in addition to a 5 per cent war increase in April 1919, a general increase of 20-35 percent was granted on the men's pay. Last month the menial staff (Rs. 30 per month or under) received from Re. 1 to Rs. 2 retrospectively from April 1st last, in addition, a fortnight ago, a general increase to all staff except officers, was sanctioned with retrospective effect from April 1st last. This increase superseded that of April last year, and replaced it by an increase of 50 to 60 percent on the pay drawn on March 31st 1919. This has retrospective effect from April 1st, 1920. This large increase has not yet been gazetted, but it is well known among the men, and has actually been notified in certain departments.

The Agent, Bengal Nagpur Railway, advises us that he received a telegram early this morning signed by the president of a mass meeting stating that the men would not resume until certain conditions had been complied with. The conditions demanded were as follows:—The cancellation of the transfer of a European Traffic Inspector, who had been ordered to proceed to another station in consequence of his having been convicted by a Magistrate for assaulting one of the Indian staff; the reinstatement of a yard foreman who had been dismissed for a series of irregularities, including leaving his station without permission, travelling by train without a ticket or pass, taking another person with him, and altering the allotment of wagons; the reinstatement of a chargehand who had been acting as foreman and had been guilty of inciting the staff against a foreman whose return from leave resulted in the acting foreman reverting to the grade of charge and, the just consideration of the case of a driver who had been reduced for direct refusal of duty; the grant of a 75 per cent, general increase from April 1919; the removal of a senior officer and a foreman from the Kharagpur workshops. No previous information of an intention to strike had been received, but the information at hand from Kharagpur is that practically the whole of the European and India staff, both running staff and work shop employees struck work at six o'clock this morning, with the exception of a few drivers. Emergency arrangements are being made as far as possible to continue the running of passenger trains, but there are indications that the strike is spreading to other stations, and the strikers are taking active steps to prevent the running of trains. The Agent of the Bengal Nagpur Railway and the Superintendent of transports proceeded to Kharagpur early this afternoon. The nature of the demands of the strikers indicates that they are adopting an utterly unreasonable attitude.

The case against the trustees of the *Tribune* Press and newspaper, brought up by Ramachand, ex-Manager of the *Tribune* claiming Rs. 850. (₹ 8,500) for alleged wrongful dismissal and non-payment of gratuity amounting to Rs. 5000 came up for hearing yesterday before Gulam Yezdani, Sub-judge, Lahore. As some of the trustees had not been served the case was adjourned till the 13th November.

The strike in the Bangalore Woollen and Cotton Mills and in the Government Press continues.

General Strike in Portugal.

Many Departments Idle.

Many Towns Involved.

(REUTER'S.)

LONDON, October 7.

MADRID.—Travellers from Portugal confirm that general strike has broken out throughout the country. The Government representatives decide, that it is revolutionary movement. The Postal, telegraph and telephone employees, naval reservists, railwaymen and dockers have all ceased work. While reports from Vigo state that Lisbon, Oporto and all other big towns in Portugal are involved.

(Associated Press.)

Calcutta Gas Workers' Strike.

CALCUTTA, October 8.

Owing to the gas workers' strike Calcutta was in semi-darkness last night. Out of ten thousand or more gas lamps that illumine the city about a half were lighted. If the strike lasts longer the number of lights may be gradually decreased. Motor cars were using constantly their strong head lights, and taxi-drivers were observed driving at a speed slower than they usually do.

A special meeting of the gas committee of the Calcutta Corporation was held in the evening to consider a representation by the management of the Oriental Gas Company for a reduction in the number of street lamps to be lighted, in consequence of the strike. The Committee agreed that in those roads which had both gas and electricity, only electric lights should be used. With regard to streets, where only gas lamps were laid the committee decided that every alternate gas lamp should be lighted. Regarding lanes the Committee left the question of lighting to the discretion of the Lighting Superintendent, with instructions that lightings be so arranged that the criminal classes might not be able to take advantage of the semi-darkness prevailing.

The Assistant Secretary to the Corporation of Calcutta writes:—Owing to the strike at the Gas Company Works, the lighting of the City will be temporarily restricted.

The Strike of the workmen of the Oriental Gas Company continues. Mr. Selgrove, Manager, who was communicated with by wire, arrived in Calcutta to-day. The lighting of the City to-night is restricted.

Trial of Mualvis. For Sedition.

ROHTAK, October 8.

Before Mehta Dwarkanath Additional District Magistrate, the trial began to-day inside the District Jail of Mualvis Laqaullah and Suh Iqbal Ahmed, who were recently arrested at Panipat under sections 124 (a) and 153 (a), I. P. C. The case of Laqaullah was taken first. The accused was represented by a Barrister and two pleaders and Mr. Chive Narain, Public prosecutor, represented the crown. Counsel for the accused objected to proceedings being held inside the jail and asked for trial in open court. The accused said if trial was held inside the jail he would have nothing further to do with the case. The public prosecutor said that the accused had been allowed as many men as he named inside the jail, who were all present. Moreover pleaders and other respectable persons had not been forbidden to come into the court room. Reasons for obtaining Government permission to hold the trial inside the jail were apparent. Large crowds collected on the road and their shouts were being constantly heard. It was impossible for anybody to guarantee that there would be no disturbance if the trial were held outside and the mob allowed to roam uncontrolled as at present. Counsel for the accused said as law stated it was not only a question of right of the accused but justice and fairness demanded trial of a person charged with such a serious offence in the open court where the public had free access. Even where there were crowds and shouting trials were held in open court. There were no exceptional circumstances in the present case. Shouts were due to public being excluded. If the trial was held in the open court and there were still shouts heard the accused was prepared to be tried inside the jail. The court overruled the objection whereupon the accused said that he would take no further part in the trial and he asked his pleaders and relatives to withdraw. They thereupon left the room and the court proceeded with the trial and prosecution evidence was then recorded.

Trial Inside Jail.

Mr. L. Macraff, Superintendent of Police, who had filed the complaint stated that he received a report of the meeting from the Sub-Inspector of Police, Sonapat and thereupon he obtained Government sanction for the prosecution. The accused declined to cross examine the witness. Tanwar Ahmed, Sub-Inspector of Police, stated that the accused addressed a Khilafat meeting at Sonapat before a gathering of 1000 men. He arrested the accused at Panipat on the 28th September. At the time of his arrest the accused said "God be praised. I expected this." Accused told the people he was arrested because he was a Mohammedan and served his religion. No pleader or witness was to appear on his behalf as he was for non-co-operation. There was no cross-examination and the case was adjourned till to-morrow. The court then proceeded with the case of the other accused, Suh Iqbal Ahmed. The accused refused to be defended by counsel and objected to the case being heard inside the jail. Several prosecution witnesses gave evidence against the accused and the case was adjourned. There was no cross-examination.

An Allahabad Message, dated yesterday states:—Mr. Gandhi and party are expected to be in Delhi to-day and at Moradabad on the 9th and 10th. Cawnpore, Lucknow, Agra and possibly Allahabad will be visited also. Arrangements for the United Provinces Provincial Conference at Moradabad are complete. Messrs. Gandhi, Mohamed Ali, Shaikat Ali and other leaders are expected to arrive there to-morrow.

The Mail steamer *Malwa* which left London on the 24th and, has on board the mails of September arrived at Port Said on the 6th instant.

A Case of Assault.

Accused Apologised.

Case Withdrawn.

(ASSOCIATED PRESS.)

LAHORE, October 8.

Revision application filed by H. Ross and J. N. Ross against their conviction by Mr. Wace, First class Magistrate, Lahore, for assaulting two Indian Barristers of Lahore High Court in Lawrence Gardens came on for hearing to-day at the High Court before Justice Chevis. The accused tendered sincere and unconditional apology admitting the correctness of their conviction and the truth of the complainants statements and withdrawing the defence put by them in the trial court. They begged the complainants to accept the apology and as proof of sincerity of that promised to contribute Rs. 100 to Lady Chelmsford Leper Asylum fund within one month from the date. The complainants Messrs Dev Raj and Abdul Rashid Barristers, accepted apology and case was accordingly withdrawn.

U. P. Legislative Council.

LUCKNOW, October 8.

A meeting of the United Provinces Legislative Council was held to-day in the Canning College Hall the Lieut. Governor Sir Harcourt Butler presiding and there was a good attendance of members and visitors. The United Provinces Village Panchayat Bill was passed. The Agra Estates Bill was still under discussion at 5-30 when the Council adjourned till to-morrow. Proceedings are unusually lengthy at this meeting as there are numerous amendments to these Bills, including the Lucknow University Bill.

No Breach of Peace.

KHARAGPUR, October 8.

The employees of the Bengal Nagpur Railway so far as is understood of Kharagpur District including guards, breaksmen, porters, cabinmen of traffic department and drivers, shunters, firemen, shedmen of loco department and all workmen of locomotive workshops struck work from 6 A. M., to-day. The train service is suspended. Calcutta Madras and Bombay Mails were stopped. But the two trains were amalgamated and the Mails were run into Calcutta by an Inspector. Other passenger and local train services were suspended. A special train with festival pilgrims from Puri who have already reached here on their return trip has not cleared out. The workshops are closed. Reserved Police force arrived from Midnapore early this morning. The Superintendent Mr. Craig of Midnapore and the Superintendent Mr. Cook of the Railway police are on the spot with staff. No breach of peace is reported.

Pandit Madan Mohan Malaviya. Study of the Present Situation.

ALLAHABAD, October 8.

Pandit Madan Mohan Malaviya will leave Allahabad to-morrow for Moradabad to attend the Provincial Conference there. Pandit will then visit Delhi, Lahore, Karachi, Bombay, Madras, Vizagapatam, Calcutta, Patna and Nagpur to confer with leading men of these places on the present situation with a view to reconstitute Congress on a thoroughly representative basis and to organise work in all provinces to secure the establishment of full responsible Government in India at the earliest possible date.

Motor Works Strike.

Discontent Among Students.

BOMBAY, October 8.

About 250 men of Messrs A Hylands Motor Workshop at Bombay have struck work, the alleged cause being assault of a Hindu foreman by a European assistant and the foreman's dismissal.

Great discontent is reported to be prevailing among the students of the Wilson College, Bombay on the ground of compulsory attendance at Bible classes. The students recently held a meeting to represent matters to the Principal but it is understood that no relief came out of it.

Reception to Col. Wedgwood.

The resolutions passed by the India Congress Committee at Bombay, include one of welcome to Col. Wedgwood and Mr. Benspoor who are coming out to India.

Under the Indian Press Act the Chief Commissioners Delhi declares to be forfeited to His Majesty all copies of the following leaflets in Urdu or their translation viz (1) of Hazrat Khilafat Yastaken Ki Khidmat Mon Khuli Chitthi (an open letter to title holders) beginning with words Har Musalman Ka Yeh Farz Hai Ki Wuh Apnomuslim Bhai Ko Barbadi Aur Masiyat Se Bechwe Etc. (It is the duty of every Muslim to save his brother Muslim from destruction sin etc) and ending with couplet as man daman to giram dar arsa; geeni samama bhai Zan a abhugitiatun (I will catch hold of your skirt on the day of judgment, I will enquire of you for what offence I was murdered) (I and subscribed Faquir Muslim, Vellor Haroon Building, Pir Baori, Parel, Bombay) (2) (The first and foremost way of charity for the cause of God purporting to be written by one Abdul Satfar Ismail and printed at Naseh printing works 232nd Street Rangoon) (3) Khilafat or prayers to God printed at the order of Musamad Abdul Ghani, Book Merchant, Cawnpore at Ahmedulmatataba Press in that District. The Chief Commissioner also declares forfeited all copies and all portions or translations thereof of the following publications (1) *British Terror in India* issued by the Hindustan Ghan party of San Francisco, California (2) *The Labour Revolt in India* issued by the Friends of Freedom for India, New York. (3) Speech on India and Ireland made by E De Valera, at a meeting of friends of freedom for India, New York on 18th February 1920 and (4) *Hindustan and Ireland issued by the Hindustan Ghaar party of San Francisco, California.*

A Communique says:—Headquarters, Royal Air Force, India will close at Simla at noon on 23rd October and reopen at Ambala Cantonment on 25th.

Fatal Train Accident.

Further Details.

Restricted Train Services.

(ASSOCIATED PRESS.)

The Special correspondent of the Associated Press of India wires:—

ARKONAM, October 8.

The Bangalore Mail which left Madras last night met with a disastrous and fatal accident between Arkonam and Minnal with the result that engine and tender capsized and three boggy carriages telescoped. The accident was caused by the removal of rails. It is rumoured that the mischief was done by some discontented gang coolies. The official estimate of the casualty is about thirteen killed and fifteen injured. The injured were despatched by special train to Madras General Hospital for medical attendance. Passengers from Bangalore mail and other trains from Bangalore and West Coast Mail were transhipped. Through running is expected to be resumed by this evening. I am proceeding to scene at once.

The special correspondent of the Associated Press wires:—Arkonom, 8th October:—The scene of the accident presents a tragic and dilapidated appearance. The engine is lying down capsized and two boggy carriages are smashed to pieces. The engine, it is stated, would require to be broken before it could be removed. The accident took place at 10-35 last night and receiving information, Mr. Daly, Acting Station Master of Arkonom with medical aid went to the scene. By the time they arrived many injured were removed by fellow passengers. They had to take out some passengers by sawing the sides of the capsized carriage. By four o'clock this morning railway officials from Madras namely Messrs. Sinclair, Deputy Traffic Manager, Kirkness, Secretary to the Agent and others with medical aid arrived. Mr. Peter District Traffic Superintendent also arrived from Jolarpet at the scene. It is reported that the official estimate of deaths at thirteen is more or less correct though the number of injured is much more than fifteen.

The General Traffic Manager wires:—Owing to an accident near Arkonom last night the Madras Bombay Mail will leave Central Station to-day at 15 hours and will continue to leave at that hour until further advice. To-night Mettupalam Mangalore Mail trains will be cancelled. Further advice with regard to the running of these trains will be advised you later.

The Madras Southern Mahratta Railway authorities notify that owing to an accident near Arkonom the following through trains only will run to-morrow (9th October) and their departure times are shown below:—

Bangalore passenger 7 hours, Raichur passenger 8-30 hours, Renigunta passenger 11-30 hours, Jolarpet 12 hours, Mettupalayam 13 hours, Mangalore Mail 14 hours, Bangalore Mail 14-3 hours and Bombay Mail 16 hours.

BANGALORE, October 8.

Details about the accident to Bangalore Mail from Madras last night are not yet available. The mail was wrecked between Arkonom and Minnal about a mile and a half from Arkonom and about 43 miles away from Madras. The cause of the accident appears to be due to the removal of rails. An engine and a tender capsized and first three bogies were telescoped. It is stated that some third class passengers were killed the loss of lives being serious and several were seriously injured. It is stated relief train had proceeded from Arkonom to the scene of accident. Exaggerated statements are made about the loss of lives. No definite details are yet available here.

The duplicate mail which arrived this evening brought a number of passengers who had been in the mail train which was wrecked last night. The mails arrived in the Post Office only at 7-30 in the evening and will be delivered only to-morrow morning. Bangalore has therefore had no Madras letters nor its newspapers for the last twenty-four hours.

BANGALORE, October 9.

The Mail Train from Madras has not yet arrived this morning. It is stated that intimation has not yet been received as to the time of its arrival to-day. It was known last night that the line was clear for traffic and there was a general expectation that the train would arrive in time this morning.

Indians in Kenia Colony.

Presidency Association's Protest.

BOMBAY, October 8.

The Hon'ble Sir Dinshaw Petit President has telegraphed to Sir George Barnes, Government of India:—Council of the Bombay Presidency Association emphatically protest against decision of Government of Kenia Colony to allot only two seats to Indians in view of their great services in developing colony and substantial rights and interest they have acquired during three centuries of peaceful settlement. Council also protest against enforcement of race segregation and is strongly of opinion that it will only perpetuate racial bitterness and will stand in way of the harmonious development of country. Regarding the decision to prevent Indians from acquiring lands in upland districts the council submit that the Policy is resented in East Africa and India as unduly favouring Europeans. The Council urges upon the Government the necessity of impressing upon the Colonial Office the serious irritation caused in the country by the policy of racial discrimination so persistently followed in the colonies and earnestly demand that His Majesty's Government will insist upon absolute equality of franchise and equal liberty of residence, trade etc. to all subjects of His Majesty residing in the Colony whether Indian or European. Nothing less than that will meet the requirements of the situation.

The Bangalore city Magistrate yesterday began the hearing of a case in which Manikkam Pillay, an account clerk in the Bangalore Power and Lighting office is charged with the alleged embezzlement of Rs. 4,154 from the office in which he is employed. The case is proceeding.

ప్రతి

తిరుమల తిరుపతి వగయిరా దేవస్థానములకు
1920 సంవత్సరం నవంబరు నెల మొదటి తేది
మొదలు 1921 సంవత్సరం జూన్ నెల 30 తేది
వరకు శ్రేష్టమయినటువంటిన్ని సువాసన గలదిన్ని
అయిన ఆవు లేక ఎనుము నెయ్యి సప్లయిచేయు
టకు ఇష్టపడువారు ఈ క్రింద సంతకముచేసినవారి
విలాసమునకు 1920 సంవత్సరం అక్టోబరు నెల
15 తేదిలోగా సీల్లు పెండ్ల వంపుకోవలసివది.
పెండ్రోయొక్క మరత్తులు యింకా యితర అంశ
ములు తెలియగోరువారు తిరుపతి దేవస్థానం
హుజూరు ఆఫీసులో విచారించునెడల తెలియ
వచ్చును.

ప్రగ్భో వజ్ర.

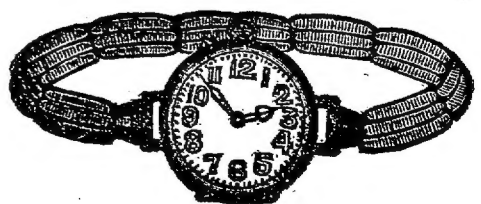
160 పుటల పుస్తకము ఉదితము
అలోగ్యమును శాస్త్రవేదమును పొందుట నా
భావకమైన కొన్నివిధులకు అనుగుణములవనే క
నువచ్చుది. ఈ ఉత్తమ మైశ్రపుస్తకము అలోగ్యపూర్వ
మును కలుగజేసి కరీరసాఫల్యమును, వృక్షగాత్రమును, అ
యువ్యవృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము యికాముగా
వీయబడును. పోస్టుచార్జీయు మేమే భరించి కంపెనీయ
లెంటునే బ్రాహ్మకొరెడును. (219)

వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ, ...
అలంకరించుచున్నాము. 151, (రాజ్యే, మద్రాసు.

దేవీపూజాకల్పము

1. ఆమ్మకళండము, 2. పురకృతకళండము, 3. పూకళండము, 4. స్తోత్రకళండము, 5. నైమిత్తికకళండము. విచిత్రకళండములు గలవి. వేదపూజాధురంధరుల కర్తవ్యంతోపయుక్తము. దీనివల 3-8-0. సాంప్రదములు వేలు. జ్ఞానప్రదీపిక, జ్యోతిషగ్రంథము 1-0-0. సాంప్రదము వేలు. చిరునామ: ఏజంటు, శ్రీనివాస బుక్ డిపో, (2482) కార్యదేశగరం, చిత్తూరుజిల్లా.

రేడియం గడియారము

సి. వ. చెంగలూరు నామండు,
జం 25, వేరుమాల్వోడది తోట మొదటి విభి,
687 సావంకాడపేట పోస్టు, మద్యరాజు.

దీనికే విడుదలమంటే గురువుగారి చెప్పినట్లే గుర్రా
 నూత్రం. జగత్తంతా తోలుబొమ్మలాట. సర్వేశ్వరుడు జగ
 న్నాటకనూత్రధారుడు. మానవాదిజీవకోటి అంతా తోలు
 బొమ్మలు. తోలుబొమ్మలు నాడించేవాడు తాడు లాగితే
 తెర మీద తోలు బొమ్మలు ఎగురుతాయి.
 తాడు వదలితే క్రింద బడిపోతాయి.
 అలాగే భగవంతు డేలగుసనిపిస్తే పొడిపోటి అలాగు
 అడుగుంది. అనేక తోగుట్టు, గట్టిగాపట్టుబడితే అనాంభావం.
 గర్వం, ఆగ్రహం, ఆక్షేపణ, అహంకారం, ఆక్రమణి, అన్యసింద,
 అధిక్రమనగం. అన్నీ అంతరిస్తాయి వేదాంతంలోని ఏకాంతం.
 అంతాయీకాంతంకలోనే వుంది. ఇంకోకతిక్రింద వుంది. ఈరహస్యం
 వేదం ఎవరినా నాల్గుమాదా గట్టిపట్టుగా కబుర్లుచెప్పేవాళ్లు మా
 దా కాస్తంత కంగారు కలగగానే ముట్టు మూరెను గుడ్డు
 గూసెడుచేసి ముచ్చెనుటలు పోయేగా మూచి మూడువంకలు
 విరుగగా అందగిసముట అపరాధిమాట తెలియకుండా అల్లల్లపీక
 అశ్వరథ కరభ అని తైరకక్కలాడతాడు. అదే పరమరహస్యం.
 అక్కడ కావలసింది కాస్తాలోపించిందన్నమాట అదేమిటి?
 ఇంద్రియనిగ్రహణం అతివట్టు విషయం పూజ్యం అయింది.
 కామకోపలోభమానా మదమాక్సర్యాలు కదలనియ్యకుండా
 కట్టిపెట్టి ఉత్తంకత్తివట్లు ఉండులు తొక్కిస్తూవుంటే అడ్డ
 వాట్లు వెచ్చుటండా అగదాని కెవడితరం? గమల్ల కావచ్చు.
 కదమంతలోని కల్లు సైకంపున్నంతకాలం కన్నుమిన్ను గూడా
 తెలియదు. రరువార తెలివినయినపుడు రపుతెలిసి రలు
 ముడుకుంటాడు గాని మల్లీ నుండబడితేదా మాస్తా? అన్న
 వ్యవసాయ అలాటివే.

* * * *

వాటికొ కొంచెం తేడానుమాత్రం వుంటాయి. క్రైస్తవ
గా ఆరంభించినపుడు కొంచెంచాటుమాటు-మిర-ర మా కళ్ళ
నోవనం-ఈలాటిది వుంటాయి. క్రతాపం చాస్తా బడుటబడద
గానే చాపటం అయిపోతుంది. రెండవతర్రా వస్తుంది. ఇక్కడ
మీ వెళ్ళు నిగుతాడు. కడమంతలాపోయి కల్లు లా పై
లోకి దిగుతాడు. నందెనునుగుతో నందుగొంచులబడి సా
యింటికి వెళ్ళడంపోయి పట్టకగళు బహిరంగంగా నరసా
ప్రారంభమవుతాయి. దమ్మిడిపాదెం పోయి ఊకం ధరణ
పంజేయవస్తాయి. ఈ అనర్థాల్లో అనమాయకారత్వం కలు
గుతుంది. అడ్డంచెప్పినవాళ్ళనందరినీ నారం చెయ్యడమే
అయితే వెళ్ళగట విడుగుటకొరకే అన్నారు. అలాగే అంతర్వ
నరకూ అభిమానముగా వుండి అంకిరించే జాల్లు చాలామం
వుంటానుగాని విషయమోఅత చాగా విస్తరించిన రణచా
న విరంగా ఏదోగొప్పవివరము వచ్చి చక్కనమంబిచారికి నూ

* * * *

అవివద్యర్థాన్ని జయించడం ఏలాగు? సాధనం తేనేలేదా అంటే భగవంతుని విస్తృతక బాహుమన కల్యాణం కలగకలే నన్నారు. కాబట్టే శ్రీ ఆదికేశవభంకరాదు అవివద్య విజయమును కలిగించ రమ్యు అని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ లక్ష్మీచరణించస్తాత్రం ఎన్నో స్తోత్రాలు చెప్పారు. కాటిలో వొక్క దాన్ని మూలం యిక్కడ ప్రానుకాస్తు.

* * * *

“అంధస్యచే, మృత వివేక చుచాంధస్య, చోక్తైః, ము
చాబలిభిః, యింద్రియ నాశభేద్యైః, మాచాంధకారమహారే,
వినిపాతితస్త్వ, లక్ష్మీవృక్షింహ, చుచుజేహీ, కరావలంబం॥”

* * * *

కాబట్టి ఆగ్రహం నశించవలె, కాంతం కలగవలె, కష్ట
నశిష్టత వీరవలె, స్వాస్థ్యత్యాగం పుట్టవలె. సాత్విక ని
రోధం, సహకారనిరాకరణం నెట్టలే
దానికియీ సాధన సంపత్తిదేశం లా
అందరికిన్నీ కలుగవలెను. అందుకు ముందుగా భగవద్భక్తి కల
గవలెను. మహాత్మాగాంధీ పుట్టుమరణాత్ముడుగాని పెట్టుమర
ణాత్ముడుగాను. కాబట్టి ఆయనకు వ్యాచూరువులైన లాంగ
వోటు అక్కరలేదు. కడిచిచొక్కాయేదాని, ఆయనకంటి
రాజాధిరాజాత్ముడుగాబరాజవత్సయ్యాత్ముడుగా వరమాత
స్వరూపములే. కాబట్టి ఒకరిదగ్గరకుంగిరంగి నలాములు మణిమ
దగ్గర నిక్కములు పెక్కుములు, ఆయనకులేవు. తానెదెవ్వరూ
దను. తనకుదావులేను. అని ఆచార్యభావును గ్రహించినప్పుడు
ఆయనకు భయమేమిటి, పామరత్వమేమిటి? ఆయనకు స్వాస్థ్య
త్యాగం అవలెను. అటువంటిస్థితికి అందరూ రావలెనంటే అంత
పరిశక్తి అందాకిన్నీ కలగవలెను కలగడాకి గర్వంతరం భగ
వంతునినే భగవద్భక్తులనే అని మునుకువుగాను నెట్టని
నది మిచ్చెవులతోనేనీ జీవితార్థక్రిగా చేతనయిన చేతనేననే
చేసికాననీ సుఖోపేనున్నాను. ఓం కాంతి క్కాలి క్కాలి

వేటపాలెం హిందూ మిడిల్ స్కూలు:—ఈ గ్రామ
వాస్తవ్యులును వైశ్యశిఖామణులును, లక్ష్మీసంపన్నులును
విద్యాభిమానులును, యువారశీలురును, స్కూలు కారంభము
నుంచి ప్రధానపాఠశాల స్థానములు వహించినట్టియు మహా
రాజరాజేశ్వరి పూటూకూరు కోట్టింగంశ్రేష్ఠి, గొల్లపూడి సూర
నారాయణ శ్రేష్ఠిగారు స్కూలుకమిటీకి యీ దిగువపంకజ
లతో నొక యుత్తరమును ది 19-9-20 తేదిన వ్రాసిపంపిం
యున్నారు. వేటపాలెం హిందూ మిడిల్ స్కూలు జనరల్
కమిటీవారు ఏకారణముచేత నయినను స్కూలును మేనే
మెంటు చేయబాలని పత్రమున సదరుస్కూలును ప్రస్తుత
స్థితిలో దాని యావదాస్థితో తమకు పరిపాలన నిమిత్త
స్వాధీనముచేసేయెడల తాము కార్యభారమునుహించి స్కూ
బిల్డింగు నిమిత్తమున్న కాశ్వత మూలధనమునకున్న పూట
కూరు కోట్టింగంశ్రేష్ఠిగారు రు8000 లున్న గొల్లపూడి సూర
నారాయణ శ్రేష్ఠిగారు రు 6000 లున్న వెంక రు 1400
యిచ్చెద వనియు, స్కూలును తమకు స్వాధీనపరచిన పిద
9 మందికి మించని సభ్యులు గల కమిటీతో పరిపాలింపబడ
టకు యేర్పాటు చేయుదుమనియు యిత్యాది సంగతులతో
వ్రాసియున్నారు.—తోట శేషాద్రి, శకటరీ.

నివేదన స్థలముల అమృతము.
 మాంబళము రైల్వేస్టేషన్ వద్ద నివాసములో నివా
 గార్డన్ లో ఎన్నుత్రదోళము, ఇంతుక నేల, మంచివీధి కలిగి
 స్థలములు విక్రయింపబడును.
 కె. యాన్. కోటిస్టన్.
 3478 మాంబళం.

అంబ్రమ్మలికా కా ర్కాలయము, తన్ను తరి

వ్యాధిగ్రస్తులకు కొన్ని సమ్యక్మైన యోషధములు

(2292)

సిద్ధమకరధ్వజ టానిక్

బంగారము కలిపి తయారుచేయబడినట్టి ఈ సిద్ధ మకరధ్వజ టానిక్ లన్నిటిలోను మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనది. ఎంత వయస్సులోనైనను ఎట్టి వ్యాధిలైనను దీని నుపయోగించవచ్చును. కూడినంత శ్రమముగానే ఈ క్రింద కనుబరచబడిన వ్యాధులన్నియు మకరధ్వజము వలన తరుగును. కొండబ్వరములు, విడిచి విడిచి వచ్చు నట్టి బ్వరములు, అంతఃబ్వరము, వణుకు, కఱ్ఱవాయి వద్దు, బాల్యమునందు గలుగు మృదయచలకోశముల వ్యాధులు. అంటుగునప్పుడు కలుగునట్టి నొప్పి, క్రిగడుపు నొప్పి (abdomen) ఎరుపు, తెలుపు, మాన్సుగు తునుచువ్యాధులు గర్భసాచన, మొదలగు అన్ని విధములైన వ్యాధులకు దీనిని వాడవచ్చును. ఇవియేగాక అతిమాత్రవ్యాధి కూడ మిక్కిలి సమ్యక్మముగా తుడు రును. ఒకసారి వాడిన మేము తెలిపినదంతయు నిజమని మీకు దుజ్ఞాపగును. దయచేసి ఒకసారి తెప్పించి వాడు డు. మా మకరధ్వజమునకు సమానమైన మార్కెట్టులోని ఇతర కంపెనీల మకరధ్వజమునకు తప్పక రెండింతలు ధర యియ్యవలసియందును. సిద్ధమకరధ్వజము (బంగారము కలిపినది) ఒక రులము నెల రు. 40. 80 మారా దులకు నెల రు. 7 మారాదులకు నెల రు. 1-8-0 మాత్రమే. సాధారణమకరధ్వజము ఒక రులము నెల రు. 5.

ఎడ్వర్డు సరసపరిల్లా

సరసల బలహీనము, వీర్ల కాలముగా యుండునట్టి కీర్లనెప్పులు, వారకోగములు, మలబద్ధము, మైక్ర శంబంధమైన వ్యాధులు, కలుపులు, రుదిమ్మి, మైక్ర సోమరితము, మాంద్యము, ఆస్తీరము, మాంసగ్రంధులు మున్నగువాటిని అధృతముగా తుడుర్చును. రక్తమును బాగుగా కుద్ధపరచి శేవమునందునట్టి వివరవార్ధ ములన్నిటిని భాయముగా పిసివేయును. ఒక బుడ్డి నెల రు. 2.

పాపియాపెప్పిన్

ఇది పెప్పిన్ అనుననమాలికనుండి తయారుచేయబడి నది అతీర్ణవ్యాధి, తీర్ణము తగ్గుట, మొదలగువాటి కిది విశ్వవధమని మేము దృఢముగా చెప్పగలము. బుడ్డి 1-8 నెల రు. 2-8-0.

నెక్టారు

నెక్టారుగమున అతి స్వల్పకాలములో తుడుర్చుటకు శ్రీక్షరిగినట్టి జౌషణమిదియొక్కటియే. వ్యాధి ఎట్టి స్థితిలో నున్నను దీనిని వాడవచ్చును. వ్యాధి తప్పక మాత్రమేపావును. అందరికీ తగునట్లు దీని నెల రు. 2 లు మాత్రమే ఏర్పాటుచేయబడినది. నేటిదినుమే ఒకబుడ్డిని తెప్పించి దీని నిజమును పరీక్షింపుడు.

తైలము లన్నిటికి రాణి

సమంతకర్మమునకు సాటిలేని జౌషణము. తప్పక బలములేనట్టి సరసలకు వేటువ్వమును బలమును గలుగ జేయును. ఒక బుడ్డి నెల రు. 2.

మదనబిలాస

ప్రాజాభార మైనట్టి ద్రవబలహీనము, జ్ఞానము లేకపోవుట వీటికి ఆశ్చర్యకరమైన జౌషణము. దీనిని శ్రీమత ముఖ్యస్నేహితుడని కూడ చెప్పవచ్చును. గొడ్డు నము గర్భములో నిద్ద చనిపోవుట లేక ప్రసవమైనతరు వాత మృతినినందుట మున్నగునవి దీనిని విజువక వాడు టవలన తప్పక గుణపగును. ఒకబుడ్డి నెల రు. 8.

తామరతేనె

ఇది కత్తిలేక కుద్ధముగానున్న దని మేము దృఢము గాచెప్పగలము. కలసిమైన శ్రేణివ్యాధులు కంటిలో యుండునట్టి అన్ని విధములైన ఎలుపురంగులు దీనివలన తప్పక నయమగును. ఒకద్రావణ నెల రు. 1.

విగర్ డ్రాపు

గర్భము అతిగిపోవుటచే గలుగు సరముల అశ్వస్థత బలహీనము వీటికి ఇది శేవసోయినది. మీరు మీదేశా రోగ్యము సభివృద్ధి చేసుకొన గోరినప్పుడు దీనినితప్పక వాడుడు. కొన్ని దినములు వాడిన తప్పక ఆకలిని వృద్ధి చేయును. ఒకబుడ్డి నెల రు. 8.

జూబిలి పాడరు

తామరకు దీనికిమించిన జౌషణమేలేదు. ఒకసారి వాడియేడిన దానియొక్క ఆహ్లాదగుణము మీకు తప్పక తెలియను. బుడ్డి 1 కి నెల రు. 0-4-0. మా పూర్తి వ్యాఖ్యలనుకనవచ్చు ప్రాయము. ఈ త్రరప్ర త్యుక్తములు ఇంగ్లీషుభాషలో నడవవలెను.

ఎస్. బీస్వాస్ బ్రదర్సు,

231, అప్పర్ చిత్పూర్ రోడ్, బాగ్ బజార్, కలకత్తా.

S. Biswas & Bros,

231, Upper Chitpur Road, Bagbazar, Calcutta.

అ భ య మెం దు న్న ది?

(1045)

ఆ యు ర్య వా శ్ర మ మ న

క ల రా. ప్లే గు, ఇ కా ప్ల యో జా

ఇత్యాదులకు వేదికగాని భయమువలదు.

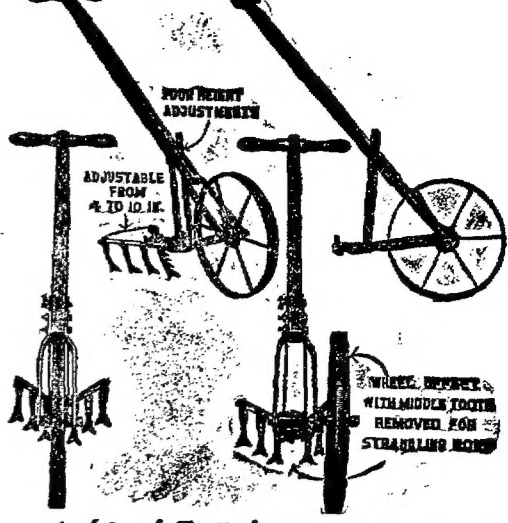
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

కాశ్మీరాయుర్వేదావధమున సిద్ధమగునట్లు వ్యాధులను పోగొట్టుటయేగాక, రాకుండ నష్టమొనెడును. అంతయును పోగొట్టుటయేగాక, రాకుండ నష్టమొనెడును. కలరామందులు. పేగుమందులు. ఇక ప్లయోజా మందులు.

Table with 4 columns: వ్యాధి (Disease), యు. (Youth), పిమ్మ (Pimp), యు. (Youth), పిమ్మ (Pimp). Rows include వ్యాధి, యు. 1-2-0, పిమ్మ 0-12-0, వ్యాధి, యు. 2-2-0, పిమ్మ 1-6-0, వ్యాధి, యు. 1-12-0, పిమ్మ 1-6-0.

ఇంకను అనేక వధములు గలవు. వ్యాధిగం-పోక్షేద భిక్షులు ప్రత్యేకము. వ్యాధిలూగు త-వితము. తంటి నిలవము: మండిట్, మదరాసు. మేనేజరు, అయుర్వేదాశ్రమము, రోడ్, ఇచారప్పావ్ కిం, పి. కె. మదరాసు.

మంచితోటను వేయుటకు

మా 'లిమయ్ బ్రదర్స్ కల్చివేటకు' ఉపయోగించుడు క నువు మొక్కలను తీసివేయుటకును సాగుబడిచేయు భూమిని నులభముగాను, క్వరికముగాను, దున్నుటకు ఇది తగినది. 4 అంగుళముల నెడల్యు మొదలకొని 10 అంగుళములవరకు గురి చేసుకొనవచ్చును. మధ్యవల్లంతల నెడల్యుగనందు భాగమును తీసివేసినయెడల మధ్య సెక్-వాం విడిచి వాని ఇతరకల్ల లను దున్నవచ్చును. కల్లుకోనుటకు తేలికగాను, నులభముగాను ఉండును. అయితే గట్టిగాను చాల కాలమువరకును ఉండును. ధర రు. 20 లు మాత్రమే కడులుకు ఈక్రొద్ది విలీనమునకు ఒక ఆర్డరును పంపుడు. ఈ త్రరప్రత్యుక్తములు ఇంగ్లీషున బరచవలెను. For price and particulars apply to

Limaye Bros. 71, Apollo Street, Fort, BOMBAY.

మదనకామేశ్వరలేహ్యము

యిది మిక్కిలి పిష్టవృద్ధిని, భాతుత్వని, బలమును, కలిగించుటలో శ్రేష్ఠమయినది. మేదము, ఆకువృక్షము, ని కాక్, కుష్ఠవృక్షము, అతిమాత్రము, మొదలగువాటిని హరించి మంచికాంతిని, పిర్వపలుర్వమును, కామముభిమును, యౌవన శంతోషమును, సంతోషపాపిని కలిగించు తరప్రసాదము— 2 దెప్పిలుచాలాను— 20 రు. దెప్పి రు. 1-4-0 ని. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

శి. పి. అందుకంపెని, ఆహూర్వేదసమాజం. (2878) పెడేరి, నెల్లూరజిల్లా, (Via) ఒంగోలు.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆ ఆచారాశ్రయిత్వవృక్షములతో మార్గవర్తి అన్ని భావలలో జూరవడు. కాబట్టెద్య నారాయణుడి శేకవడి, (1706) 37, బీనాబాగ్, మదరాసు.

అలిజరైన్ రెడ్ వేస్టు

and సిన్ తెటిక్ ఇన్ డిగ్ వేస్టు

జర్మనీలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందిన మీస్టర్ లూసియన్ అందు ప్రన్నింగు కంపెని వారిచే తయారు చేయబడినది. తక్షణమే ఈ క్రింది దిగు మతి దారులకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

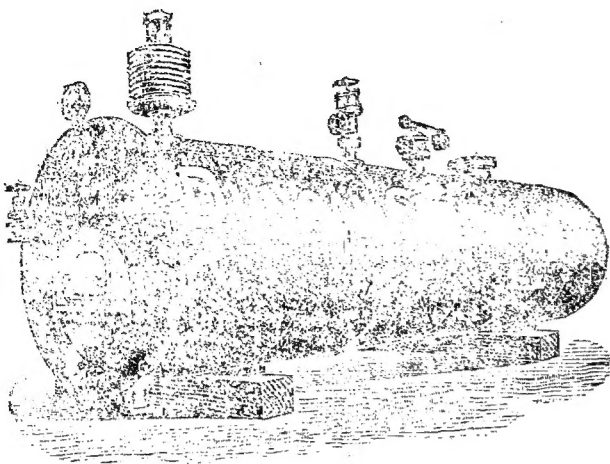
Chari & Ram, Post Box No. 38. East Gate, Madura.

రతిరాజవీర్యవృద్ధిచూర్ణము

శేషమైన శేవకర్మముగలవారికి యిది శంకునే శేవ- రాంతిని చలవన కలుగజేయును. రక్తమును కుద్ధమున గు- ములకు నటుర్వమును, శేవమునకు బలమును కాలియ- నిచ్చును. శ్రీ పురుషులకు అత్యాశ్చర్యకరము లగు ఇలా వ్యాధులు కలిగించి వాంఛార్థసాధ్యము ననుమాన్య విశ్వ నందమునందును పరమసాంస్కరియ యిదియే. ఈ రాజౌషణ మును నేరించిన వృద్ధాప్యమునకు, మిక్కిలిబలమును, పిర్వ వృద్ధిని, యౌవనముభిమును, శంతోషపాపిత్వని, అమర్వృద్ధిని కలిగించుటయేగాక పుంశత్యమును పెంపొందించు. దెప్పి 1-8 రు. 2 లు ని. పి. భిక్షు అక లు. (దిన 2283, వార 714) పి. ఆర్. జనార్దనసామును, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

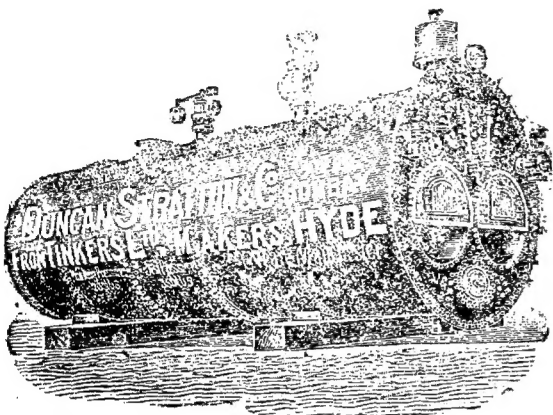
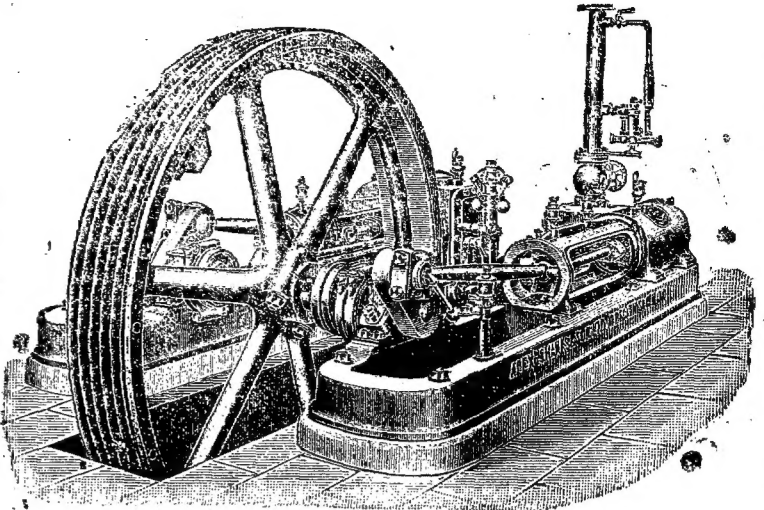
DUNCAN STRATTON & Co.

డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంపోర్టర్లు, 9 మెరయిన్ పీథి, బొంబాయి.

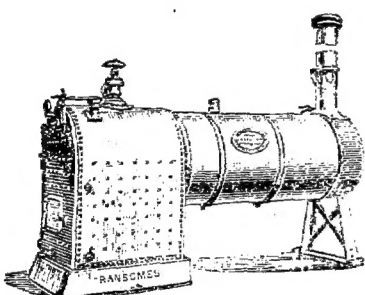
హైక్రాసు స్టీల్ కార్బన్ బాయిలర్లు.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 2 అడుగుల వరకు
బరువు 1000 పౌండుల నుండి
4 అ. మొదలు 6 అ. 6 అ. వరకు
వరుస యంత్రములు.
స్టీంబర్నింగు ప్రెసురు 80 పౌండుల మొదలు
160 పౌండుల వరకు ఉంటుంది.

హైక్రాసు స్టీల్ లంకా మెరు బాయిలర్లు.
పొడవు 20 అ. మొదలు 30 అ. వరకు ఉంటుంది.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 12 అ. వరకు ఉంటుంది.
బరువు 1000 పౌండుల నుండి 2500 పౌండుల వరకు ఉంటుంది.

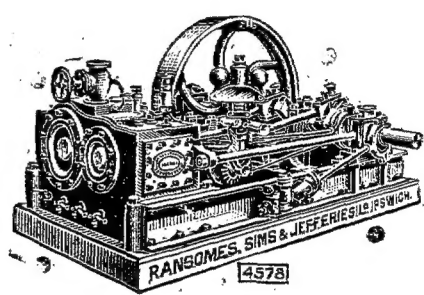
లాకో మల్టిట్యూబుర్ బాయిలర్లు.
స్టీంబర్నింగు ప్రెసురు 80 పౌండుల నుండి
100 పౌండుల, 120 పౌండుల, 150 పౌండుల వరకు ఉంటుంది.

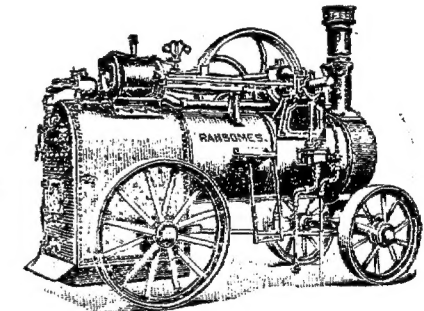
వర్టికల్ బాయిలర్లు.
డయామీటరు 30 పౌండుల నుండి 100 పౌండుల వరకు ఉంటుంది.
బరువు 1000 పౌండుల నుండి 2500 పౌండుల వరకు ఉంటుంది.

ఈ క్రింద తెలుసుకోవలసిన వాటిని
స్పష్టము చేయుచున్నాము.
మానీ జిప్సమ్ మెషిన్, వాటి సహాయ
మానీ ప్రెస్సింగు మెషిన్
మానీ స్పిన్సింగు మెషిన్
మానీ వీడింగు మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ వాటర్ మిల్లింగు మెషిన్
నూ నెయిలు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్ ప్రామాణిక
కర్టు లిఫ్టింగు మెషిన్ వాటి
అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగితపు కత్తకసాయ సంభవైన కొరములు
కిరకన్ నూనె వడదడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాన్టు) కొరములు
జేతులు వర్క్కు సాపు కొరములు
స్టీలు మెషిన్లు, కష్టించుట, పెడెట్టు
రాబ్ వికర్ అను కాపు వికర్ ఫుల్లింగు.
కగయరా అన్ని రకముల సామానులు.

నెడ్ బ్రెస్టెడ్ కాంపౌండు
హిందూస్థాని ఎంజినులు.
(కాన్కరెట్ మెషిన్లు చూడండి చాట్టో లిమిటెడ్.)
ఇండియా సింగిల్ సిలిండరు ఎంజిన్లు కూడ గలవు.

హైస్పీడు కాంపౌండు ఎంజినులు.

పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరుగలవి.
స్టీలు ప్రెసురు 120 పౌండుల గలవి.
కాంపౌండు - హై, లో ప్రెసుర్ సిలిండరు.
స్టీలు ప్రెసురు 150 పౌండుల గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (స్టాంబిల్) లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాంబిల్ ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేషల్ బాపనయ్య గారి కై నను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.
దగ్గు, తైలము, కడిశము, రొమ్ము కడిశము, తలనొప్పి, వాయునొప్పులు, పోట్లు,
బెణుకులు, బిల్లులు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బితో సహా మొ. రూ. 0-10-0; డబ్బా 1-2 రూ. 5-12-0. పోస్టుఖర్చు చేయి.
అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి పేథి, మదరాసు.

